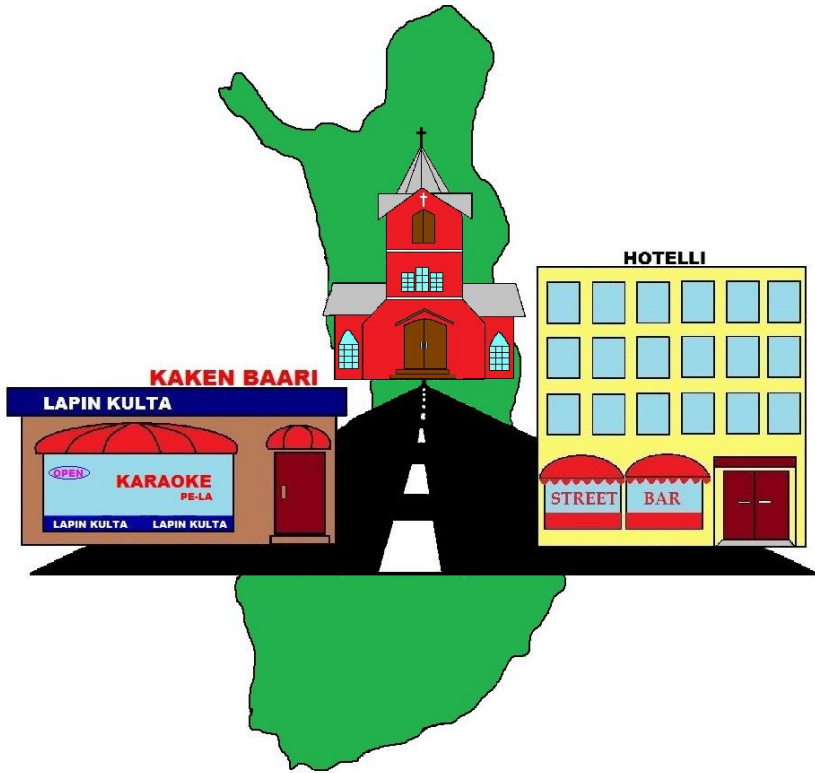

Seppo Hildén
Herra antaa, Armas Herra
Ottaa

Tragikoomisia tarinoita Suomesta
Weijarikustannus

“Herra antaa, Armas Herra ottaa“

Veijariromaani entisestä kainuulaisesta kyläkauppiaasta, joka yritti aikansa myydä ihmisille leipää, mutta päätyikin ansaitsemaan leipänsä myymällä heille lähimmäisenrakkautta.

Veijariromaanissa esiintyvät henkilöt ja paikannimet ovat täysin fiktiivisiä ja kaikki mahdolliset yhtäläisyydet oikeisiin ihmisiin ja paikannimiin ovat puhtaasti sattumaa.

Uskokoon ken tahtoo.

Kirjan omistussivu:

Ensisijaisesti omistan tämän veijariromaanisarjan kaikille niille, joiden mielestä elämä olisi voinut olla vähän reilumpi heitä kohtaan.

Toissijaisesti omistan tämän kirjan itselleni, sillä ilman minua tämä kirja tuskin olisi syntynyt.

Ja henkilökohtaisesti omistan tämän kirjan tyttärelleni Emmille ja pojalleni Kallelle, joita ilman elämäni olisi ollut vailla tarkoitusta.

Sisällysluettelo

1. Herra on ateisti
2. Herran Valinta Ky
3. Rautajärvi – Helsinki
4. Herran Business Plan
5. Herra on korttihuijari
6. Tampere
7. Orivesi
8. Jämsä
9. Jyväskylä
10. Pieksämäki
11. Käynti Rautajärvellä
12. Varkaus
13. Leppävirta
14. Kuopio
15. Siilinjärvi
16. Iisalmi
17. Kajaani
18. Postia Herralle
19. Herran kalavale
 - i. Prologi "Herra antaa, Armas Herra ottaa II"
 - ii. Armas Herran postiosoite
 - iii. Mistä Herroja saa?

Varoitus!

Tämä veijariromaani ei sisällä kaunokirjallisia metaforia, eikä siinä viljellä liiemmin kielikukkasia, tajunnanvirrasta nyt puhumattakaan. Tässä veijariromaanissa mennään miehisen suoraviivaisesti ja kronologisessa järjestyksessä läpi rosoisen Suomenmaan mitä pääasiassa Nissan Primeralla päästään. Muita lukijoita varten on nämä Finlandia-kirjat sitten erikseen.

1. Herra on ateisti

Heti aluksi enempien väärinkäsitysten välttämiseksi pitää mainita, että Herra on ateisti. Väestörekisteritiedoissa sama asia kuitataan sanalla ”siviilirekisterissä”.

Muut Herran henkilötiedot ovat:

Nimi: Armas Johannes Herra

Syntynyt: 24.6.1971, Kajaanin aluesairaala

Ammatti: kauppias

Siviilisääty: eronnut

Lapsia: ei

Armeija: suoritettu, rajajääkäri

Nykyinen osoite: 15530 Rautajärvi 13

Siinä siis Armas Herran tähänastinen elämä pienelle paperille printattuna suoraan väestörekisterikeskuksen keskustietokoneen muistista Itä-Pasilasta. Tosin Armas Herra oli kyllä tavallista isompi, 190 senttiä ehtaa miestä, eikä mitään paperia. 30 vuoden kauppatavaroiden nostelu ja siirtely sekatarakaupan varastoon ja sieltä kaupan puolelle oli kehittänyt Armas Herralle kadehdittavan hyvän lihaksiston.

Armas Herra istui mietteissään suljetun kauppansa rappusilla pidellen kädessään puoliksi juotua olutpulloa. Herralla ei ollut

enää kauppaa eikä vaimoa. Onneksi vanhemmat, Lauri ja Helvi, eivät joutuneet näkemään sukukauppansa pitkän perinteen katkeamista. Auto-onnettomuus kirkkomatkalla meijeriauton kanssa Mäkisen tiehaarassa toukokuussa 1993 säästi heidät tältä traagiselta kokemukselta. Armas jäi tuolloin yksin hoitamaan kauppaa 22-vuotiaana. Meijeriauton kuljettaja Kumpulainen laski arkuille kauneimman ja isoimman kukkaseppeleen ja toisti vielä muistotilaisuudessa Armas Herralle, että hän kyllä tuli oikealta ja että Armaan vanhempien olisi pitänyt helposti kyllä hänen meijeriautonsa havaita. Tutkimattomia ovat Herran tiet.

Vanhempien menetyksen jälkeisenä päivänä Armas Herrasta tuli ateisti. Armas Herra oli joka ilta ennen nukahtamistaan päättänyt iltarukouksensa pyyntöön, että suojele myös isää ja äitiä. Armas Herra katsoi Taivaan Isän pettäneen nyt pahasti oman osansa sopimuksesta. Armas Herra oli kyllä hoitanut omat velvoitteensa, maksanut kirkollisverot ja käynyt silloin tällöin kirkossa. Taivaan Isä viittasi niille näköjään kuitenkin kintaalla. Jatkossa Armas Herra uskoisi enää vain itseensä.

Hautajaisten jälkeen Armas Herra haki kauppa-apulaista lehti-ilmoituksella ja ilmoitukseen tuli vain yksi vastaus. Helmi-neiti sai aloittaa heti seuraavana päivänä. Vuoden päästä Armas rohkeni kosia Helmi-neitiä ja kaupassa tarjottiin jo samana kesänä kihlajaiskahvit asiakkaille. Presidentin sekoitusta.

Helmi-rouva oli kova työmies ja aviolliset velvoitteetkin sujuivat ilman suurempia päänsärkyjä. Armas Herra olisi mieluusti halunnut myös pikkuperhe Helmin kanssa, mutta kovasta yrittämisestä huolimatta heille ei niitä siunaantunut. Silti toistensa syyttelemiseen ei kuitenkaan koskaan alennuttu. Ainoa asia, joka Armas Herraa hieman häiritse, oli Helmin tapa teititellä kaikkia. Hän teititteli asiakkaita kaupassa, mikä

tietysti olikin oikea ja hyväksyttävä tapa, mutta hän teititteli myös Armasta koko ajan. Kerran Armas ottikin asian puheeksi ja kysyi, että johtuiko hänen teitittelemisensä siitä, että tutustuttuaan heillä oli johtaja-alainen suhde. Helmi kiisti asian johtuvan tästä toteamalla - ja tämän Armas Herra muistaa hyvin - näillä sanoilla: ”Herra on ymmärtänyt asian ihan väärin. Te ette tunne Helmiä vielä kunnolla. Voinko jatkaa nyt hyllyjen täyttämistä?” Armas Herra tuli mielessään siihen tulokseen, ettei naisista ota pirukaan selvää.

Melkein tasan vuosi sitten - taisi olla tiistai-aamuna - Armas Herra löysi Helmin paikalta vuoteesta kirjekuoren. Helmi oli saanut tarpeekseen ja lähtenyt. Oli ottanut lähtiessään mukaansa Armas Herran auton, seitsemän vuotta vanhan Nissan Primeran. Kilometrejä mittarissa vasta vähän alle 80 000.

Armas Herra kaivoi taskustaan kirjeen ja luki sen uudelleen suljetun kauppansa rappusilla:

”Te olette ollut minulle hyvä ihminen, niin esimiehenä kuin aviomiehenä. Helmi ei vaan enää jaksaa. Helmi on sosiaalinen luonne ja kun asiakkaatkin lähtivät, Helmikin lähtee. Herra ei huolehdi turhaan avioeropapereista, Helmi hoitaa ne kyllä viranomaisille. Helmi ottaa takaisin tyttönimensä Toivakka. Herran on turha sitten yrittää ottaa yhteyttä Helmiin enää. Helmi haluaa vielä löytää miehen, jonka kanssa saada lapsia. Herrahan niitä minulle ei ole vielä suonut.

Ps. Helmi tekee pikaisen omaisuudenjaon ja ottaa itselleen auton, kun täältä korvesta kulkee linja-autotkin niin harvoin. Kaiken muun omaisuuden jätän Herran haltuun.

Helmi ”

Armas Herra rypisti nyrkkiinsä paperilapun, jossa Helmi paljasti itsestään enemmän kuin koko 10-vuotisen yhteiselon aikana yhteensä. Paperilappu lensi kaarella portailta pusikkoon. Paperilapun mukana Herralta vietiin vaimo, siviilisäätö ja Nissan Primera. Auton menettäminen tuntui juuri nyt Armas Herrasta pahimmalta.

Elettiin jo elokuun loppupuolta ja kurkiaura ylitti kaupan matkallaan etelään. Armas Herra nosti katseensa, mietti minne asti ovat lie matkalla, ja avasi uuden olutpullon. Mutta siihen se sai sitten jäädäkin, sillä huomenna Armas Herrallakin olisi asiaa etelään, tarkemmin sanottuna Helsinkiin. Herra oli tehnyt päätöksensä.

2. Herran Valinta Ky

Armas Herra oli kolmannen polven kauppias Herrojen suvussa. Armaan isä, meijeriauton kanssa kolaroinut Lauri, hoiti kauppaa 1951-1993, ja sitä ennen kauppaa piti, ja kaupan alkujaan perusti vuonna 1925 Armaan isoisä Viljami Herra. Viljami luovutti kaupanpidon Laurille täytettyään 50 vuotta vedoten kovan työn mukana tullessiin selkäsärkyihin, mutta kylällä kyllä juoruttiin, että näin Viljamille jäi enemmän aikaa keskittyä harrastuksiinsa: lähipaikkakuntien anniskelupaikkojen tutkimisiin ja sökön peluuseen.

Viljami oli alkujaan sukunimeltään Herring; suku oli lähtöisin Ruotsin puolelta. Viljamin isoisä, Nils Herring saapui Suomeen 1800-luvun alkuvuosina Ruotsin kruunun lähettämänä. Joitain sota-asioita venäläisten kanssa. Nils sai kolme poikaa ja yksi heistä, Tuomas, ajautui uitto- ja tervanpolttoissaan Kuusamoon asti, johon asettui pysyvästi asumaan. Viljami oli Tuomaksen poika.

Suomessa oli heti itsenäisyyden julistamisen jälkeen, 1920-luvun alussa kiiwas suomenkielisyyden aikakausi, jolloin pitkään vallalla olleesta yläluokan käyttämästä ruotsin kielestä haluttiin päästä eroon ja monet suomensivat myös tässä rytäkässä ruotsinkielisen sukunimensä suomalaiseksi. Viljami marssi Kuusamon kirkkoherra Pietikäisen, taivaan edustajan maan päällä, joka kävi loputonta taistelua viinapirun kanssa,

puheille, ja pyysi muuttamaan kirkonkirjoihin Herring-nimensä Herraseksi. Oikeasti Herring tarkoitti silliä, mutta Viljami Silli ei kuulostanut oikein hyvältä edes vuonna 1920.

Viljami ja kirkkoherra Pietikäinen pohtivat nimiehdotusta yhden iltapäivän ja kahden puolen litran pirtupullon verran pappilan kamarissa, mutta tulihan se nimi suomennettua. Tosin kirkkoherra kirjoitti humalapäissään nimen sinne kirkonkirjoihin Herra-muodossa, eikä Viljami enää kehdannut sitä myöhemmin korjauttaa, kun se olisi vaatinut taas kaksi pulloa hyvää pontikkaa. Ihan liikaa kolmesta lisäkirjaimesta.

Viljami Herra kierteli uittoporukoissa vielä neljä kesää. Työkaverit ilkkuivat jatkuvasti hänelle Herra-sukunimestä tyyliin, viitsisikö Viljami Herra käydä purkamassa alajoen tukkisuman vai laitetaanko asialle tavallinen tukkijätkä? No, Viljami Herra otti kaikki kokemansa loukkaukset takaisin korkojen kera sököringissä.

Uitto-, mutta pääasiassa voittamallaan sökörahoilla Viljami Herra perusti sitten Kainuun korpeen, Rautajärven kylään sekatarakaupan syyskuun 5. päivä vuonna 1925. Kaupan seinään oli maalattu punamullalla ”Herran Sekatarakauppa”. Se kuulosti paikkakuntalaisilta aika hölmöltä nimeltä, mutta kauppa olisi ollut tervetullut tälle syrjäseudulle, vaikka kaupan nimeksi olisi laitettu ”vain hölmöt käyvät tässä kaupassa asioimassa”. Lähimpään toiseen kauppaan kun oli yli 60 km ja menopeleinä tuohon aikaan oli yleisemmin omat jalat tai hevonen. Kaupan avajaisissa kukaan ei ottanut puheeksi kaupan nimeä.

Viljami pyysi naapurin Siiri-neitosta vaimokseen jo ennen joulua. Samalla tuli hankittua kauppa-apulainen, arvelivat jotkut korttikaverit. Viljamin mukaan näillä kahdella asialla ei ollut mitään tekemistä toistensa kanssa. Siitä huolimatta Viljami Herra ei palkannut lupaustensa mukaisesti Siirin

vanhempaa siskoa kauppaan töihin, kuten oli luvannut ennen Siirin kanssa vietettyjä häitä.

Yleisradio aloitti lähetystoimintansa Suomessa 1926 ja Viljami Herra hankki kylän ensimmäisen radioapparaatin kotiinsa samana vuonna. Itseään kuulemma sivistääkseen, mutta kylällä tiedettiin, että Siirille seuraksi Viljamin ollessa kortinpeluureissuillaan.

Kaupan vuosituotto oli hyvä, hieman enemmän kuin mitä Viljami kortilla ansaitsi. New Yorkin pörssiromahdus 1929 ei heilauttanut niin pahasti Herran sekatarakaupan elämää, kuin mitä teki Lauri-pojan syntymä.

Kumpaankaan sotaan, talvi- että jatkosotaan, Viljami ei joutunut, mikä johtui Viljamin iästä, mutta ennen kaikkea Viljamin heikentyneestä näöstä. Viljamin näkö oli alkanut hämärtyä melko pian 30-vuotispäivien jälkeen. Viljami kävi asian suhteen Oulun silmäklinikalla tutkimuksissakin, jossa hänen todettiin sairastavan harvinaista perinnöllistä silmäsairautta, joka kulkee isältä pojalle, mutta ei periä tyttärille. Lasitkaan eivät auttaneet siihen sairauteen. Sairauden erikoispiirre oli, että silmäreseptorit saattoivat tulkita yhtäkkiä jonkin ärsykkeen vääränä, numeron tai kirjaimen toisena, hahmojen piirteet saattoivat vääristyä tai silmäreseptorit lakata hetkeksi välittämästä tietoja aivoihin, jolloin näkökyky saattoi kadota muutamaksi sekunniksi kokonaan. Ei puolustusvoimat uskaltanut laittaa sellaista miestä kiväärin kanssa rintamalle, joka olisi saattanut tulkita kokardin merkin asepuvussa väärin. Olisi vielä voinut ampua omia. Näköongelmastaan Viljami ei hiiskunut kylillä, mutta jo vuoden 1937 jälkeen Viljami Herran korttionni oli kääntynyt pysyvästi.

Rautajärven kylä sijaitsi vain 20 km päästä Venäjän rajasta. Suomussalmen kirkonkylälle oli 80 kilometriä ja Kajaaniin 60 kilometriä. Sodassa työnjako meni sellaiseksi, että suomalaiset

sotilaat yrittivät pitää rajan kiinni ja Viljami Herra sekatarakaupan auki. Desantteja pelättiin kylällä paljon, rajan pinnassa kun oltiin, mutta koko sodan aikana desantteja sieltä ei löydetty yhtään. Etsintöjä kyllä oli Siirin muistin mukaan harvinaisen usein ja Viljami Herran järjestäminä. Ja luodikon lisäksi Viljami otti aina piironkinlaatikosta myös korttipakan mukaansa, mikä hassuna yksityiskohtana jäi myös Siirille mieleen.

Sodan jälkeen Viljami Herra alkoi viihtymään enemmän korttireissuillaan ja kaupan hoitovastuu jäi käytännössä Laurin ja Siirin hoidettavaksi. Virallinen sukupolvenvaihdos tehtiin 1951 ja kauppa siirtyi Lauri Herran nimiin.

Lauri oli 22-vuotias ottaessaan kaupan nimiinsä kesäkuussa 1951. Saatuaan kaupan omistajan statuksen, Laurilla - jolla oli poikuus vielä tallella - alkoi olla kysyntää saatoille läheisen tanssilavan lauantai-illoissa samana kesänä. Syksyyn mennessä Lauri oli oppinut valssin, tangon ja humpan askeleet sekä oppinut myös mitä tehdä tyttöjen kanssa aitassa. Vaikeinta oli kuulemma valssin oppiminen.

Viljami Herra kuoli 1955 lipeämyrkytykseen - erehtyi pullon etiketistä - ja perikunnalle jäi aimo summa korttivelkojakin maksettaviksi. Paikkakunnalla eli 1980-luvulle vielä sanonta, että sotavelat saatiin maksettua Helsingin Olympialaisiin mennessä, mutta Viljami Herran sökövelat kestivät Tokion olympialaisiin asti.

Lauri sai hankittua 50- luvun loppuun mennessä hyvän tanssitaidon ja naistenmiehen maineen, mutta vakituista puolisoa ei. Siirin voimien huvetessa 60-luvun alussa, Lauri oli pakotettu hankkimaan kauppaan apulaisen. Lehti-ilmoitukseen vastasi Helvi Ryyänen Kuopiosta. Helvi oli ahkera, kaunis ja pieneen palkkaan tyytyväinen. Palkkaetuihin kuului myös kaupan yläkerrassa asuminen. Ei kestänyt kauaakaan kun Lauri

saattoi Helvin tansseista pois, sama matka kun oli. Ensimmäisellä yhteisellä saattomatalla Helviltä meni usko taka-ajatuksettomiin miehiin ja toisella kertaa neitsyys.

Parin kuukauden päästä varastoa järjestellessä Helvi kertoi Laurille olevansa raskaana ja kysyi mitä Lauri Herra aikoo tehdä asian suhteen. Helvi ei aikonut palata Kuopioon lapsi kainalossa. Lauri totesi olevansa kunnian mies ja kantavansa vastuunsa kyllä. Siiri-äidille kihlajaisista kerrottiin jo samana iltana.

Helvin raskausepäily osoittautui vääräksi hälytykseksi, mutta häät pidettiin kuitenkin puoli vuotta kihlajaisista. Luvattu mikä luvattu. Lauri hieman pettyi kun pikku Lauria ei maailmaan putkahtanutkaan, mutta Helvi lupasi niitä kyllä Laurille vielä tulevan. Helvi oli 20-kesäinen, kymmenen vuotta Lauria nuorempi, joten aikaa lapsienteolle kyllä oli. Kovasta yrittämisestä huolimatta Helvi ei tullut siunattuun tilaan, ei edes väärää hälytyksiä ollut. Viimein, kymmenen vuoden yrittämisen jälkeen Helvi tuli yllättäen raskaaksi ja sai pojan juhannuksena 1971. Poika oli niin odotettu ja haluttu, että hän sai nimekseen Armas Juhani Herra. Kauppa tarjosi asiakkailleen pullakahvit yhden kokonaisen viikon ajan ja samalla Lauri vaihtoi kaupan nimen enemmän nykyaikaa vastaavaksi.

Herran sekatavarakauppa-nimi sai tehdä tilaa Herran Valinta Ky:lle.

3. Rautajärvi-Helsinki

Armas Herran matka pääkaupunkiin alkoi bussimatalla Kajaanin kautta Kuopioon. Bussikuski Makkonen senior (poika oli myös bussikuski, ajoi pikavuoroa Savonlinja Oy:lle) sai tyhjään bussiinsa pitkstä aikaa juttuseuraa. Matkan aikana Armas Herra kertoi ajankuluksi kyläkauppansa lopettamishistorian. Makkonen senior sai kuulla, ettei Herran Valinta pystynyt taistelemaan 1980-luvulta alkanutta maaltamuuttoa vastaan niin syrjäisessä paikassa kuin Rautajärvikin oli. Asiakkaat vähenivät vuosi vuodelta muuttaessaan lähikylistä Suomensalmen tai Kajaanin asutuskeskuksiin, kuka opiskelemaan, kuka vanhustenhoitotaloihin.

Kajaanin jälkeen Makkonen senior sai kuulla, kuinka 1990-luvun alkuvuosina koko maata ravistanut, pankkikriisistä alkunsa saanut lama teki lisää tuhojaan vieden monelta lähialueen asukkaalta työpaikat ja tehden heitä työttömiksi. Armas Herra kysyi bussikuski Makkoselta, tietääkö hän kuinka paljon yhden päivän työttömyysrahoilla, joka silloin oli noin 70 mk, sai 10 keskiolutpullon ja norttiaskin oston päälle enää lauantaimakkaraa. Eipä Makkonen arvannut. 100 grammaa, valisti Armas Herra, ja senkin piti olla sitten tarjouksessa.

Uuden vuosituhannen alkupuolella tavarantoimittajat nostivat

taas rajusti hintojaan, selitellen ettei sinne Jumalan selän taakse ole kannattavaa rahdata elintarvikkeita. Niiltä oli lisäksi pakko hankkia kiskurivuokralla niiden omat kylmälaitteet kyläkauppaan niiden kalliille tuotteille. Viimeiset viisi vuotta kauppa oli tehnyt reilua negatiivista tulosta. Asiakkaat, nekin harvat jotka vielä kaupan lähipiirissä asuivat, kävivät kaupassa harvoin, kun kunta toimitti taksikyydillä heille kotiin ateriapalvelut. Tuli kuulemma halvemmaksi kuin järjestää heille paikkoja palvelutaloihin.

Armas Herran oli lopulta pakko laittaa lappu luukulle. Tavarantoimittajat hakivat kylmälaitteensa, lopun tavaravaraston, toivottivat parempaa onnea seuraavassa elämässä ja sanoivat lähettävänsä loppulaskunsa kaikista saatavistaan kahden viikon sisällä.

Herralle ei jäänyt sitten käteen sukukaupan pidosta kun kaupan nimi kaupparekisterissä, pankkikortin höyläämislaite ja jumalattoman suuret velat, 170 000 euroa kaiken kaikkiaan. Kuopion linja-autoasemalle saavuttuaan bussikuski Makkonen senior antoi Armas Herralle bussilipun hinnan takaisin omasta rahapussistaan.

Kuopiosta lähtenyttä pikavuoroa sattui ajamaan Makkonen junior, ja Mikkeliin mennessä Armas Herra oli päässyt kertomuksessaan 1990-luvun lamavuosiin. Heinolassa bussikuski maksoi molempien pullakahvit linja-autoaseman baarissa.

Lahteen päästyä myös bussikuski Makkonen junior tiesi, kuinka Armas Herran vaimo oli lähtenyt Nissanin kanssa ja jättänyt Herran kontolle velat ja konkurssikypsän kyläkaupan. Lahden linja-autoasemalla, toisilla pullakahveilla, Makkonen junior palautti Armas Herralle bussilipun hinnan takaisin omasta rahapussistaan.

Lahdesta lähdetessä bussikuski Makkonen junior kysyi

Armas Herralta, mitä hän aikoi alkaa tekemään epäonnistuneen kauppiasuran jälkeen. Armas Herra kysyi, haluaako bussikuski kuulla Herran business planista pitkän version vai riittääkö lyhyt. Makkonen junior totesi, että täytyy tyytyä lyhyeen versioon kun ollaan kohtapuoliin perillä Helsingissä.

Aluksi Armas Herra valisti Makkonen junioria, että business plan tarkoittaa liiketoimintasuunnitelmaa. Tämän sivistyshetken jälkeen bussikuski Makkonen junior sai kuulla ensimmäisenä ja ainoana ihmisenä Armas Herran business planin, millä Herra selviäisi veloistaan ja ansaitsisi jatkossa leipänsä. Suunnitelma oli kerrottu pääpiirteissään ennen Mäntsälän linja-autoasemalle tuloa. Mäntsälässä bussikuski Makkonen junior pyysi antamansa bussilippurahat Armas Herralta takaisin. Loppumatka Mäntsälästä Helsinkiin ajettiin sitten molemmin puolisen hiljaisuuden vallitessa.

Astuessaan ulos autosta Kampin uudessa linja-autoterminalissa Helsingissä Armas Herra oli entistä vakuuttuneempi, että hänen business planinsa voisi toimia.

4. Herran Business Plan

Bussikuski Makkonen junior sai kuulla lyhyen version seuraavasta Armas Herran kaupan portailla istuttujen satojen tuntien aikana muhineesta ja työstetystä liiketoimintaideasta.

Kaupan pitäminen korvessa ei onnistunut, se tie oli käyty loppuun. Toisaalta Armas Herrasta ei ollut muuttamaan asiakkaiden perässä suuriin asutuskeskuksiin, koska Herra oli luontoihmisiä. Hän rakasti Kainuun korpien hiljaisuutta ja vaaramaisemien jylhää kauneutta. Tämä oli myös yksi syy siihen, miksi Armas Herra ei koskaan ajatellut lähteä Helmin perään. Vaikka kaupparakennus ammotti tyhjyyttään, niin kaupan yläkerrassa hänellä oli koti, jossa hän oli viettänyt lapsuuden, aikuiselämän alkuvuosikymmenen, ja jos rakennukseen ei iske salama ja polta sitä, niin varmasti tulee viettämään myös vanhuusajankin.

Joten jatkossa leipä piti ansaita muulla tavoin kun leipää myymällä. Ja siten että Rautavaarassa pystyi edelleen asumaan. Tämän ristiriitaisen ongelman ratkaisemiseksi Armas Herralta kului monta monituista tuntia ja olutpulloa kaupan portailla, mutta kun perusidea lopulta hahmottui, muiden asioiden järjestely olikin sitten jo paljon helpompaa.

IDEA: Ainoa ratkaisu oli matkatyö. Rautavaarassa pystyi asumaan mutta ei ansaitsemaan. Ja koska Herralle oli jäänyt 170 000 velkaa, jonka hän halusi rehellisenä miehenä maksaa

takaisin, matkatyön piti olla muuta kuin kiertävänä pölynimuri- tai kirjakauppiaana toimiminen. Matkatöistä piti myös ansaita rahaa. Paljon rahaa.

Pölynimureista ja kirjoista provisiopalkka olisi mitätön, ja sitä paitsi ihmiset saavat niitä tilattua internetin kautta halvemmalla. Piti löytää sellainen tuote, jota ihmiset kaipaavat, joka menisi hyvin kaupaksi, ja jonka kate olisi riittävän hyvä. Sellainen tuote löytyi Herran pääkopasta heinäkuun iltapäivänä vuonna 2006 kaupan rappusilla istuessa. Herra päätti alkaa myymään ihmisille leivän sijaan lähimmäisenrakkautta.

Idea putkahti Herran päähän edellistä Karpon TV-ohjelmaa muistellessa. Siellä eräs petetty ihminen purki tuntojaan kameralle, kun hän oli luullut hyvässä uskossa lahjoittaneensa rahaa sotaveteraanien hyväksi. Iltapäivälehdestä katsoja sai sitten lukea, että saman keräyksen järjestäjät olivat jääneet kiinni useista talousrikoksista ja heidän keräämänsä varat eivät olleet koskaan päätyneet sotaveteraanien hyväksi. Lehdessä oli kuvia miesten Lamborghini-autoista ja luksushuviloista Espanjan aurinkorannikolla. Eikä mitään mainintaa että niitä annettaisiin sotaveteraanien käyttöön.

Tästä Karpon jaksosta Herra oivalsi, että ihmiset luopuvat helpommin rahoistaan, jos he tuntevat tekevänsä hyvän teon lähimmäisilleen. Sekatavarakaupan ylläpidossa asiakkaat eivät ajatelleet näin. He näkivät ostotapahtuman jatkuvana riistotapahtumana kauppiaan ja asiakkaan välillä. Vaikka todellisuudessa Armas Herra teki heille oikeata lähimmäisenrakkaustyötä pitämällä siellä Jumalan selän takana heille kauppaa, jotta heidän ei tarvitsisi lähteä 60 km päähän hakemaan punaista norttia ja Karjala-olutta. Mutta saiko Herra koskaan kiitosta tästä pyyteettömästä työstä, ei saanut, ei. Nyt oli Herran takaisinmaksun aika.

Jos lähimmäisenrakkaus oli parempi myyntiartikkeli kuin

Herran Valinnan makoisa ruislimppu, niin lähimmäisenrakkautta kansa sitten saakoon ja avatkoon kukkaron nyörejään. Herra kyllä tuo kansan nenän eteen toinen toistaan surkeampia elämäkohtaloita, joihin voi lähimmäisenrakkauttaan kohdentaa kunkin kukkaron ja omantunnon mukaan. Herran omatunto ei ainakaan kolkkuttaisi ennen kuin 170 000 euron velat olisi maksettu.

Armas Herra alkaisi kiertää Suomen kuntia ja kaupunkeja. Hän varaisi etukäteen paikkakunnan kirkon, julkaisisi paikallislehdessä ilmoituksen saapua kuulemaan Herran sanaa lähimmäisenrakkaudesta, mainostaisi tilaisuuden olevan maksuton ja että lopussa olisi kahvitarjoilu. Kahvitarjoilu olisi ilmoituksessa muuta tekstiä suuremmalla.

Paikkakunnalle hän saapuisi paria päivää ennen, asettuisi paikalliseen hotelliin, maksaisi käteisellä ensimmäisen yön, raahaisi tilaisuuteen jonkun paikallisen juopon luvaten kossupullon, ja toisen tilaisuuden loputtua, kun tämä elämän runtelema henkilö olisi kertonut ensin säällittävän elämäntarinansa paikalle saapuneille Herran sanan kuulijoille. Tarinan herkistäminä Armas Herra keräisi sitten kolehdin miehen auttamiseksi ja mikäli joku haluaisi maksaa pankkikortilla, niin siihen hätään Herralla olisi mukana pankkikortin höyläämislaite.

Kirkkosalin vuokria hän ei maksaisi, sillä tuskin seurakuntien talouspäälliköt haluaisivat viedä raastupaan yhtiötä, jonka nimi on Herran Valinta. Siitähän riemu repeäisi iltapäivälehdissä. Armas Herra oli tässä velkaisessa elämäntilanteessaan sitä mieltä kirkon tilojen käytöstä, että nyt oli Herran vuoro antaa ja Armas Herran vuoro ottaa.

Kulupuolelle menisi yksi yö hotellissa, paikallislehtien ilmoitukset, kaksi kossupulloa paikkakuntaa kohden, paketti kahvia, pari litraa maitoa ja muutama pullapitko sekä

sokeripaketti. Seurakuntatiloissa oli aina yleensä keittiöt, kahviastiasto ynnä muut tarvittavat keittiötarvikkeet, joten niihin ei Armas Herran tarvitsisi investoida. Kulut olisivat siis yhteensä noin 145–185 euroa paikkakuntaa kohden.

Tulopuolta oli vielä vaikea arvioida, Armas Herralla kun ei ollut takana vielä yhtään pidettyä tilaisuutta, mutta eiköhän sekin selviäisi melko pian. Tätä asiaa Armas Herra arvuutteli bussikuski Makkonen junioriltakin, mutta Makkonen jatkoi vain ajoaan puristaen rattia rystyset valkoisina. Ei osannut varmaan sekään arvioida.

Kuntia on Suomessa 411, ja Armas Herra teki ensimmäiselle vuodelle seuraavan suunnitelman. Hän työskentelisi syyskuusta toukokuun alkuun. Kesän hän rauhoittaisi Rautavaaran saloilla vaelteluun, marjastamiseen, metsästämiseen ja kalasteluun. Viikossa hän kävisi kahdella paikkakunnalla. Kuukaudessa hän ehdisi käydä kahdeksalla paikkakunnalla ja kahdeksassa kuukaudessa siis 64:lla paikkakunnalla. Häneltä menisi 9 vuotta kiertääkseen kaikki Suomen kunnat, ja sitten kierroksen voisi aloittaa tarvittaessa taas uudestaan, jos velkaa vielä olisi. Armas Herra toivoi, ettei olisi.

5. Herra on korttihuijari

Arkadiankadun Patentti- ja Rekisterihallituksen keski-ikäinen naisvirkailija katsoi hämmentyneen näköisenä ensin Armas Herran jättämää muutosilmoituspaperia, sen jälkeen jo hieman huvittuneen näköisenä Armas Herraa, kääntyi vieressään istuvan naisvirkailijan puoleen ja totesi, että tulipa tämäkin versio sitten nähtyä.

Armas Herra oli juuri jättänyt virkailijalle uudet tiedot, jotka korvasivat aiemmat Herran Valinta Ky:n kaupparekisterissä olleet tiedot kohdassa, jossa määritellään yhtiön toimiala. Se oli ollut siellä muuttumattomana vuodesta 1925 ja kuului seuraavasti: Yhtiön toimialana on siirtomaatavaroiden, talkootavaroiden ja ruokatarvikkeiden myynti. Armas Herra muutti sen muotoon: Yhtiön toimialana on lähimmäisenrakkauden tarjoaminen ja myynti.

Muutosilmoituksen vastaanottanut naisvirkailija totesi, että yleensä hänelle on jätetty tältä alalta ilmoituksia, jossa mainitaan joko hierontapalvelujen, eroottisten palvelujen tai aikuispalvelujen myynti. Onpa joku rohkea joskus laittanut, että seksipalvelujen myynti. Mutta ensimmäistä kertaa hän näkee ilmoituksen, jossa ammatista käytetään nimeä lähimmäisenrakkaus. Vaikka ymmärtäähän virkailija, että aika lähellähän yrittäjä tässä ammatissa asiakkaita joutuu olemaan. Ja muutosilmoitus tekee sitten 120 euroa.

Armas Herraa ei huvittanut jäädä oikaisemaan naisvirkailijan vääriä mielikuvia, totesi vain kuuluvalla äänellä maksaessaan muutosilmoitusta, että hän ei suosittelle valitsemaansa ammattia ainakaan muutosilmoituksen vastaanottaneelle virkailijalle. Tuon ikäinen ja näköinen nainen saa täällä patenti- ja rekisterihallituksen tiskin takana varmemmin sen 120 euroa asiakkailta. Naisvirkailija ei toivottanut hyvien päivien jatkoja Herran poistuessa virastosta.

Patenti- ja Rekisterihallituksesta Herra suuntasi Stockmannille, kysyi neuvonnasta, mistä täältä löytää Suomen kuntakartaston. Herraa neuvottiin menemään Akateemiseen kirjakauppaan. Siellä nätti naismyyjä esitteli Armas Herralle useita eri karttateoksia, joista Herra valitsi kalleimman. Työasioissa ei kannattanut säästää.

Armas Herra otti huoneen linja-autoaseman vierestä hotelli Vaakunasta, koska Rautajärvelle ei pääsisi enää tänä iltana. Selailtuaan hotellihuoneessa illalla aikansa ostamaansa kuntakirjaa Armas Herra meni hissillä hotellin yläkerroksessa olevaan ravintolaan. Siellä oli paljon huonoa suomea puhuvia naisia ja he halusivat keskustella mieluummin rahasta kuin tanssimisesta. Tatjanan tanssitunti olisi maksanut 200 euroa, Natashan 150 euroa. Leila Kontulasta sen sijaan halusi säästää taksirahat ja yöpyi Armas Herran hotellihuoneessa. Vapaa-ajan asioissa kannatti säästää.

Seuraavana aamuna Herra matkusti pikavuorolla ensin Kajaaniin, josta hän jatkoi paikallisbussilla kotiseudulleen. Kajaanista lähtevää paikallisbussia sattui ajamaan Makkonen senior, joka ei suostunut ottamaan Herralta matkalipun hintaa. Armas Herrakin tajusi olla juttelematta tulevaisuuden suunnitelmistaan ja matka eteni rattoisasti kalastusasioita käsitellen. Makkonen senior oli saanut kesällä Kajaaninjoesta viisi kiloa painavan hauen. Armas Herra laittoi paremmaksi ja

sanoi saaneensa kotivesiltään kuuden kilon hauen. Makkonen senior vaihtoi ahveniin, ja kysyi, onko Armas Herra nähnyt koskaan yli kiloista ahventa. Makkonen senior oli, sai juuri edellisenä viikonloppuna mato-ongella samasta joesta kuin kesäisen hauenkin. Armas Herra muisteli joskus lapsena saaneensa mato-ongella puolitoistakilaisen körmykän. Rautajärvelle saavuttaessa Makkonen senior pyysi Herraa maksamaan matkansa.

Illalla Armas Herra tutkaili myöhään yöhön kuntakarttaa, tehden paperille vaihtoehtoisia reittejä. Lopulta hän päätti aloittaa uuden uransa käymällä ensin Kajaani-Tampere välillä olevia paikkakuntia läpi. Mutta kummasta päästä hän aloittaisi. Mieli teki aloittaa Tampereelta ja tulla kotia kohtia. Armas Herra päätti ratkaista reittivalinnan suunnan korttien avulla.

Yläkerran piironginlaatikossa oli useampikin Viljami-vainaan korttipakka, joita Lauri-isä oli säilyttänyt muistona omasta isästään. Armas Herra valitsi yhden kuluneen pakan ja alkoi sekoittaa. Kuvakortilla Tampereelle, muilla Kajaaniin. Armas Herra veti kortin pakasta ja käänsi sen varovasti. Pata seiska. Neljännellä vedolla tuli hertta jätkä. Armas Herra aloittaisi siis Tampereelta.

6. Tampere

Pieni ilmoitus *Aamulehdessä* :

”Tervetuloa kuulemaan Herran sanaa lähimmäisenrakkaudesta.

Paikka: Hervannan kirkko ke 15.9 klo 19.00

Osoite: Lindforsinkatu 7

Tilaisuudessa kahvitarjoilu!”

Armas Herra oli saapunut edellisenä päivänä Tampereelle, miettinyt junamatkalla, mistä löytäisi juopon, jonka saisi tulemaan tilaisuuteen kertomaan tarinansa. Ja keneltä alkaisi kysellemään Tampereella, missä teillä niitä juoppoja on. Kaikki tämä huoli aivan turhaan.

Junan saavuttua Tampereelle Armas Herra poikkesi juomaan yhden oluen rautatieaseman toisen kerroksen Semaforinimiseen ravintolaan. Sisällä ravintolassa Armas Herra havaitsi yhdellä silmäyksellä, että hänen ongelmansa on ratkaistu. Semaforihan oli täynnä juoppoja. Armas Herra vietti mielenkiintoisen iltapäivän rautatieaseman ravintolassa. Kossupalkkiolla oli valmis tulemaan kertomaan oman surkean elämäntarinansa seitsemän miesasiakasta, kolme naisasiakasta ja yksi tarjoilija. Herra valitsi onnekkaaksi kahden kossupullon saajaksi Paten, joka tunnettiin baariseurueessa myös

lempinimellä Pispalan Pyromaani.

Semaforista Armas Herra suuntasi Ilves-hotelliin, sillä Aamulehden mainoksen mukaan sieltä saisi huoneen 49 eurolla. Hotellin vastaanotossa Armas Herra maksoi käteisellä yhden yön nimellä Kalevi Tammela, myyntiedustaja. Saatuaan juoppoasian ratkaistua näin helposti, Armas Herralla jäi hyvin aikaa tutustua itseksensä Tampereeseen. Hän viettikin sen illan Ilveksen alakerran yökerhossa. Siellä ei onneksi ollut huonosti suomea puhuvia venäläisiä naisia. Mutta yksi hyvin Tampereen murretta puhuva punapäinen tarjoilija. Joka ei halunnut maksaa taksimatkaa sinä yönä asunnolleen Hakametsään.

Seuraavana päivänä Armas Herra kävi hakemassa seurakuntasihteeriltä avaimet Hervannan kirkkosaliin. Seurakuntasihteeri painotti, että Herra muistaa varmistaa ovien menemisen lukkoon poistuessaan kirkon tiloista tilaisuuden loputtua. Alueella liikuskelee pyromaani, jota ei vielä ole saatu kiinni. Kirkko on sentään Pietilöiden käsialaa, lisäsi seurakuntasihteeri. Herra pohti matkalla hotelliin, että varmaan on useampi Pietilöiden poika valinnut ammattikoulun kirvesmieslinjan lukion sijaan, ei kirkkoa rakenneta ihan kahden veljeksensä varassa. Hotellille päästyä Herra oli päätenyt arveluissaan vähintään kuuteen veljekseen. Ja nekin teki töitä varmaan urakkasopimuksella.

Pate saapui sovitusti Hervannan kirkkoon kolme varttia ennen tilaisuuden alkua. Vartissa hän oli kerinnyt kumoamaan kaksi varttia sovitusta ensimmäisestä pullosta, kuunnellen samalla Herran ohjeita miten tilaisuuden aikataulu menisi. Alussa Herra puhuisi omiaan noin viisi minuuttia, sen jälkeen Pate saisi kertoa omasta kurjasta elämästään puoli tuntia mutta ei mielellään puhuisi omiaan. Herra uskoo että Paten elämänkohtalo tähän päivään on varmaan muutenkin ollut aika värikäs, joten turhiin liioitteluihin ei tarvitse sortua. Herra

tiedusteli, onko Patella puoleksi tunniksi tarinaa. Pate katsoi Armas Herraa kun vähäjärkistä ja Herra kiirehti jatkamaan että sen jälkeen pidettäisiin kahvitauko, ja jatkettaisiin Paten elämänvaiheita vielä seuraavat puoli tuntia ja tilaisuus olisi siinä. Mitä nyt Herra sanoisi muutaman sanan tilaisuuden lopussa yleisölle, mutta Paten ei tarvitsisi jäädä niitä enää kuulemaan, vaan Pate voisi mennä edeltäpäin sakastiin odottamaan Herraa ja sovittua toista palkkiopulloa.

Tilaisuuden alkuun oli vartti ja seurakuntasali oli jo yli puolillaan, enimmäkseen keski-ian paremmalla puolella olevia naisihmisiä. Hyvä. Yleisöstä tämän illan onnistuminen ei ainakaan olisi kiinni. Armas Herraa jännitti ensimmäinen tilaisuus. Patea ei yhtään. Kossupullo oli tehnyt tehtävänsä.

Armas Herra toivotti tilaisuuteen saapuneet tervetulleiksi, esitteli Paten sanomalla, että tässä vieressä hänellä on paikallinen mies, jonka elämään on mahtunut muutakin kun auringonpaistetta ja mustaa makkaraa. Mutta antaa Paten kertoa itse. Ja Patehan kertoi.

Tässä lyhennetty versio:

Pate oli suurten ikäluokkien lapsia, 50-luvulla syntyneitä. Perheen ensimmäisenä asuntona oli pieni vinttihuoneisto Pispalassa. Erityisesti Pispalasta Patelle oli jäänyt mieleen joulukuusi, kun Pate olisi halunnut sytyttää kuusenkynttilät palamaan, mutta arvatkaapa, antoiko isä sytyttää. Ei ahtaissa vinttihuoneistoissa mitään tulia saanut laittaa. Paten tullessa kouluikänsä perhe muutti Hakametsään, nyt hieman isompaan vinttihuoneistoon. Erityisesti Hakametsästä oli Paten mieleen jäänyt joulukuusi, kun hän olisi halunnut sytyttää kuusenkynttilät palamaan, mutta arvatkaapa, antoiko isä sytyttää. Ei ahtaissa vinttihuoneistoissa mitään tulia saanut laittaa. Kun Pate oli 13-vuotias, perhe muutti jälleen, tällä kertaa omaan lainalla hankittuun rintamamiestaloon Puu-Tammelaan. Pate sai

ensimmäisen oman huoneen ullakolta. Erityisesti Puu-Tammelasta Patelle jäi mieleen joulu, jolloin hän olisi halunnut sytyttää pienen oman joulukuusen kynttilät palamaan, mutta yleisökin jo arvasi, että eihän se isä mitään tulia vinttihuoneistossa antanut polttaa.

Ammattikouluaikoina Pate oppi hitsaamaan ja ryyppäämään. Valmistumisen jälkeen Tampereelta ei löytynyt hitsaajan taidoille käyttöä, mutta ryyppäämisen taidot sen kuin kehittyivät. Pian Pate ei enää jaksanut etsiä hitsaajan töitä. Ja ei niitä niin olisi löytynytäkään Kissanmaan, Viinikan, Kalevan, Hatanpään ja Nekalan keskiolutkuppiloista.

Yhdestä kuppilasta Pate tapasi elämänsä naisen, Pirkon, joka oli aiemmin kiertänyt Sirkus Sariolan mukana tulennielijänä. Pirkko oli lopettanut ne hommat kun suurin innostuksen liekki oli laantunut kiertolaiselämään.

Pari vuotta kesti Paten ja Pirkon yhteiselämä, sitten Pirkko palasi takaisin Sirkus Sariolaan ja karisti Tampereen ja Paten elämästään. Pirkon mielestä sirkuksessa pääsi vähemmillä tulennielentänäytöksillä kun kotona. Ja Sirkus Sariolasta siitä saisi vielä palkankin.

Tässä vaiheessa tarinaa pidettiin kahvitauko. Seurakuntatilan keittiön kaapeissa oli riittävästi kertakäyttömukeja ja omat kahvipakettivarastotkin, joita Herra oli lainannut kahvia tehdessään. Armas Herran sovelsi tässä kohtaa omaksumaansa "sanaton sopimus"-metodiaan, joka tarkoitti, että niin kauan voi asioita tehdä omin päin kun joku sanoo, että ei. Kahvin aikana eräs rouva tuli Herralle toteamaan, että ei harmita yhtään, vaikka kauniit ja rohkeat jäi tänään väliin, kyllä tämä tarina tähän mennessä on ollut ainakin yhtä mielenkiintoinen.

Kahvin jälkeen yleisö sai kuulla Patelta, kuinka elämänsä naisen menettämisen jälkeen Pate menetti myös elämänsä vanhemmat. Paten vanhemmat olivat syksyllä menneet

kesämökilleen viikonlopuksi laittamaan sitä talvikuntoon. Naapurimökin asukas löysi heidät seuraavana päivänä kuolleina mökistään. Hätämyrkytys, totesi poliisi. Isä oli laittanut takan pellin kiinni liian aikaisin ennen nukkumaanmenoa. Takassa oli vielä iso, kytevä halko. Niin makaa kun petaa, totesi Pate yleisölle.

Pate oli ainoa lapsi, ja hän joutui hoitamaan hautajaisjärjestelyt. Vanhemmat haudattiin Teiskon hautausmaalle, äiti kauniissa tammiarkussa, isän Pate antoi polttohaudata ja laittaa urnahautaan. Molempien haudoille Pate on joka joulu käynyt viemässä kynttilän. Isän haudalla hän ei ole sitä koskaan sytyttänyt. Sitä saa mitä tilaa, muistutti Pate yleisölle.

Vanhempien kuoleman jälkeen Pate ryyppäsi siipikavereineen muutamassa vuodessa perintönsä, rintamamiestalon ja kesämökin. Irtaimesta omaisuudesta hän säilytti itsellään vain valokuvan äidistä ja isän hopeisen sytkärin, minkä isä oli saanut aikoinaan syntymäpäivälahjaksi Patelta. Isä oli kova tupakkamies. Äiti aina varoitteli isää, että tuo tupakka tulee vielä joskus tappamaan sinut. Äiti oli väärässä. Perinteinen suomalainen koivuhalko isän tappoi, muistutti Pate yleisölle.

Paten elämään oli näiden menetysten jälkeen kuulunut monta muuttoa. Kissanmaalla hän asui pari vuotta Sudenkadulla, mutta muutti samoihin aikoihin pois kun läheisen Harjukadun perhetukikeskus oli vaurioitunut pahasti tuhopoltossa. Pate ei tiennyt asiasta mitään, mutta tunsu paikan kun oli kerran käynyt sieltä hakemassa apua Pirkon ja Paten liiton alkaessa viilentyä. Virkailija vitsaili, että eikö lempi enää leisku tulennielijän kanssa. Apua ei sieltä tullut mutta yksi pahoinpitelysyyte Patelle kyllä.

Kissanmaan jälkeen Pate asui hetken Viinikassa, Lampitiellä. Sieltä Pate muutti pois samoihin aikoihin kun läheisen Erätie

16 kerrostalon ullakko paloi pahasti. Pate ei tiennyt asiasta mitään, mutta muisti, että poliisi oli ilmoitellut Aamulehdessä tuntomerkkejä paikalta nähdystä mieshenkilöstä, jolla oli ollut päällä Tapparan takki. Yleisölle Pate sanoi kannattaneensa aina Ilvestä ja että Rauno Korpi on kautta aikain paras valmentaja mitä Suomessa on ollut ja tulee olemaan.

Viinikasta Paten tie vei Itsenäisyydenkadulle Tammelaan. Hyvin pian muuton jälkeen viereisen Peltokatu 29 ullakkotilat tuhoutui tahallaan sytytetyssä tulipalossa. Patelle jäi asia mieleen kun poliisit pitivät Patea muutaman päivän tutkintavankeudessa ja kyselivät että oliko ullakolta löydetty hopeinen sytytin Paten omaisuutta. No Patenhan se oli ja poliiseillekin ihmetteli, miten se on voinut sinne joutua. Poliisit joutuivat kuitenkin luopumaan syytteistä ja palauttamaan sytkärin kun muuta näyttöä ei ollut ja Paten ryyppykaveri väitti Paten olleen hänen luonaan kiljua juomassa. Vai oliko se pontikkaa, Pate ei muistanut.

Tammelasta Pate muutti Ylä-Pispalaan, Rinnekadulle. Melko pian Paten muuton jälkeen Pispalankatu 20:ssä sattui tuhopolttio ja Pate katsoi viisaammaksi etsiä asuntoa jostain muualta ennen kuin poliisit olisivat taas oven takana ikävine kysymyksineen sytkärin kanssa, se kun oli taas tippunut jonnekin.

Nyt sitten Pate asuskeli täällä Kalevan kaupunginosassa kaverinsa sohvalla ja etsi vakituista asuntoa. Ja uutta yhtä hyvää sytkäriä.

Tässä vaiheessa tarinaa Armas Herra kiitti Patea koskettavasta elämäntarinan kertomisesta, ohjasi Paten sakastin puolelle ja mietti, että nyt on keksittävä nopeasti jotain tai ensimmäisen tilaisuuden tuotot haihtuu savuna ilmaan kuten kaikki Paten jäljiltäkin.

Saapuessaan takaisin saliin Armas Herra havaitsi, että yleisön

kasvoilta ei todellakaan paistanut mikään lähimmäisenrakkaus vaan silkka kauhu. Onneksi Herra oli mestari puhumaan, kiitos vuosien harjoittelun Kainuun korprien alati tyytymättömien asiakkaiden kanssa. Yleisö sai kuulla Paten tulevaisuuden suunnitelmista Herran vapaasti tulkitsemana.

Pate oli kuulemma paljastanut Herralle sakastissa, että hän aikoo aloittaa uuden elämän muualla, Tampereella kun alkaa olla liian kuumat paikat Patelle. Pate on päättänyt lähteä heti aamujunalla Helsinkiin. Yleisön puhkesi taputuksiin. Eturivin rouvashenkilö kysyi Herralta, että minne päin Helsinkiä. Hänen anoppinsa asuu Kalliossa, onko aikeissa muuttaa kenties niille nurkille? Herra myönteli, että Kalliosta taisi tosiaankin olla jotain puhetta.

Armas Herra vetosi paikalle saapuneiden viehättävien rouvien auttamisenhaluun ja lähimmäisenrakkauteen, jotta tämä elämän kolhima Pate voisi aloittaa uuden elämän uudessa, Tampereelta kaukana olevassa paikassa. Siihen uuteen elämän aloitukseen, kuten myös matkakuluihin Pate tarvitsisi yleisöltä pientä rahallista lahjoitusta. Jono Herran rahalippaan edessä oli hetkessä valmis. Armas Herra huomautti jonottajille, että pankkikorttikin käy, jos käteistä ei sattunut mukaan. Yleisin lahjoitettava summa oli 50 euroa, pääosin pankkikortilla höyläten. Rouvashenkilö, jolla oli anoppi Kalliossa, lahjoitti 100 euroa. Yleisin kysymys, joka lahjoitusta tehdessä esitettiin Herralle, oli tiedustelu, että onko se varma kanssa että Pate lähtee Tampereelta. Armas Herra lupasi itse henkilökohtaisesti saattaa Paten aamujunaan.

Toivotettuaan yleisölle turvallista kotimatkaa ja siivottuaan kertakäyttömukit roskeen Armas Herra meni takahuoneeseen. Pate oli kerinnyt jo korkata toisenkin palkkiopullon ja makasi nyt sammuneena takahuoneen sohvalla. Herra ei saanut Patea millään hereillä. Kantamalla häntä ei voinut lähteä kirkosta

ulos viemään, eikä Armas Herra edes olisi tiennyt minne Paten viedä yöksi. Niinpä Herra päätti antaa Paten nukkua yönsä kirkon takahuoneessa. Kyllä Herraltakin tarvittaessa löytyi lähimmäisenrakkautta. Siivoojat sitten herättäisivät Paten aamulla ja laittaisivat matkoihin. Heiltä ei varmaan Patelle lähimmäisenrakkautta löytyisi. Herra nosti puoliksi juodun kossupullon Paten käsien ulottuville, että saa sitten aamulla krapularyypyn otettua ettei tarvitse kirkkoviinejä alkaa etsimään. Armas Herra oli hyväsydäminen mies.

Hotellihuoneeseen päästyään Herra laski rahalippaan sisällön. Paten saaminen Tampereelta muualle oli kirvoittanut kukkaronnyörejä 2 470 euron edestä. Tähän summaan olisi kyläkaupassa pitänyt myydä muutama ruisleipä poikineen. Tajuttuaan kuinka väärässä ammatissa oli ollut aiemmin Herra tyhjensi hotellihuoneensa minibaarin. Ei paljoa helpottanut sisäistä tuskaa mutta armahtava uni tuli nopeasti.

Hotellin aamupalan jälkeen Armas Herra laittoi vähäiset tavaransa, hotellin kylpytakin ja rahalippaan Tampereelta ostamaansa ison urheilukassiin, meni hotellin vastaanottovirkailijan luo ja kysyi missä täällä Tampereella on hyviä tenniskenttiä. Virkailija neuvoi ja toivotti Herralle, tai siis Tammelalle hyvää pelionnea ja että päivälliskattaus on sitten kello 14.

Astuessaan hetken päästä Tampereen rautatieasemalla Orivedelle menevään junaan Armas Herran sieraimiin tuli aivan selvä savunhaju. Tuuli kävi Hervannan kirkon suunnasta.

7. Orivesi

Junamatka Orivedelle kesti vajaa puoli tuntia. Armas Herra otti rautatieaseman edestä taksin ja pyysi ajamaan Oriveden parhaimpaan majoitusliikkeeseen. Naiskuski totesi ularadioon, että tuli sitten keikka Finlandia-hotelliin. Parin kilometrin matkan aikana naiskuski kerkisi tiedustella, mistä kaukaa asiakas on tulossa. Herra vastasi että Rautajärveltä, Kainuusta. Naiskuski ei sanonut mitään, mielti mielessään, että juna kyllä tuli Tampereelta päin. Ne miehet, ne miehet.

Vastavuoroisesti saman matkan aikana Armas Herra uteli varovasti, osaako kuski sanoa, mistä Orivedeltä löytyy juoppoja. Naiskuski kääntyi ajaessaan takapenkille päin ja tiuskaisi Herralle, näyttääkö kuski sen näköiseltä, joka liikkuu juoppoporukoissa. Armas Herra oli loppumatkan hiljaa, mielti vaan mielessään, että eikö sitä yksinkertaiseen kysymykseen osata edes vastata. Ne naiset, ne naiset.

Finlandia-hotelliin Armas Herra kirjoittautui myyntiedustaja Jorma Laukkasena, maksoi käteisellä yhden yön, 55 euroa, kahden hengen huoneesta. Vastaanoton tiskiltä Herra nappasi mukaansa *Oriveden Sanomien* painotuoreen torstai-numeron. Hotellihuoneessa hän avasi lehden ja etsi laittamansa ilmoituksen, joka kuului näin:

”Tervetuloa tekemään Herra iloiseksi osoittamalla rakkautta lähimmäisellemme.

Paikka: Kaarikirkko la 18.9 klo 18.00

Tilaisuudessa kahvitarjoilu!”

Ilmoitus oli halvempi kuin Aamulehden, koska pienellä paikkakunnalla kaikki tiesivät missä kirkko sijaitsee, eikä osoitetta turhaan tarvinnut ilmoitukseen laittaa. Mutta pieneltä paikkakunnalta taas on vaikeampi löytää juoppoja lähimmäisiä, kuten taksikuskin reaktioista saattoi päätellä. Armas Herra päätti tällä kertaa kysyä asiaa miespuoliselta henkilöltä. Hotellin vastaanottovirkailija sopi hyvin kohteeksi. Armas Herra palasi vastaanottoon ja tiedusteli, missä kuppilassa Orivedellä myydään halvinta olutta hanasta. Vastaanottovirkailija neuvoi Herralle reitin Polle Pubiin. Näin helppoa se on asiointi miesten kesken.

Pollen Pubissa Herra antoi katseensa kiertää. Kymmenkunnassa pöydässä oli asiakkaita, keski-ikäisiä huonosti pukeutuvia miehiä puolityhjä lasi kädessä juttelemassa toiselle samanlaiselle. Mutta sitten oli tämä yksi pöytä, jossa istui yksin siistiin harmaaseen pukuun pukeutunut mies. Näytti selvästi siltä, että muut asiakkaat karttoivat hänen seuraansa. Pöytä oli täynnä tyhjiä juotuja olutpulloja. Pukumies ei tainnut olla hanaoluen ystäviä. Eikä varmaan mikään raittiusmieskään. Herra suunnisti pukumiehen pöytään.

Kahden seuraavan tunnin aikana Herra sai tietää, että mies, Voitto Kangasniemi, oli ollut Oriveden selvin mies viimeiset 38 vuotta. Ei ollut enää. Hänellä oli ollut ihana perhe. Ei ollut enää. Hänellä oli ollut arvostettu työpaikka kunnan alkoholitarkastajana. Ei ollut enää. Hänellä oli ollut sympatioita maahanmuuttajia kohtaan. Ei ollut enää. Etenkään Turkista tulleita kohtaan. Ruotsista palaaviin

ruotsinsuomalaisiin paluumuuttajiin hän sentään vielä suhtautui myönteisesti. Lasse-veli oli sellainen. Lasse makasi krapulassa miehen asunnolla tällä hetkellä.

Armas Herra sai kuulla Voiton uskomattoman surullisen tarinan viiden Lapin kulta -pullon aikana. Miehen ex-rouva oli kotoisin Lapista, mutta ei tulisi ex-vaimo takaisin Lapin kultaa juomalla, kuten ei Karjalakaan vaikka niin jossain joskus Karjala-olutta mainostettiinkin. Kebabbeja, jotka olivat aiemmin olleet miehen lempiruokaa, hän ei myöskään enää halunnut syödä. Armas Herra tiedusteli, olisiko Voitto halukas kertomaan tarinansa lauantai-iltana paikallisessa kirkossa. Herra kyllä antaisi vaivanpalkaksi pari pulloa kossua. Voitto oli valmis tulemaan. Pulloja hän ei tarvinnut. Tai no jos yhden veisi veljelle, se kun on noita kirkkaan ystäviä. Voitto on omalla lyhyellä, kahden viikon pituisella alkoholikokemuksellaan pitäytynyt pääasiassa vain oluessa.

Hotellille palattuaan Armas Herra oli jo hieman maisteissa ja samalla tyytyväinen kun lauantain tilaisuuden pääesiintyjä oli jo selvinnyt. Siis Herran kannalta. Voitto jäi Polle Pubiin vielä. Armas Herra päätti poiketa Finlandia-hotellin drinkkibaariin. Siellä aika menikin melko rattoisasti puolenyöhön asti, josta Herra siirtyi paikallisen kampaamoalan edustajan kanssa Hotellin discon puolelle. Discossa nainen sai todeta, ettei Armas Herraa turhaan aikoinaan Kainuun tanssilavoilla tituleerattu myös ”Rautajärven Travoltaksi”. Ja myöhemmin Herran hotellihuoneessa, ettei ihan vailla perää ollut myöskään titteli ”Kainuun Casanovasta ”.

Seuraavana päivänä Armas Herra kävi hakemassa kirkkoherran virastosta avaimet Kaarikirkkoon. Seurakunnan taloussihteeri uteli, onko Armas Herra kouluja käynyt sananjulistaja vai ihan itseoppinut. Herra totesi ihan omasta päästään asioita esille tuovan. Taloussihteeri katsoi hitaasti

Herraa, mutta ei virkannut koulutuksesta enää sanaakaan. Muistutti vain ennen avaimen luovutusta, että Herra katsoisi ovien varmasti tulevan lukkoon. Heidän edellinen kirkkonsa oli palanut tuhopolton takia 1958. Ja tämä uusi kirkko on sentään Sirenien käsialaa. Matkalla hotellille Armas Herra laskeskeli, että Pate se ei ainakaan voinut olla, Pate oli silloin vielä alle kouluikäinen. Toisaalta oli mielissään, ettei Pietilöiden veljesten tarvinnut kaikkia lähialueen kirkkoja rakennella, vaan Pirkanmaalta löytyi myös Sirenien veljessarjaa, jotka olivat erikoistuneet kirkkorakentamiseen.

Lauantaina Voitto saapui Kaarikirkkoon sovitusti puoli tuntia ennen tilaisuuden alkua. Voitto toi Lasse-veljensä mukanaan, joka lähti saman tien takaisin saatuaan Voitolle luvatus kossupullon. Lasse kiitti pullosta veljeään, ei Herraa. Kiittämätön mies, ajatteli Armas Herra.

Tilaisuuteen saapui klo 18 mennessä noin 150 kuulijaa, suurimmaksi osaksi keski-ikäisen paremmalla puolella olevia naisihmisiä. Herra toivotti paikalle saapuneet luojan kaunistukset tervetulleeksi ja esitteli Voiton miehenä, joka on surullinen esimerkki siitä, kuinka kaikki voi elämässä kääntyä pääläelleen myös Orivedellä.

Voiton tarina tässä pääpiirteittäin:

Voitto on syntynyt melko tasan 38 vuotta sitten. Vuosi oli 1968. Isä, Tapio Kangasniemi oli innokas penkkiurheilija ja kuukautta ennen Voiton syntymää oli Mexican Olympialaiset, josta Suomen ainoan kultamitalin toi Kaarlo Kangasniemi. Hän ei ollut mitään sukua Oriveden Kangasniemille. Sääli. Kangasniemen olympiavoiton kunniaksi poika nimettiin Voitto Kangasniemeksi. Nimestä olikin pelkkää hyötyä Voiton nuoruusvuosina, Kangasniemi oli sankari, joka tiedettiin ja muistettiin. Isä toivoi pojalleen urheilijan uraa.

Kunnes 80-luvulla olympiavoittaja Kangasniemi meni

julkisuudessa tunnustamaan dopingin käytön ja kuinka olympiavoittokaan ei olisi ollut mahdollista ilman niitä aineita. Onneksi Olympiavoittaja ei ollut mitään sukua Oriveden Kangasniemille. Koulussa kuitenkin kaverit kutsuivat Voittoa muutaman vuoden Doping Kangasniemeksi. Isäkään ei ollut yhtään harmissaan pojan osoittauduttua enemmänkin kirjatoukaksi kun urheiluihmiseksi.

Opiskeluaikoina Tampereella Voitto tutustui Outiin, joka oli tullut Lapista asti opiskelemaan sosiologiaa Tampereen yliopistoon. Muutaman vuoden seurustelun jälkeen ostettiin kihlat. Molempien valmistuttua muutettiin Voiton kotikaupunkiin Orivedelle, josta Voitto sai avoinna olleen kunnan alkoholitarkastajan viran. Outi alkoi odottamaan perheen ensimmäistä lasta ja samalla todettiin että olisikohan aika mennä myös naimisiin. Häät vietettiin juhannuksena 1995. Melko pian perään tuli toinen tytär, ja kolmaskin. Voiton vaimo on ollut kotiäitinä koko ajan. Voiton palkalla on tultu toimeen. Lapset olivat terveitä ja älykkäitä, vaimo kaunis ja hallitsi kotiaskareet. Elämä hymyili Voitolle. Kaarlo Kangasniemi oli historiaa.

Voitto piti itseään Oriveden onnellisempänä miehenä. Viime vuoteen asti. Sitten elämään luikerteli piru. Tai siis Mustafa. Näin jälkeenpäin vaimon menettäminen Mustafalle, paikalliselle kebabrittäjälle, olisi ollut selvästi ennakoitavissa jos olisi yhtään osannut tulkita vaimon käytöstä. Voitto ei osannut.

Vaimon menettäminen alkoi siitä, kun Voitto halusi viedä hänet ulos syömään. Paikaksi Voitto oli valinnut Orivedelle edellisessä kuussa avatun ensimmäisen kebab-baarin. Se oli vähän kuin olisi mennyt ulkomaille syömään. Paikkaa piti turkkilainen maahanmuuttaja Mustafa veljensä Ibrahimin kanssa. Ibrahim oli keittiössä kokkina ja Mustafa palveli

asiakkaita. Työnjako selittyi sillä, että Mustafa oli veljeksistä se, joka oli lipevämpi suustaan ja osasi mielistellä asiakkaita paremmin. Voiton rouvallekin hän sanoi, että tältä tähtisilmältä hän ei laskutakaan ensimmäisellä kerralla kuin puolet annoksen hinnasta. Voitto sai maksaa omasta annoksestaan koko hinnan. Voitolla on siniset silmät.

Mutta kebab-annos oli hyvä ja Voitto ihastui sen makuun. Voiton vaimo halusi käydä hakemassa heille kerran viikossa kebab-annokset kotiin syötäväksi. Mikäs siinä, Voitolle se kävi hyvin, sillä kotiin kannettuina ne olivat hieman halvempia. Voiton vaimo sai tähtisilmiensä takia edelleenkin annoksensa puoleen hintaan. Vaikka Voiton mielestä hänen vaimonsakin silmät olivat siniset.

Pikku hiljaa Voiton kotona syötiin kebab-annoksia jo kaksi kertaa viikossa. Siinä vaiheessa Voiton vaimo alkoi kyselemään, miksi Voitto ei koskaan ole sanonut hänelle, että hänen huulensa ovat punaiset kuin kirsikat elokuussa. Voitto totesi, että hän ei pidä kirsikoista.

Kohta Voiton vaimo haki heille kebab-annokset jo kolme kertaa viikossa ja vaimo alkoi kyselemään, miksei Voitto koskaan ole sanonut hänelle, että hänen ihonsa on maidonvalkean kuulas ja kaunis. Voitto muisteli, että vaimo oli itse sanonut kärsivänsä laktoosi-intoleranssista.

Seuraavaksi Voiton kotona syötiin kebab-annoksia jo neljänä päivänä viikossa ja vaimo alkoi kyselemään, miksei Voitto koskaan ole sanonut hänelle, että hänen vartalonsa on kuuma kun takkahiillos talvi-iltana. Siltä seisomalta Voitto lähti tarkistamaan onko lämmitysöljytilaus muistettu tehdä.

Lopuksi Voiton kotona syötiin kebab-annoksia viitenä päivänä viikossa ja Voiton vaimo halusi tietää, haluaako Voitto asua avioeron harkinta-ajan kotona vai muuttaako muualle. Voitto ei heti ymmärtänyt mitä vaimo puhui eikä halunnut lähteä

kotoaan mihinkään. Voiton vaimo muutti sitten Mustafan luokse, Voiton jäädessä kotiin. Tilanne ei kuitenkaan naurattanut Voittoja.

Tässä vaiheessa Voiton kertomusta juotiin kahvit kertamukeista ja ihailtiin samalla Kaarikirkon suurta seinäryijyä, joka esitti herra ties mitä.

Kahvitauon jälkeen saatiin kuulla, miten Voitto menetti myös lapsensa. Ja pelkästään onnettoman väärinkäsityksen takia. Mustafa halusi viedä uuden vaimonsa, Voiton entisen, kotimaahansa ja aloittaa uuden elämän siellä. Orivedellä Mustafa ei enää halunnut asua. Kebab-baarin ikkunat olivat turhan usein rikki yön jäljiltä. Voittoja epäiltiin mutta näyttöä ei ollut. Voitto totesi kuulijoille ymmärtävänsä tekijää, kuka se sitten olikin. Ulkomaalaiset vievät työpaikat suomalaisilta. Ja jotkut vievät vaimotkin.

Voiton entinen vaimo ei halunnut lähteä Turkkiin ilman lapsiaan. Voitto ei suostunut lapsista luopumaan. Heillä oli koulut ja kaverit Orivedellä ja lapset halusivat itse jäädä isän luokse. Edessä oli huoltajuusoikeudenkäynti. Voiton asianajaja sanoi, että Voitto on vahvoilla huoltajuuden suhteen, koska Voitto on hyvä isä, absolutisti viinan suhteen, vakituinen työpaikka ja lapsilla koulut Suomessa. Kaikki näytti hyvältä.

Oikeudenkäynnissä Voiton entinen vaimo valehteli asiat toisinpäin, väitti Voittoja huonoksi isäksi, piilojuopoksi, pienipalkkaiseksi, joka olisi kykenemätön nykyisillä tuloillaan ylläpitämään kolmen lapsen hyvinvointia riittävästi. Toista on äidin ja Mustafan luona, turkkilaiseen kulttuuriin ei kuulu alkoholi ja Mustafa avaa Turkissa veljensä kanssa kebab-ravintolan jonka tuloilla lapset saavat korkeatasoisen koulutuksen ja elintason. Tuomari, joka oli nainen, katsoi Voittoja epäilevästi, kysyen, pitikö paikkansa että Voitto on absolutisti. Teillä kun on entisen vaimonne kanssa aika eriävät

näkemykset alkoholinkäytöstänne. Voitto ilmoitti, että eläessään ei ole edes yhtä olutpulloa maistanut, vaikka tarjoajia on ollut ja työkseen joutuu kapakoita kiertelemään. Tuomari katsoi punniten Voittoa, sitten Voiton papereita ja ilmoitti tutustuvansa asiaan ja antavansa päätöksensä kahden viikon päästä.

Viikon kuluttua oikeudenkäynnistä Voiton oven taakse ilmestyi yllättäen Voiton nuorempi veli Lasse, joka oli heti armeijan jälkeen muuttanut Ruotsiin töiden perään. Hän oli töiden lisäksi löytänyt sieltä myös vaimon ja jäänyt Göteborgin seudulle asumaan. Ei asunut enää.

Saatuinaan laukkunsa sisälle Voiton olohuoneeseen ja avattua mukanaan tuomansa Absolut-vodkapullon Lasse-veli oli valmis kertomaan tulonsa syyn. Yleisön ajankulun säästämiseksi Voitto tiivistä syyt kolmeen sanaan. Työmaajuopottelu, potkut ja avioero. Lasse-veli kysyi voisiko hän asua hetken aikaa Voiton luona miettiäkseen miten aloittaa elämänsä uudelleen Suomessa. Toki Voitolta sen verran veljesrakkautta löytyi. Lasse-veli tuputti illan mittaan Voitollekin vodkaa, mutta Voitto sanoi edelleenkin olevan absolutisti. Absolut-miehiähän se minäkin olen, totesi Lasse veli ja täytti jälleen lasinsa.

Aamulla Lasse-veljellä oli kova krapula, eikä hän kyennyt nousemaan sohvalta hakeakseen Alkosta krapulalääkettä. Hän pyysi Voittoa hakemaan hänelle Absolut - pullon paikallisesta Alkosta. Voitto kieltäytyi, sanoen ettei hän ole koskaan näyttäytynyt Oriveden Alkossa, ja mitä ihmisetkin sanoisivat, jos näkisivät alkoholitarkastajan ostamassa viinaa. Lasse-veli oli niin surkean näköinen, että Voitto suostui lopulta hakemaan hänelle lähikaupasta olutta. Se ei herättäisi niin paljoa huomiota. Voiton epäonneksi hänen ollessaan kassajonossa ja laitettuaan kassahihnalle 12 pulloa Karjalaa, taakse ilmestyi huoltajusoikeudenkäynnin naiskäräjätuomari ostostensa

kanssa. Voitto arvasi, mikä kuva tuomarille saattaisi tulla, ja Voitto kääntyi naama punaisena naistuumariin päin, osoittaen olutpulloja hihnalla ja sanoen, *että krapulaan...* tajuten heti että taas naistuumari sai ehkä väärän kuvan ja lisäsi, *että veljelle... siis krapulaan...kun veli ei itse jaksa tulla....siis se Ruotsin veli...* Naistuumari katsoi Voittoja ja sen jälkeen olutpulloja. Molempia pitkään. Viikon kuluttua Voitto luki käräjäoikeuden päätöksestä, että kaikki äidin vaatimukset oli hyväksytty.

Parin päivän päästä Voitto oli Seutulana lentokentällä saattamassa kolmea tyttäntään Turkin koneeseen. Entisellä vaimolla ja Mustafalla oli kiire päästä lähtemään Turkkiin ennen kuin virallinen käräjäoikeuden valitusaika umpeutuisi ja Voitto voisi hakea muutosta käräjäoikeuden päätökseen. Voiton entinen vaimo lupasi lähettää postikortin ja kertoa miten lapset ovat sopeutuneet uuteen islamilaiseen kouluunsa. Voiton oli turha yrittää soitella Turkkiin päin, kulkee ne postikortitkin. Osoitetta Voiton entinen vaimo ei kuitenkaan muistanut antaa, vaikka Voitto pyysi sitä lentokentän lähtöaulassa pariinkin kertaan.

Lentokentältä palasi Orivedelle murtunut mies. Lasse-veli ymmärsi, mitä Voitto on kokenut, hänenkin perheensä oli tällä hetkellä vieraassa maassa. Ja Lasse oli menettänyt vielä työpaikankin. Voitto-veljellä se sentään oli jäljellä. Sinä iltana Voitto ei torjunut veljensä tarjoamaa Absolut-vodkaa. Eikä seuraavana päivänäkään. Kolmantena päivänä veljekset menivät aamulla yhdessä Polle Pubiin. Neljäntenä päivänä Voiton esimies soitti ja ilmoitti, että kunnan alkoholitarkastajan ei ole soveliaista julkisesti juopotella työkohteissaan. Voitto sopersi, että mitä menetettävää hänellä enää on. Puhelun jälkeen molemmat veljekset olivat työpaikan suhteen tasoissa.

Voitto on juopotellut viimeiset kaksi viikkoa putkeen Pollen Pubissa kun ei ole töihinkään enää mikään kiire. Lasse-veli on

ollut välillä mukana, kun on krapuloiltaan jaksanut lähteä. Naistuumarikin tuli nähtyä jälleen kassajonossa. Voitto korotti ääntään sen verran että muutkin kuulivat ja sanoi naistuumarille, että tällä kertaa nämä oluet menevät itselle. Koko korillinen. Saa juoda rauhassa kotona. Kun ei ole noita lapsiakaan huollettavana enää. Tuomari lähti kaupasta kesken kaiken.

Voitto lopetti tarinansa kertomisen tähän ja yleisön joukossa muutama pyyhki vaivihkaa nenäliinalla silmäkulmiaan. Armas Herra ohjasi Voiton sakastin puolelle, kiitti ja kysyi mitä Voitto aikoi nyt tehdä. Voitto sanoi menevänsä Polle Pubiin. Ei kun myöhemmin elämässään, tarkensi Armas Herra. Voitto totesi pysyvänsä Polle pubissa.

Armas Herra palasi yleisön eteen todeten, että kuten äsken juuri kuulitte, ei ole lähimmäisenne elämä viime aikoina ollut pelkkää voittokulkua. Voitto jäi juuri tuonne sakastiin ikävöimään kolmea lastaan. Lasten äitiä hän ei kuulemma ikävöinyt yhtään. Voitto-paralla on kova halu päästä tapaamaan lapsiaan. Vaan sitäpä ei pelkällä postikortilla voi tehdä. Lentäen se voisi onnistuakin. Mitä me lähimmäiset voisimme Voiton toiveen eteen tehdä. Olisiko lentolipun hinnan kerääminen hieno ele. Herran kassalippaan eteen syntyi pian jono ja pankkikorttihöylä sai tekemistä. Eräs rouva sanoi lahjoitusta antaessaan, että Mustafa kehui hänenkin silmiään tähtisilmiksi, mutta ei hän saanut annostaan puoleen hintaan.

Yleisön lähdettyä Armas Herra siivosi kertakäyttömukit roskiin, sammutti valot ja katsoi että Kaarikirkon ovi tuli kunnolla lukkoon pois lähtiessä. Hotellihuoneessaan Herra laski illan tuoton. Voiton tarinalla voittoa tuli huimat 2 300 euroa. Ja taas piti Herran ottaa sen kunniaksi minibaarista muutama yömyssy ennen nukkumaan menoa.

Aamupalan jälkeen Armas Herra pakkasi vähäiset tavaransa ja

rahalippaansa urheilukassiin, ilmoitti vastaanottoon menevänsä tennistä pelaamaan ja pyysi tilaamaan kyytiä varten itselleen taksin. Virkailija teki työtä käskettyä ja muistutti päivälliskattauksen alkavan klo 14. Taksikuski oli sama jolla Herra oli tullut Finlandia - Hotelliin. Armas Herra pyysi ajamaan rautatieasemalle. Naiskuski tiedusteli ivallisesti Armas Herralta, että löytyikö sitä juopposeuraa herralle Orivedeltä vai pitikö ryypätä ihan itsekseen. Herra ei virkannut mitään mutta ei jättänyt juomarahaakaan noustessaan taksista pois Oriveden rautatieasemalla. Juna Jämsään lähtisi 11.30.

8. Jämsä

Juna kulki neljäkymmenen kilometrin matkan vajaassa puolessa tunnissa. Armas Herra oli varannut etukäteen huoneen Hotelli Jämsästä. Pienen paikkakunnan hotellitilanteista kun ei voi aina olla varma. Yksi markkinapäivä voi täyttää kaikki vapaana olevat huoneet. Tai Jari Sillanpään esiintyminen paikallisessa tanssikeskuksessa.

Rautatieasemalta Herra otti taksin, joka turhia kysellemättä vei asiakkaan muutaman kilometrin päähän Jämsän keskustasta. Hotelli Jämsä oli sijoitettu kahden tien risteykseen. Viisas paikan valinta. Väitetään, että kaikki tiet vievät Roomaan, mutta ainakin kaksi tietä vievät Hotelli Jämsään.

Vastaanotossa Armas Herra kuittasi varauksensa ja maksoi yhden yön käteisellä. Varaus oli tehty myyntiedustaja Vesa Järvisen-nimellä. Herra maksoi kahden hengen huoneesta 55 euroa, se oli halvempi kuin yhden hengen huone. Tämä on sitä ihmeellistä hotellihinnoittelua mitä Armas Herra ei ole koskaan ymmärtänyt.

Armas Herralla oli keskiviikkoon asti aikaa tutustua Jämsän juoppoihin, joten saavuttuaan jo sunnuntaina Jämsään Herra halusi levätä hotellissaan koko päivän. Vastaanotosta hän kysyi, monen aikaan illallinen tarjoillaan hotellin ruokaravintolassa. Kattaus olisi valmiina klo 18. Herra pyysi saada olla

häiritsemättä huoneessaan siihen asti. Lepopäivä se on Herrallakin.

Illalliskattauksella oli tarjolla karjalanpaistia ja lohta. Armas Herra oli kalamiehiä ja valitsi lohta. Ruokasali tuli melko täyteen ja Armas Herran pöytään istuutui Johanna Raunio näköinen nainen. Johanna Raunio on aina ollut yksi Herran naisihanteista. Herra kysyikin varmuuden vuoksi naiselta, oliko hän kenties ihan aito Johanna Raunio. Nainen joutui pahoitellen toteamaan olevansa vain ihan aito Liisa Kurppa, mutta ystävien kesken Lissu vaan.

Ruokailun aikana Armas Herra sai tietää, että Lissu on muutaman päivän koulutuspäivillä Jämsässä, ammatiltaan sosiologi, naimaton, tykkää koirista, Fazerin sinisestä, on horoskoopiltaan neitsyt, mielisarja sinkkuelämää, mieliharrastus shoppailu, tykkää enemmän palapaistista kun lohesta ja on kova puhumaan.

Ruokailun jälkeen Armas Herra kävi ala-aulan lehtitiskiltä hakemassa paikallislehti *Koillis-Hämeen*, palasi hotellihuoneeseensa ja etsi laittamansa ilmoituksen. Se löytyi kahden kuolinilmoituksen alta ja kuului seuraavasti:

”Tervetuloa kuuntelemaan Herran sanaa aiheesta: ”Koskaan ei ole liian myöhäistä auttaa lähimmäistään”.

Paikka: Jämsän Seurakuntakeskus ke 22.9 klo 18.00

Tilaisuudessa kahvitarjoilu!”

Armas Herra arveli ilmoituksen sijoittelun perusteella, että Koillis-Hämeen päätoimittaja on kuivan huumorin ystävä. Ja ateisti ihan varmasti.

Herra ei saanut illalla unen päästä kiinni ja aikansa sängyssä pyörittäen puki päälleen ja meni katsomaan minkälaista menoa Jämsän hotelliin tanssiravintolassa sunnuntai-iltana on.

Ja olihan siellä. Tangoprinssi Marko Tuominen orkestereineen, paljon naisasiakkaita, ja naistenhaku meneillään.

Armas Herran astuttua tanssiravintolan puolelle Johanna Raunion näköinen Lissu Kurppa haki häntä oitis tanssiin. Armas Herra suostui siihen, ja kolmeen seuraavaankin. Sen jälkeen siirryttiinkin iltaa jatkamaan Lissun pöytään. Pöydässä Armas Herra sai illan aikana kuulla lisää Lissusta. Lissu on kuulemma nyt hieman hiprakassa, mutta normaalisti Lissu ei käytä paljon alkoholia. Eikä aina yöasuakaan. Lisäksi Lissu ei tykkää aikaisista herätyksistä ja saamattomista miehistä. Sen sijaan Lissu tykkää herra Järvisen partaveden tuoksusta, pitkäkestoisista lemmenöistä, ja suoraa puhuvista miehistä. Loppuyö vietettiin Herran kahden hengen huoneessa. Lissulla oli samassa hotellissa vain yhden hengen huone.

Aamulla Lissu lähti omaan huoneeseensa ja Armas Herra jäi vielä nukkumaan toviksi. Herra heräsi pian puhelimen ääneen. Se ääni ei tullut Herran puhelimesta. Ei ollut Säkkijärven polkkaa. Armas Herra etsi äänen lähteen ja löysi sängyn vierestä lattialta punaisen kännykän. Lissulta varmaan jäänyt. Herra päätti vastata puhelimeen, ja ilmoittaa, että Lissu ei olisi nyt juuri paikalla. Puhelimen toisessa päästä miesääni kyseli, onko siellä syntinen Maria. Herra vastasi, ettei, vaan Armas Herra. Miesääni kysyi, miksi tämä puhelu on mennyt mieslinjalle ja laskutetaanko häntä tästä. Armas Herra ei osannut vastata. Pyysi soittamaan kuitenkin myöhemmin uudelleen. Langan toisessa päässä rehellisesti sanoen haistateltiin Armas Herralle ja lopetettiin puhelu.

Herra etsi Lissun huoneen, palautti puhelimen, kertoi soitosta ja arveli, että voihan sitä Lissun ammattia hyvällä mielikuvituksella sosiologian alaan liittyväksikin kutsua. Lissu katsoi hetken nolona Herraa, istahti sängynkulmalle ja pillahti itkuun. Herra seisoi huoneessa hämmentyneenä. Jos jotain

Herra ei hallitse niin itkevät naiset. Toinen asia on tilinpäätösten teko, mutta ne hän on antanut jo aikaa sitten Kajaanilaiselle tilitoimistolle tehtäväksi. Mutta nyt ei oltu Hotelli Jämsän hotellihuoneessa pohtimassa kuittien järjestystä. Nyt oltiin perimmäisten kysymysten ääriellä. Miksi nainen itkee. Ja se tärkein, miten sen saa loppumaan.

Armas Herra istuutui Lissun viereen ja antoi leveän olkapäänsä itkualustaksi. Näin Humbrey Bogartkin teki Ingrid Bergmanille elokuvassa ”Casablanca”. Vai oliko se toisinpäin, Herra ei muistanut. Lissu otti mielellään tarjotun olkapään vastaan ja alkoi purkaa mieltään. Ja kyllä sitä tarinaa tulikin. Kun Lissu oli lopulta puolentoista tunnin yksinpuhelun ja itkeskelyn jälkeen saanut suurimmat asiat sydämetään, Armas Herra oli valmis tekemään Lissulle ehdotuksen ja räätätilille uuden pukutilauksen.

Lissulle Armas Herran ehdotus tulla keventämään sydäntään Jämsän tilaisuuteen sopi hyvin, sillä Lissu oli jo pitkään pohtinut uransa lopettamista seksipalvelujen tarjoajana. Samalla Lissu halusi julkisesti laittaa pisteen menneelle elämälleen ja aloittaa uuden puhtaalta pöydältä. Lisäksi julkinen syntien tunnustus on helpompi tehdä tällaisessa pikku seurakunnassa, kun kotikirkossa Hervannassa. Ja vaikeaa se muutenkin siellä olisi tehdä, kun joku hullu juoppo oli yrittänyt polttaa sen juuri edellisellä viikolla. Lissu oli lukenut uutisen Aamulehdestä. Tekijä oli onneksi saatu verekseltään paikan päältä kiinni. Oli käyttänyt kossupulloa Molotovin – cocktailina. Lehdessä kirkon arveltiin jouduttavan pitämään kiinni yleisöltä koko kesän korjausten vuoksi.

Armas Herran ei siis tarvinnut turvautua tilaisuudessaan Jämsän juoppoihin ja hän sai pari päivää rauhassa syventyä Lissun aikaisempaan elämään niin tarinoiden kun käytännön esimerkkien avulla. Molemmat tekivät syvän vaikutuksen

Armas Herraan.

Keskiviikkoamuna Armas Herra haki Jämsän Seurakuntayhtymän taloustoimistosta avaimet seurakuntakeskuksen tiloihin. Talousjohtaja tiedusteli, millainen tilaisuus olisi luonteeltaan. Paikallisessa lehdessä kun ei tarkemmin mainittu kuka tilaisuudessa esiintyy. Herra vihjaisi talousjohtajalle, joka oli keski-ikäinen mies, että puhujaksi on saatu kaunis nainen, ja talousjohtajakin on tervetullut kuuntelemaan, mitä hänellä on sanottavaa. Talousjohtaja lupasi harkita asiaa. Pois lähtiessä Herra kysäisi, onko Jämsässä palanut kirkkoja viime aikoina. Talousjohtaja ihmetteli hieman kysymystä, mutta kertoi, että tämä nykyinen kirkko on tosiaan rakennettu aikaisemmin palaneen tilalle joka paloi 1925. Ulkona Herra mietti itsekseen, että Pate oli siis varmasti pois laskuista.

Keskiviikkoillan tilaisuuteen saapui yli sata kuulijaa, enimmäkseen keski-ikäisiä naisia, mutta joukossa myös miehiä, talousjohtaja muiden mukana. Liekö talousjohtaja vihjannut miesystävillään kauniista naispuhujasta.

Tilaisuuden aluksi Armas Herra ylisti Jämsän kauneutta Päijänteen rannalla, paikalle saapuneiden naisten nuorekasta olemusta ja jokaisen ihmisen sisällä olevaa avarakatseisuutta ja kykyä antaa anteeksi syntisille, jotka vilpittömin mielin ja katuen sitä pyytävät. Tämän alustuksen jälkeen Herra pyysi Liisan yleisön eteen ja kertoi, että tänä iltana tässä salissa yleisö saa kuulla hieman muuta kun sitä tavallista luomiskertomusta. Liisa ei ole kävellyt vetten päällä, ei muuttanut vettä viiniksi eikä saanut rampaa kävelemään tai sokeata näkemään. Liisa on syntinen portto, eikä portot kykene tällaisiin ihmetekoihin. Ei edes Liisan näköiset portot. Mutta portotkin kykenevät katumaan ja sitä Liisakin on tänään tänne tilaisuuteen tullut tekemään, Tämän sanottuaan Herra viittasi

kädellään Liisalle että puheenvuoro on hänen.

Yleisö istui hiiren hiljaa ja hieman hämillään. Liisa varoitti heti tilaisuuden alussa, että mikäli hänen elämäntarinansa kuuleminen on joistakin loukkaavaa, kun hän kertoo maailman vanhimmasta ammatista, niin nyt olisi sopiva aika poistua salista, Liisa kyllä ymmärtäisi. Kukaan ei poistunut.

Seuraavaksi Liisakin kehui Jämsän seudun kauneutta ja totesi, että täälläkin seudulla hänellä on ollut vakioasiakkaita, mutta mitään nimiä hän ei tule paljastamaan. Seurakunnan talousjohtaja ja viisi muuta miestä poistuivat seurakuntasalista.

Liisa varttui lapsuudensa Tampereella, Hervannassa. Hän oli kiltti ja tottelevainen tyttö jota opettajat rakastivat. Keskiarvo ei laskenut koskaan alle 9.5, lukiossakaan. Ylioppilaaksi tulon jälkeen Liisalle olisi avautunut ovet mihinkä tiedekuntaan tahansa, mutta Liisaa kiinnosti ihmiset ja yhteiskunta. Niinpä hän aloitti sosiologian opinnot Helsingin yliopistossa. Ei niin, etteikö alaa olisi voinut opiskella Tampereenkin yliopistolla, vaan siksi että Liisa halusi itsenäistyä ja muuttaa kotoa opiskelija-asuntoon. Helsingissä hän pääsi asumaan lähelle keskustaa Domus Academican asuntoihin Hietaniemenkadulle. Asuntolan alakerrassa oli Alibi-ravintola, jossa Liisa maistoi ensimmäisen kerran alkoholia. Greippilonkeroa.

Ensimmäinen opiskeluvuosi meni hyvin ja kesätöihin hän pyrki moneen arvostettuun paikkaan, mutta pääsi lopulta Alepaan. Työ oli raskasta ja pienipalkkaista. Toinen opiskeluvuosi meni myös hyvin ja kesätöihin hän pyrki moneen arvostettuun ja muutamaan vähemmän arvostettuun paikkaan mutta pääsi lopulta Alepaan Ja palkkatasonhan yleisö jo tiesikin. Kolmas opiskeluvuosi meni edelleen hyvin ja kesätöihin hän pyrki muutamaan arvostettuun ja moneen vähemmän arvostettuun paikkaan mutta ei mennyt enää Alepaan. Sinä kesänä Liisa pääsi puhelinfirmaan. Ja tämän

jälkeen Liisan elämän muuttui rajusti.

Aluksi Liisa sai myydä lastenlehtiä, Aku Ankkaa ja sen sellaista. Myynti oli kohtalaista. Kuukauden päästä Liisa siirrettiin myymään naistenlehtiä, Annaa ja sen sellaista. Myynti oli suoraan sanottua surkeaa. Kuukauden päästä tästä Liisa siirrettiin myymään miestenlehtiä, Kallea ja sen sellaista. Myyntiluvut olivat firman parhaat.

Syksyllä Liisan opinnot menivät heikosti mutta taloudellisessa puolessa ei ollut valittamista. Miehet pitivät Liisan hunajaisesta äänestä kun hän myi heille miestenlehtiä. Joulun tienoilla firman pomo pyysi hänet huoneeseensa, ja tiedusteli, olisiko Liisa halukas siirtymään hänen toiseen yritykseensä töihin, Liisalla kun selvästi oli lahjoja tälle alalle. Kyse oli Aikuispuhelinpalveluista. Firmalla oli maksullisia puhelinnumeroita Himokkaille Kotirouville, Virolaisille Kaunottarille, Lady Dominalle ja Kimppakivalle. Liisa voisi olla Virolainen Kaunotar ja saisi 25% omasta puhelintuotosta. Hetken kuluttua pomon huoneesta astui ulos Himokas Kotirouva joka saisi 50% omasta puhelintuotosta.

Uuden uransa alussa Liisa hämmästeli miesten innokkuutta soittaa ja kysyä mitä Liisalla oli päällä sillä hetkellä. Ja vielä enemmän miesten tyhmyyttä maksaa siitä tiedosta suuria summia. Eikä miesten älykkyyttä nostanut yhtään se, että saatuaan tietää mitä Liisalla oli päällä, he välttämättä halusivat Liisan riisuvan vaatteensa. No ensimmäisen viikon aikana omassa pienessä vastauskopissaan Liisa tekikin niin, mutta kun kansasisaret alkoivat ihmetellä jatkuvaa kopista kuuluvaa ähellystä, he opastivat Liisaa miten toimia. Ensinnäkin he kysyivät Liisalta, näkyykö sitä puhelinherraä tällä Liisan tiloissa, ja jos ei näy, niin miten Liisa luulee asiakkaan toteavan, että Liisa on riisuuntunut. Tämä Liisan puhelinhan ei ole mikään näköpuhelin, eihän. Kahden viikon kuluttua

Liisasta oli jo tullut lahjakas valehtelija.

Vanhemmille Liisa selitti opiskelevansa edelleen ahkerasti sosiologiaa ja tekevänsä osa-aika töitä Alepan kassalla. Tosin vanhemmat hieman ihmettelivät kun Liisa ei ottanut enää vastaan vanhemmiltaan rahaa tai ruokapaketteja lähtiessään takaisin opiskelupaikkakunnalleen. Liisa ei kehdannut sanoa että hän ansaitsi jo itse asiassa enemmän kun arkkitehti - isänsä. Ja ihan pelkästään valehtelemalla puhelimesta. Isä sentään joutui piirtämään vaikeita ja suuritöisiä rakennuksia, eikä niissä piirustuksissa saanut olla yhtään falskia.

Vuoden kuluttua aikuispuhelinpalvelun aloittamisesta tapahtui Liisan uran kannalta seuraava tärkeä virstanpylväs, eikä se ollut sosiologiksi valmistuminen. Kaikki alkoi taas pomon huoneesta. Firma oli laajentanut toimintaansa ja pomo kysyi olisiko Liisa valmis tarjoamaan escort-palveluja. Liisa totesi pysyvänsä mieluummin puhelimen ääressä, autoista hän ei ymmärrä mitään. Pomon selitti, että escort-palvelu tarkoittaa seuralaispalvelua, jossa Liisa pitäisi iltaseuraa pomon valitseville asiakkaille ja Liisa saisi 25% palvelun tuotosta. Sänkyyn ei tarvitsisi mennä. Hetken kuluttua pomon huoneesta astui ulos seuralaispalvelua tarjoava Liisa, joka valitsisi itse asiakkaansa pomon listalta ja saisi 50% omasta escort-tuotosta.

Ensimmäisellä escort-keikalla Liisa kävi hienossa ravintolassa syömässä keski-ikäisen liikemiehen kanssa paahtopaistia, hymyili, kuunteli sujuvasti ja loppuillasta kieltäytyi 200 euron tarjouksesta lähteä liikemiehen hotellihuoneeseen. Toisella escort-keikalla Liisa kävi hienossa ravintolassa syömässä keski-ikäisen liikemiehen kanssa paahtopaistia, hymyili, kuunteli sujuvasti ja loppuillasta kieltäytyi 300 euron tarjouksesta lähteä liikemiehen hotellihuoneeseen. Kolmannella escort-keikalla Liisa kävi hienossa ravintolassa syömässä keski-ikäisen liikemiehen kanssa hummereita,

hymyili, kuunteli sujuvasti ja loppuillasta suostui 400 eurosta lähtemään liikemiehen hotellihuoneeseen. Päätös ei johtunut hummereista, tarkensi Liisa yleisölle.

Tässä välissä pidettiin kahvitauko. Keski-ikäiset naiset parveilivat Liisan ympärillä uteliaita kysymyksiä esittäen. Armas Herra kuuli sivukorvalla, kuinka eräskin rouva päivitteli, että olisipa hänen nuoruudessaan ollut puhelimia jolla tehdä rahaa miehillä. Mutta ei, sahalta piti vaan pienellä palkalla ahertaa pitkää päivää. Kylän ainoa puhelinkin oli kaupalla. Kukas siellä nyt ihmisten kuullen olisi alkanut kertoamaan puhelimessa mitä vaatteita missäkin järjestyksessä on ottavanaan pois. Kyllä nykynaisilla on nykyään kaikki helpompaa, päivitteli vanhempi rouva Liisalle.

Kahvihetken jälkeen tarkkaavainen ja utelias yleisö sai kuulla miten Liisasta tuli yksityisyrittäjä. Ja taas täytyy palata pomon huoneeseen. Pomo vaati häneltä puolta siitä 400 euron yöpalkkiosta, jonka Liisa sai liikemieheltä. Liikemies oli soittanut pomolle, kehunut Liisaa ja sanonut pomolle, että hän ei tiennytkään, että pomon firmasta sai myös tällaisia palveluita ostettua. Ei tiennyt pomokaan. Pomo kysyi Liisalta huoneessa, näyttääkö hän joltain sutenööriltä ja voisiko Liisa kaivaa kukkarostaan ne 200 euroa niin unohdetaan koko asia. Liisan mielestä pomo tosiaan näytti hieman sutenööriltä ja totesi, että mitä Liisa tekee työajan ulkopuolella on täysin Liisan oma asia ja penniäkään ei pomolle yökeikasta tipu. Pomo sanoi, että siinä tapauksessa, koska Liisan ja pomon firman välillä on epäselvyyttä mikä aika on työtä ja mikä vapaa-aikaa, on parempi ettei anneta sen työajan enää olla sekoittamassa asioita. Liisa voi kerätä tavaransa ja mitään irtisanomispalkkoja on turha odottaa tilille. Liisa meni siltä istumalta tyhjentämään työpisteensä, otti talteen meikkivälineensä ja pienen pehmonallen pöydältä. Sekä asiakasrekisterin firman

keskustietokoneelta. Ennen kuin tuhosi koko asiakasrekisterin. Pieni läksiäislahja pomolle.

Asiakasrekisterin turvin Liisa sai yksityisyrittäjän uralle hyvän alun. Rekisterissä oli miehiä ympäri Suomea. Liisa soitteli heille päin ja tiedusteli oliko kiinnostusta naisten suhteen muuhunkin kun puhelimesta puhumiseen. Yleensä oli. Niinpä Liisa sopi ja suunnitteli matkareittejä Suomessa. Varasi motellihuoneita pariaksi päiväksi paikkakunnilla ja teki miehiä onnelliseksi. Ja hieman köyhemmiksi. Mitä kauemmaksi pääkaupunkiseudulta meni, sen paremmin aikamiespojat ja ukkomiehet maksoivat. Uutiset maaseudun naispulasta ei ollut Arvi Lindin omasta päästä keksittyjä, vahvasti Liisa jämsäläisyleisölle.

Vanhemmille hän valehteli valmistuneensa sosiologiksi, päässeensä hyvään firmaan töihin jossa joutuu matkustelemaan paljon ja tapaamaan mielenkiintoisia asiakkaita. Äiti oli hieman huolissaan, että missä välissä Liisa sitten kerkiäisi tapaamaan miehiä kun aina pitää olla reissussa. Ettei vaan Liisa jäisi vanhaksi piiksi. Isä rauhoitteli äitiä, että eiköhän tuolla jo joku innokas poikaystävä ole kun puhelin soi jatkuvasti.

Nyt Liisa on kiertänyt Suomea viisi vuotta ja äidin kyselyt perheen perustamisesta ja paikoilleen asettumisesta ovat painaneet Liisan mieltä taka-alalla samoin kun ammatin kuluttavuus. Ei ole kuulkaa helppo homma näytellä kuutena päivänä viikossa että asiakas on jos ei nyt maailman niin ainakin Pohjanmaan paras rakastaja. Alle viiden minuutin mies-sarjassa.

Ja sitten jos on oikeasti vapaa-ajallaan ravintoloissa ja haluaisi hetken rauhaa töistään niin eikö siihen tule aina joku mies kyselemään Liisalta, lähtekö hän millä rahalla mukaan. Niin kuin nyt viime kuussa Jyväskylässä paikallisessa ravintolassa. Juippi tuli Liisan viereen baaritiskille ja kysyi, lähtekö kaunis

nainen hänen luokseen yöksi sadalla eurolla. Liisa kysyi juipilta, näyttääkö hän sellaiselta naiselta, joka lähtee rahasta miesten matkaan. Juippi korotti hinnan 300 euroon. No, sillä summalla Liisa näytti.

Ja sitten Liisa on kyllästynyt miehiin, jotka jättävät maksamatta. Niin kuin nyt viime viikolla täällä Jämsässä. Liisa oli tutustunut mieheen paikallisesta ravintolasta, josta otettiin taksi ja tultiin Liisan hotellihuoneeseen. Hinnaksi oli sovittu 200 euroa. Hotellihuoneessa meni kivasti aamuyölle, sitten mies kirosi, pomppasi sängystä ylös ja sanoi Liisalle että jätti taksin odottamaan pihalle, mittari päälle, kun ei ollut varma tuleeko kauppoja. Mies palasi hetken kuluttua hotellihuoneeseen, sanoi että mittarissa on jo melkein 200 euroa. Hänen täytyy lähteä taksilla kotiin ja maksaa se raha taksille nyt ja hän laittaa Liisan pankkitilille heti seuraavana päivänä rahaa. Liisa antoi tilinumeronsa ja mies häipyi taksilla kotiin. Ei ole näkynyt sen jälkeen miestä eikä rahoja tilillä.

Armas Herra havaitsi, että naisyleisö tutkaili toisiaan salaa alta kulmien mieltien kenen ukko se mahdollisesti on ollut. Liisa jatkoi, että kyllä hän siltä huijarilta vielä rahat saa, sillä mies kertoi Liisalle illan aikana etunimensä ja mistä on kotoisin. Tuskin Hulkkiön kylässä tässä lähellä kovin montaa Hesekiel-nimistä miestä on. Tässä vaiheessa yleisön katseet kääntyivät salin keskiosassa istuvaan kukkahattuisen rouvaan, jonka kasvot alkoivat muuttua punaiseksi..

Liisa jatkoi tunnustuksiaan ja kertoi päättäneensä jättää alan sekä perustaa lopultakin perheen ja tehdä vanhemmat onnelliseksi. Mieskin on jo katsottuna, ja ihan työn ohella. Vakiasiakas Lapualta, aikamiespoika ja karjatilallinen, kosi häntä romanttisesti viime tapaamisen aikana ja Liisa lupasi harkita ja vastata ennen lumien tuloa maahan. Lapuan mies, Walteri muuten nimeltään, kysyi Liisalta, voisiko Liisa harkita

Waltterin ja 120 Ayshirelehmän ottamista elämäänsä. Ja lisäsi, että hänelle tulee halvemmaksi pitkän päälle mennä Liisan kanssa naimisiin kun maksaa joka tapaamiskerrasta 300 euroa. Pimeänä. Liisasta tuo oli sitä hauskaa huumoria, jonka takia Liisa Waltterista niin pitääkin.

Nyt kun Liisa on tehnyt päätöksensä jättää syntinen entinen elämänsä, on kuin iso kivi olisi pudonnut hänen sydämeltyään. Hän on miettinyt, mitä elämä on antanut hänelle näiden viiden vuoden aikana. Jatkuvan huonon omantunnon vanhempien luona käydessään, keskeytyneet opinnot, matkaelämän ja kolme klamydiahoitokuuria. Tosin plussapuolelle menee kokonaan maksettu arvokolmio Kaivopuistossa, kaksi sijoitusyksiötä Turussa ja 300 000 euron arvoinen Nokian osakesalkku.

Tässä vaiheessa Armas Herra tajusi, että tilaisuus ei mene nyt niin kuin pitäisi, kiirehti keskeyttämään esityksen ja kiitti Liisaa uskalluksesta tulla kertomaan surkeasta elämästään. Sen jälkeen Armas Herra johdatti Liisan kiireesti sakastin puolelle odottamaan, palasi yleisön eteen ja pahoitteli jämsäläisyleisölle, että Liisan ammatissa todellisuudentajukin hämärtyy. Unohtakaa nuo puheet kiinteistöistä ja osakkeista ja miettikää, kuinka voisimme estää tyttäriämme sortumasta samoille teille elämässään. Liisaa voisimme myös auttaa kustantamalla hänet pitkäkestoiseen psykiatriseen hoitoon noiden harhakuvitelmiin saamiseksi hänen nädistä pääkopastaan pois. Ja lahjoitusjonon voi tehdä tähän pöydän eteen, kiitos.

Pöydän eteen ei tullut kuin yksi nainen, keski-ikäinen kukkahattuinen rouva, joka puhisten ja mitään sanomatta maksoi pankkikortillaan 200 euroa, mulkaisi Herraa vihaisesti ja poistui kirkosta ulos. Armas Herra ei uskaltanut edes kiittää.

Yleisön poistuttua seurakuntakeskuksen tiloista, Herra meni

takahuoneeseen, jossa Liisa oli puhumassa puhelimeen. Liisa kiitti soitosta luurin toisessa päässä olevaa ja ilmoitti antavansa jatkossa ilmaiseksi. Ja vain miehelleen. Toivotti kuitenkin hyvää päivänjatkoa ennen kuin lopetti puhelun. Armas Herralle Liisa sanoi, että hänellä on tämän tilaisuuden jälkeen paljon parempi olo. Armas Herralla ei niinkään. Yhdessä kuitenkin palattiin hotelliin. Molemmat omiin huoneisiinsa. Ennen nukahtamistaan Herra päätti ettei enää käytä maksullisia naisia tilaisuuksissaan. Kyllä juopot on paljon luotettavimpia näissä hommissa.

Aamulla Armas Herra pyysi Liisaa seurakseen pelaamaan tennistä. Liisa sanoi ettei ole koskaan pitänyt tennismailaa kädessään. Herra lupasi opettaa. Vastanotosta Herra kyseli lähimmän tenniskentän sijaintia. Herralla oli mukanaan iso urheilukassi hotellista lähtiessä, Liisalla ei mitään. Hieman ennen tenniskenttää Armas Herra sanoi Liisalle, että unohti varamailansa hotellille. Herra kipaisee sen hakemassa niin on Liisallekin maila. Liisahan voi sillä aikaa vaikka katsella muiden pelaamista ja ottaa mallia. Astuessaan hetken kuluttua Jyväskylään lähtevään junaan, Armas Herra pohti mielessään, kauankohan Liisa jaksaa muiden pelejä seurata. Tuskin niin kauaa että Herra on päässyt perille Jyväskylään.

9. Jyväskylä

Junassa Herra meni ravintolavaunuun pyyhkiäkseen Jämsän pettymyksen yhdellä oluella alas. Saatuaan itsensä istumaan alas, pöytään istuutui noin viisikymppinen stetsonhattuinen mies. Ensi töikseen mies sanoi Armas Herralle, lyödäänkö vetoa kahdesta eurosta, että pystyn juomaan tuon oluen koskettamatta tuoppiin. Armas Herra halusi nähdä sellaisen ihmeen ja suostui vetoon. Stetsonhattuinen tarttui kädellään Herran oluttuoppiin ja kumosi sen yhdellä kertaa tyhjäksi. Sen jälkeen hän kaivoi taskustaan kaksi euroa, antoi ne Herralle ja esittäytyi veto-Mäkiseksi. Armas Herra oli maksanut itse oluesta 5 euroa.

Seuraava kokonainen lause stetsonmiehen suusta koski taas vedonlyöntiä. Hän halusi lyödä Herran kanssa vetoa siitä, että konduktööri tulee ravintolavaunuun viiden minuutin sisällä. Vedon hinta olisi ollut tuoppi. Armas Herra ei nyt ottanut vetoa vastaan mutta alkoi ymmärtää miksi miestä veto-Mäkiseksi kutsuttiin.

Junamatkalla Jyväskylään Herra sai kuulla veto-Mäkisen muutamista muistakin huimista vedoista. Veto-Mäkisen mielestä pieni uhkapeli kuuluu vaan elämään ja lyödäänkö vetoa että juna on enemmän kuin 5 minuuttia myöhässä Jyväskylään tultaessa. Herra ei lyönyt, mutta päätteli, että junien aikataulussa pysymisestä huolehtiminen ei tainnut olla

veto-Mäkisen suurin ongelma.

Jyväskylään saavuttaessa Armas Herra lähti veto-Mäkisen seuraksi matkakeskuksen baariin, jossa V5-lappujen täytön ohessa Herra sai kuulla lisää veto-Mäkisen värikkästä elämästä sekä vihjeet veikata suomenhevosisissa Hiskin Hessua ensimmäisessä lähdössä ja Ponnen Pilkettä kolmannessa lähdössä. Lämminveristen vinkit olivat Lively Lily neljännessä lähdössä ja Sweet Reaction viidennessä lähdössä. Tosin Sweet Reactionia pienellä varauksella. Se kun oli laukkaherkkä.

Tunnin matkakeskuksen baarissa istumisen jälkeen Armas Herra oli varma, että veto-Mäkinen oli täysin johdateltavissa jos osasi vetää vain oikeasta narusta. Herra osaisi. Herra tiedusteli veto-Mäkiseltä kävikö hän koskaan kirkossa. Veto-Mäkinen vastasi, ettei sen jälkeen kun pappi ajoi hänet rippikoululeiriltä kesken kaiken pois. Hän kun olisi vaan halunnut lyödä papin kanssa vetoa siitä, ettei mitään taivasta tai Jumalaa edes ole olemassa. Ja jos sattuisi olemaan, pappi vanhempana kuolisi ennen Mäkistä ja voisi sitten tuonpuoleisesta viestittää jotenkin jos olisi vedon voittanut. Muussa tapauksessa Mäkinen katsoo voittaneen vedon ja pullon ehtoollisviiniä. Mutta ei ollut pappi vetomiehiä, ei, eikä huumorimiehiä.

Armas Herra sanoi, että hänessäkin on hieman vetomiehen vikaa ja lyö vetoa kossupullosta, ettei veto-Mäkinen uskalla saapua lauantaina Halssilan seurakuntakeskukseen kuuntelemaan Herran sanaa klo 17.30. Veto-Mäkinen sanoi, että tulee olemaan helpoin kossupulloveritto hänen elämässään. Kun Killerin ravitkin on siirretty sunnuntai-illalle.

Matkakeskuksesta Armas Herra käveli lähellä olevaan Cumulus-hotelliin, kirjautui sisälle myyntiedustaja Ville Keskinen-nimellä, maksoi käteisellä 75 euroa kahden hengen huoneesta, otti vastaanotosta *Keskisuomalaisen* ja meni

huoneeseensa.

Keskisuomalaisen sivulla viisi, *“Hengellisiä tilaisuuksia”* -osion alta löytyi Armas Herran ilmoitus joka kuului seuraavasti:

”Tervetuloa tekemään Herra onnelliseksi auttamalla lähimmäistäsi.

Paikka: Halssilan Seurakuntakeskus, Kärpänkuja 5 , la 26.9. klo 18

Tilaisuudessa kahvitarjoilu!”

Armas Herra oli tyytyväinen ilmoituksen yksinkertaiseen sanomaan. Lukijat voivat tulkita sen omalla tavallaan ja Armas Herra omalla. Ja kumpikin puoli on tyytyväinen. Näin sen pitääkin mennä. Tilaisuudesta pitää lähteä pois tyytyväisiä ihmisiä. Armas Herra muisteli, että isossa kirjassakin sanotaan että autuaampi on antaa kun ottaa Ja jos kaikki antavat, niin täytyyhän jonkun olla joka sitten ottaa. Tässä kohtaa Armas Herra astuu kuvioihin.

Kaksi seuraavaa päivää Jyväskylässä Armas Herra vietti tutustumassa paikallisiin nähtävyyksiin; toisena päivänä satamassa olevaan laivaravintola M/S Rheaan ja toisena päivänä terassilaiiva Gaiaan. Rheasta mukaan tarttui Päijänteen hyvää kuhaa ja Gaiasta Marjukka Äänekoskelta. Kuhasta jäi parempi maku.

Lauantai-aamuna Armas Herra haki avaimet seurakuntakeskukseen, talousjohtaja oli jättänyt ne seurakunnan vahtimestarille annettavaksi otettuaan perjantain vapaaksi ja mentyä pitkän viikonlopun viettoon mökilleen. Hyvä sienestysaika, kuulemma. Vahtimestari näytti krapulaiselta ja ilma sateiselta. Hyvä sienestäjille, huonompi vahtimestarille.

Veto-Mäkinen oli täysin ennustettavissa, tasan puoli kuusi stetsonhattu alkoi keikkua seurakuntakeskuksen ikkunasta Armas Herran silmiin. Herra kaivoi lupaamansa kossupullon esille ja löi veto-Mäkisen kanssa toisen kossupullon vetoa, ettei tämä kehtaisi kertoa itsestään ja vedontäyhteisestä elämästään salilliselle yleisöä. Veto-Mäkinen sanoi, että siitä tulee sitten tätä jo voitettua vetoakin helpompi kossupullo. Tämän eteen kun piti kävellä pitkä matka ylämäkeä sateessa, nyt saa sentään olla kuivassa sisätilassa ja tasaisella lattialla.

Ja paikalle saapunut yleisö, pääasiassa keski-ikäisiä naisihmisiä, sai kuulla seuraavan Armas Herran alustuksen ennen veto-Mäkisen ääneen päästämistä. Herra kiitteli runsaslukuista luojamme kauniimpaa sukupuolta, joka sateesta huolimatta on saapunut kuulemaan yhden onnettoman kanssaihminen elämäntarinaa. Tarinaa, joka ehkä opettaa meille muille että elämän onnenpyörä pysähtyy toisille isompien voittojen kohdalla ja toisille pienempien. Ja joidenkin kohdalla se ei pysähdy ollenkaan. Veto-Mäkinen katsoi hieman hölmönä Armas Herraa näiden sanojen jälkeen mutta tajusi aloittaa tarinansa kertomisen Armas Herran vinkattua laukkuaan kohti, jossa veto-Mäkinen tiesi pullojen odottavan.

Aluksi veto-Mäkinen lupasi keroa lapsuudestaan, mutta tiedusteli, olisiko joku yleisöstä valmis lyömään vetoa siitä, että tunnin päästä paistaa aurinko. Ulkona satoi juuri sillä hetkellä kaatamalla. Kukaan yleisöstä ei tarttunut vetoon. Armas Herra nyökkäsi laukkuun päin ja veto-Mäkinen oli saanut yhden kossupulloverdon.

Kristilliseltä nimeltään veto-Mäkinen oli Lasse Mäkinen, mutta ennen kuin nimenantoon asti oltiin päästy, oli veto-Mäkisen elämässä tapahtunut jo paljon. Hän tuli maailmaan kaksi kuukautta ennen aikojaan ja siihen ei ollut varautunut Mäkisen vanhemmat, eikä liioin Kuokkalan Kartano, joka

siihen aikaan toimi synnytyssairaalana maalaiskunnan puolella. Isä Mäkinen kerkisi kuitenkin lyödä ambulanssikuskin kanssa jaloviinapullon vetoa, että sieltä tulee tyttö.

Pojan sitten synnyttyä lääkärit eivät antaneet kovin hyviä toiveita lapsen selviytymiselle, vauva kun oli pahasti alipainoinen ja heikko. Mutta niin vain poika sinnitteli pari ensimmäistä viikkoa ja jäi lopulta elävien kirjoihin. Äiti Mäkiselle oli jäänyt mieleen, että sairaalasta lasta kotiin haettaessa isä Mäkinen sai sairaalasta poslähtiessä molemmilta lääkäreiltä jaloviinapullon.

Naperoiästä Lasselle oli jäänyt mieluisina muistoina mieleen 15 syötyä mauriaista päiväkodin pihalta. Kukaan muu pojista ei päässyt lähellekään, naapurin Jerekin söi vain kahdeksan. Lasse voitti Jereltä jälkiruokavanukkaan. Tosin myöhemmin talvella Lasse ei uskaltanut laittaa kieltään päiväkodin metalliporttiin mutta Jerepä uskalsi. Lasse hävisi Jerelle kaksi jälkiruokavanukasta, joita Jere ei halunnut lunastaa kuukauteen. Ennen kuin iho palautui kieleen. Veto-Mäkinen totesi yleisölle sen olleen hänen elämänsä paras vetohäviö. Yleisö ei epäillyt asiaa.

Ala-aste aika oli Lasselle vedonlyönnin suhteen kulta-aikaa koska opettajilla oli auktoriteettia ja heitä pelättiin. Aina löytyi oppilaita jotka olivat valmiita välitunnilla lyömään vetoa viikkorahansa ettei Lasse uskaltaisi haistattaa tunnin alussa opettajalle tai heittää häntä liidulla. Mutta Lassehan uskalsi. Ja se näkyi Lassen lisääntyneissä käyttövaroissa. Sekä koulutodistuksessa.

Yläaste oli Lasselle vedonlyönnin suhteen surkeata aikaa koska opettajilla ei ollut yhtään auktoriteettia ja he pelkäsivät oppilaita. Kaikki oppilaat haistatteli opettajille ja heitteli heitä liiduilla. Ei siinä paljon Lassen vedonlyöntejä noteerattu. Ainoa keino yrittää saada ansaittua hieman rahaa oli lyödä omien

vanhempien kanssa vetoa että pääsi luokalta läpi. Aina Lasse ei voittanut vetoa, yläastetta tuli käytyä viisi vuotta.

Lassen papereilla ei paljon lukioon menosta haaveiltu, Lassen vanhemmatkin tajusivat sen. Mutta Lasse löi vetoa isän kanssa vuoden tiskivuoroista, että kauppaopiston ovet kyllä aukeaa. Seuraavan vuoden tiskit Mäkisen perheessä hoiti autoasentajalinjan oppilas Lasse Mäkinen.

Ammattikoulussa Lasse oppi miten auton moottori vaihdetaan ja löi vetoa vuoden opiskelun jälkeen isänsä kanssa, että pystyy itse vaihtamaan perheen vanhaan Datsuniin moottorin. Isä osti moottorin käytettynä Aitolan autopurkaamolta ja halusi nähdä tämän ihmeen. Seuraavan vuoden tiskit Mäkisen perheessä hoiti vanhempi postimies Kauko Mäkinen.

Armeija-ajan lähetessä Lasse löi vetoa kaverinsa Mikon kanssa, että saa järjestettyä itselleen hullun paperit kutsunnoissa ja vapautuksen palvelukseen astumisesta. Lasse osaisi kyllä näytellä hullua sen verran uskottavasti kutsuntalautakunnan lääkärille. Veto oli 200 silloista markkaa. Kahdeksan kuukauden päästä Vekaranjärven varuskunnasta astui ulos jääkäri Mäkinen, joka oli juuri saanut kotiutusrahan ja sotilaspassin käteensä. Kotiutusraha oli 200 markkaa. Mikko oli vastassa odottamassa Lassea varuskunnan portilla.

Armeijan jälkeen Lasse meni töihin Vikin autokauppaan laittamaan käytettyjä vaihtoautoja parempaan myyntikuntoon. Ammattikoulussa käytettiin korjaamisessa uusia osia ja metallimaaleja, Vikin autokaupassa käytettyjä osia ja lateksimaaleja. Viki sanoi Lasselle että tärkeintä autokaupassa on se, että auto näyttää hyvältä ulkoapäin ja sillä pystyy ajamaan kaupan pihasta ulos. Ei siinä asiakas tarkista onko siellä moottoritilassa kaikki mutterit uusia vai vanhoja. Tuskin edes avaa konepeltiä. Etenkään jos asiakas on nainen.

Naimisiinkin Lasse meni vedon seurauksena, kuinkas muuten.

Lasse oli viettämässä iltaa kavereiden kanssa Matin Pubissa kun publiin astui sisään kaksi naista, jotka jäivät istumaan Lassen ja kavereiden lähipöytään. Toinen naisista, punahameinen, oli kaunis ja ja toinen, lilahameinen, vastaavasti ruma. Pojat löivät satasesta vetoa, ettei Lasse saa pokattua punahameista mukaansa ennen valomerkkiä. Lasse otti vedon vastaan. Lasse oli juonut illan aikana kuitenkin aika reippaasti ja häneltä meni hameiden väri sekaisin. Lilahameinen lähti innokkaasti loppuillasta Lassen mukaan. Seuraavana päivänä pojat eivät Lassen hämmästykseksi maksaneetkaan vetosatasta, väärä nainen. Kahden kuukauden kuluttua lilahameinen otti Lassen yhteyttä ja valitteli, ettei ole kuulunut sen yön jälkeen Lassesta mitään. Eikä kuukautisista.

Häät pidettiin pari kuukautta ennen kuin lapsi syntyi. Pystyi ainakin sanomaan että naimisiin mentiin ennen lapsen syntymää. Pappikin tajusi olla viittaamatta puheessaan mihinkään neitseellisiin asioihin, katsoi kuitenkin merkitsevästi morsiamen ilmapallona olevaa vatsaa hääkaavan siinä kohtaa, missä luvataan rakastaa myös vastamäessäkin. Isän kanssa Lasse löi vetoa jaloviinapullosta kumpi tulee. Isä sanoi että tyttö. Lasse sai myöhemmin jaloviinapullon.

Tässä vaiheessa pidettiin kahvitauko ja veto-Mäkinen uudisti säävetonsa. Ulkona satoi edelleen kaatamalla mutta kukaan ei halunnut lyödä vetoa. Kahvit juotiin kertakäyttömukeista sateenropinaa kuunnellen.

Kahvihetken jälkeen yleisö sai kuulla, mitä mieltä Lasse oli Veikkauksen peleistä. Elämän aikana on tullut kokeiltua kaikkia valtion firman pelejä. Ja hävittyä tasaisesti kaikissa. Arvat eivät koskaan osu, hevoset pettää, ja Englannin liigan pelien veikkaaminen on melkein samaa kun lottoaminen, yhtä ennalta -arvaamattomia lopputuloksia.

Vakioveikkauksessa oli kerran 13 oikein todella lähellä. Lasse

seurasi TV:stä liigapeliä Tottenham-Manchester City. Manchester City oli tuohon aikaan Lassen suosikkijoukkue ja Trevor Francis suosikkipelaaja. Lassella oli kohteeseen veikattu vierasvoitto, peli oli tasan 1-1 vietä viisi minuuttia ennen loppua. Teksti-TV näytti, että Veikkauskupongin kaikki 12 muuta kohdetta olivat tulossa oikeaksi. Muutama minuutti ennen peliajan loppua Trevor Francis pääsi laidalta läpi ja ampui pallon kohti maalia. Pallo ohitti maalivahdin, mutta osui tolppaan siten, että kimmatti ulospäin. Muutama sentti vasempaan, ja pallo olisi kimmonnut maaliin. Peli päättyi tasan ja Lassen kupongissa oli 12 oikein. 13:sta oikein olisi saanut 100 000 silloista markkaa. 12:sta oikein olisi saanut 3 500 markkaa jollei perheen koira olisi napannut kuponkia pöydän päältä ja syönyt sitä. Sen lauantain jälkeen Lassen suosikkijoukkue ei ollut enää Manchester City eikä suosikkipelaaja Trevor Francis ja koiran ulkoiluttaminenkin jäi muun perheen huoleksi.

Lotossa Lassella on ollut 15 vuotta samat numerot, jotka ovat Lassen, vaimon ja lasten syntymäajoista. Lasse on syntynyt kolmas helmikuuta, vaimo Tarja ensimmäinen heinäkuuta, Ville, esikoinen, neljäs toukokuuta ja iltatähti Saara toinen maaliskuuta. Kun kahdeksassa luvussa on kaksi samaa, niin tulee sopivasti seitsemän numeroa joita Lasse on pitänyt voimassa Veikkauksen päin. Eipä ole mitään osunut, ei edes neljää oikein. Mutta jos joskus yleisö näkee lauantain lottoarvonnassa tulevan seuraavan rivin, 1,2,3,4,5,6,7, niin tiedätte sitten Lassen tulleen miljonääriksi.

Lassen sydäntä lähellä on hevoset kuten stetsonistakin näkyy. Totoa, V-5:sta ja V-75:sta on tullut pelattua paljon.. Killerin, Teivon, Pilvenmäen, Metsämäen, Mikkelin ja Vermon raviradat ovat tulleet vuosien saatossa tutuiksi. Killerin raviradalla on tullut käytyä eniten, Jyväskylässä kun Lassekin asuu. Iso

voittokin oli jo melkein taskussa, mutta kohtalo, tai oikeammin varis perkele, sotki kuviot. Yleisö sai kuulla kuin parhaimmassakin jännitysnäytelmässä, kuinka edellisen kevään V-75 juostiin Killerin radalla, Lasse oli radalla, tottakai ja laittanut sisään 120 euron arvoisen systeemin. Lähtö lähdön jälkeen Lassen hevoset pitivät ja lapun arvo kasvoi. Ennen viimeistä lähtöä Lassella oli kaikki kuusi lähtöä oikein ja lapun arvo oli jo 1 600 euroa. Viimeinen lähtö oli suomenhevosten ryhmäajo 2100 metriä. Siihen kohtaan Lasse oli laittanut varmaksi Suikun Rallin, jonka kerroin oli sen verran suuri, että hevosen voitto antaisi melkein 100 000 euroa voittajalle, sillä hevosta ei ollut pelannut jäljelle jääneistä vielä V-75 voitossa kiinni olevista kun Lasse. Suikun Ralli nousikin ensimmäisen kierroksen lopussa johtavan Apassin rinnalle ja takakaarteessa meni ohi. Loppusuoran auetessa Suikun Ralli teki lisää eroa muihin hevosiin ja 100 000 euron päävoitto näytti Lassen silmiin selvältä. Tulipa sinä otettua muutama ponnaus ilmaankin ja hihkuttua. Mutta sitten jostain taivaalta syöksähti iso varis hevosen turvan editse, hevonen säikähti ja hyppäsi laukalle. Ohjastaja yritti saada laukan alas ja onnistuikin siinä, mutta sillä aikaa monta hevosta kerkisi ottaa Suikun Rallin kiinni ja mennä ohi. Suikun Ralli tuli maaliin kuudentena. No Lasse sai kupongillaan lohdutukseksi 1 600 euroa, jolla hän osti kaikkea tarpeellista tänä kesänä kesämökilleen. Kuten pienoiskiväärin. Piti harventaa hieman variskantaa mökin ympäristössä.

Innokkaalle hevosmiehelle on jäänyt mieleen myös Pilvenmäen ravit Forssassa kesällä 1975. Lasse oli siellä kaverinsa Mikon kanssa. Hevosten lämmittelyesittelyn aikaan Mikko kiinnitti huomionsa erääseen lämminveriseen tammaan ja sanoi että tuota uutta tulokasta kannattaa pelata. Lasse katsoi hevosta aikansa ja sanoi, että jos tuo hevonen joskus voittaa

yhdenkin lähdön, niin hän tekee Mikon vanhaan Mersuun täydellisen koneremontin ja maksaa tarvittavat osatkin vielä itse. Sitä koneremonttia ei Mikon tarvinnut odottaa seuraavaa lähtöä pitempään. Hevonen voitti uransa ensimmäisen lähdön heti ensi yrittämällä. Lasse käytti sinä kesänä monta vapaata viikonloppua ja kesälomarahansa Mikon autoa remontoimassa. Niin, ja sen hevosen nimi oli Charme Asserdal.

Koska Oy Veikkaus AB ei ole Lassen vetoihin ollut kovin suotuista, Lasse on sitten veikannut yksityishenkilöiden kanssa aina kun tilaisuus tuli. Ja niistähän suomalaisten vetohullujen maassa ei ole ollut pulaa. Viimeksi tuttu postinjakaja ei uskonut, että puhelinluettelo mahtuu Mäkisen oven postiluukusta sisään. Veto lyötiin jaloviinapullosta Lassen ehdottamana. Sen jälkeen Lasse haki puhelinluettelon ja moottorisahan, päräytti oveen metri kertaa metrin aukon ja heitti puhelinluettelon ovesta sisään. Postinjakaja sanoi Mäkiselle, että hullu mies kun jaloviinapullon takia särkee kalliin ovensa, mutta lupasi tuoda jaloviinapullon seuraavana päivänä postinkannon yhteydessä. Postinjakaja ei tiennyt, että Lassen talossa meni kaikkien ulko-ovet vaihtoon ja entiset oli menossa roskalavalle. Lasse oli luvannut itse irrottaa ovensa ennen kun iltapäivällä asentajat toisivat uuden ja laittaisivat paikalleen. Sitähän postinkantaja ei päivällä tiennyt. Mutta huono häviäjä se oli, laittoi päivän postin ja jaloviinapullon sisällön postiluukun kautta, ja tyhjän pullon jätti oven ulkopuolelle. Oli siinä emäntä sitten kolme päivää mykkäkoulua kun joutui lukemaan jaloviinalle haisevaa Anna-lehteä. Lassea sama haju Tekniikan Maailma-lehdessä ei haitannut yhtään, mutta pitkö Lasse sen takia mykkäkoulua, ei pitänyt, ei.

Lasse on elämänsä aikana oppinut käyttämään vetoja hyödykseen myös eri viranomaisiin päin kuten ravintolan

vahtimestareihin ja liikennettä valvoviin poliiseihin. Jos ravintolaan tai publiin oli jonoa, Lasse ei ole jäänyt jonottamaan, vaan on mennyt ovella päivystävän vahtimestarin luo ja sanonut, että lyödäänkö 20 eurosta vetoa, ettei sieltä löydy minulle vapaata paikkaa. Nämä vedot Lasse on hävinnyt järjestään ja joutunut maksamaan vedon mutta toisaalta ei ole joutunut jäämään jonottamaankaan.

Ylinopeussakkojakin Lasselle on kertynyt useita, mutta sakkoa kirjoittavan poliisin tiedustellessa tulotietoja, Lasse on sanonut, että 50 eurosta vetoa ettet uskalla kirjoittaa sakkoja alimman päivämaksun mukaan. Ihmeesti poliisit ovat uskaltaneet. Ei ole poliisien palkka häppöinen, valisti Lasse yleisöä.

Paras veto, minkä Lasse on voittanut, on tuonut hänelle Killerillä 5000 mk silloista rahaa. TOTO eikä V-5 osunut, mutta sadekuuro osui oikeaan aikaan. Lasse oli tutkaillut taivasta ennen kolmatta lähtöä ja sanoi kaveriporukalleen, että ennen kun hevoset on tuosta lähdöstä maalissa, vettä tulee, saatte nähdä. Lassen kaveriporukoissa oli yksi rahamieskin, lääkäri, joka sanoi että ei varmasti tule. Lasse kysyi, onko se varmasti sama kuin 5000 mk. Lääkäri tarttui vetoon. Ennen kuin hevoset olivat edes takasuoralla, kuuro iski Killerin raviradan päälle ja sinä iltana Lassen ei harmittanut yhtään vaikka yksikään TOTO - veto ei osunut.

Huonoin veto, jos vaimoa ja Kallen autoremonttia ei lasketa mukaan, tuli yleisurheilun puolelta. Tämä tapahtui loppukesästä 1976, Montrealin kisojen aikaan. Lasse Viren oli voittanut edellisissä Olympialaisissa molemmat pitkät matkat ja hevosporukassa pohdittiin Virenin mahdollisuuksia 10 000 metrin finaalin alla. Tämä säitä tuntematon lääkäri veikkasi, että Viren hoitaa homman ja ottaa kolmannen olympiakullan. Lasse lupasi kävellä Jyväskylästä Helsingin olympiastadionille

katsomaan onko Paavo Nurmen patsas vielä paikallaan jos Viren tällaisen ihmetekoon vielä muka pystyisi, olihan finaalissa muitakin kovia menijöitä, etunenässä kesällä hurjia aikoja juossut Ison-Britannian Brendan Foster. Lasse halusi kuitenkin olla sen aikaisemmin lääkäriltä voittamansa 5000 mk:n vedon tähden reilu, ja sanoi, että lääkärin hävitessä hänelle riittäisi yksi kahden litran pirturesepti. Lääkärin ei hävitessä tarvitsisi lähteä kuntoilemaan. Lasse seurasi finaalia kavereiden kanssa Matin Pubissa ja Virenin kaaduttua kisan puolivälissä Lasse Mäkinen oli varmasti ainoa suomalainen joka oli iloinen. Virenin kuitenkin noustua ylös ja sääntässä muiden perään Lasse Mäkinen oli varmasti ainoa suomalainen, joka ei asiasta iloinnut. Eikä kisan loppu seuraaminen tehnyt Lassea yhtään sen iloisemmaksi, Viren meni ja varmisti voittonsa jo aikaa ennen maaliviivaa. Lasse käytti kesälomastaan viisi päivää, kun hän käveli 300 km Jyväskylästä Helsinkiin. Lääkäri ja muut ravikaverit olivat ottaneet varta vasten oman kesälomansa samaan aikaan ja istuivat lääkärin Mersun vetämässä asuntovanussa seuraamassa Lassen reissun etenemistä. Kolmena päivänä satoi kaatamalla. Ja yleisölle tiedoksi, Paavo Nurmen patsas oli vielä paikoillaan.

Siinä vaiheessa kun Lasse alkoi kertomaan syytä siihen, miksi oli täällä tänään yleisön edessä raottamassa elämäänsä, Herra kiirehti keskeyttämään veto-Mäkisen esityksen, kiitteli koskettavasta tarinasta ja ohjasi hänet sakastiin odottamaan. Kirkkosaliin palattua Armas Herra muistutti yleisölle, että kanssaihmisemme voi Suomessa sortua muuhunkin, kun siihen tavalliseen viinapiruun. On olemassa myös pelihimon riivaamia ihmisiä, kuten Mäkisen surullisesta tarinasta saimme kuulla. Ja eipä taida olla poissuljettuna tuo himo viinankaan Mäkisen kohdalla, kuten kaikki varmaan havaitsitte. Mutta Mäkistäkin voimme auttaa, Suomeen on perustettu

auttamisklinikoita myös peliriippuvuudesta kärsiville. Jos Te ihanat nuorekkaat rouvasihmiset haluatte avustaa Mäkisen Lassea, niin lahjoituksia voi tulla tekemään tänne salin etuosaan. Ja pankkikorttilaitekin löytyy jos käteistä ei sattunut mukaan. Armas Herra saikin puheellaan vajaa kolmasosan yleisöstä avaamaan kukkaronnyörejään.

Yleisön poistuttua Herra meni takahuoneeseen, laittoi rahalippaansa salkkuun kossupullon viereen, vilkaisi ikkunasta ulos ja totesi, että se se vaan jaksaa sadella. Veto-Mäkinen tajusi vihjeen eikä kysellyt kossupullon perään. Herraa hieman säählitti veto-Mäkisen ilme, ja Herra ehdottikin, että viitsikö veto-Mäkinen seuraavana iltana esitellä kossupulloa vastaan Herralle hieman Killerin ravirataa. Johan veto-Mäkisen ilmekin kirkastui. Kossupullo vaihtoi omistajaa ja tapaaminen sovittiin Killerin lippuluukun eteen puoli kuudeksi.

Seurakuntasalista Herra suuntasi hotellilleen, painui suoraan huoneeseensa, laski rahalippaan ja sai illan tuotoksi 1 370 euroa. Herra oli tulokseen ihan tyytyväinen kun ajatteli, että mahdollisuus oli paljon huonompaankin. Yleisö ei välttämättä sympatiseeraa pelureita, mutta veto-Mäkinen ei todellakaan ollut mikään onnetarten suosikki peleissä ja yleisö selvästi tunsu sääliä häntä kohtaan. Toisaalta veto-Mäkinen voi lohduttautua tiedolla, että on lottovoitto syntyä Suomeen. Näihin positiivisiin aatoksiin Herra nukahti.

Sunnuntai-iltana sovittuun aikaan tuttu stetson heilui taas Killerin lippuluukua kohti. Veto-Mäkinen esitteli ennen ravien alkua Herralle ravirataa ja lupasi antaa kuumia vinkkejä illan V4-peliä varten. Armas Herra ei ollut koskaan aikaisemmin pelannut ravipelejä, eikä muutenkaan ollut raveissa, mutta päätti veto-Mäkisen mieliksi täyttää hänen seurakseen yhden lapun. Veto-Mäkinen antoi Herralle omat kuumat hevosvihjeensä. Ensimmäisessä suomenhevosten

tasoitusajolähdössä kannattaa veikata Ryntäystä, toisessa lämminveristen ryhmäajossa Happy Cakea, kolmannessa, samoin lämminveristen ryhmäajossa Apple Martinia ja viimeisessä kohteessa, suomenhevosten ryhmäajossa Savon Susannaa. Kuultuaan Seurakuntasalissa Veto-Mäkisen taidot hevosurheiluveikkauksen saralla, Herra tiesi, että kyseiset hevoset kannatti jättää pois V4-lapusta jos aikoi jotain voittaa. Niinpä Armas Herra poimi lähtölistalta nimen puolesta hauskalta kuulostavia hevosia ja laittoi veto-Mäkiselle kertomatta lapun sisään, jossa voittajia olivat seuraavalta kuulostavat hevoset: Novissori, Indy Pepper, Indiana Nicc ja K.T.Manteli. Jätettyään laput sisään toto-luukulta veto-Mäkinen ja Herra siirtyivät seuraamaan raveja ravintola Pegasuksen lasiseinien taakse.

Ensimmäistä V4-lähtöä hallitsi puolimatkaan asti Ryntäys, mutta takasuoralla siitä pyyhälsi ohi jo useampikin hevonen, joukossa myös Herran veikkaama Novissori. Maaliin Novissori kerkisi ensimmäisenä, Ryntäys jätettiin viidenneksi. Kuuluttaja ilmoitti V4-lapun arvoksi ensimmäisen lähdön jälkeen 19,50 euroa.

Toisessa lähdössä, tasoituslähdössä, veto-Mäkisen veikkaama Happy Cake piti johtoasemansa aina loppusuoran puoleen väliin asti, sitten siitä meni kolme hevosta ohi, joukossa Indy Pepper, joka voitti turvanmitalla seuraavaksi tulleen hevosen. Kuuluttaja ilmoitti V4-lapun arvon kohonneen 33,70 euroon.

Kolmannessa lähdössä, myös lämminveristen ryhmäajossa, sama kaava toistui, veto-Mäkisen hevonen johti loppusuoran puoleen väliin asti, mutta nyt hevosesta ei mennyt ohi kuin kaksi hevosta, toinen näistä oli Herran veikkaama Indiana Nicc. Loppuratkaisu näiden kahden välillä oli niin tiukka, että tarvittiin maalikameraa. Muutaman minuutin jälkeen kuuluttaja ilmoitti voittajaksi Indiana Niccin ja V4-lapun arvoksi 687,90

euroa.

Ennen viimeistä V4-lähtöä Herraa alkoi todella jännittämään lappunsa puolesta. Ravipelejä tuntemattomana Armas Herra ihmetteli, miksi kahden ensimmäisen lähdön jälkeen lapun arvo nousi vain kymmenen euroa, nyt satoja euroja. Veto-Mäkinen selitti sen johtuvan siitä yksinkertaisesta syystä, että mitä vähemmän pelattu hevonen voittaa, sen korkeampi kerroin sillä on ja tästä johtuu lapun arvon kohoaminen. Herra ymmärsi selityksen.

Viimeisessä lähdössä, suomenhevosten ryhmäajossa, sekä veto-Mäkisen että Herran hevoset juoksivat suurimman osan matkaa ryhmän keskivaiheilla. Loppusuoran auetessa ryhmä oli tiiviissä kasassa ja veto-Mäkisen Savon Susanna ja Herran K.T.Manteli lähtivät rynnimään kohti keulaa. Maali läheni ja Savon Susanna ei ihan saavuttanut johtavaa hevosta, Miliaa. K.T.Manteli kerkisi työntää turpansa juuri maalin tullessa Milian rinnalle ja taas odotettiin maalikamera ratkaisua. Savon Susanna oli kilpailun kolmas. Ratkaisua saatiin odottaa piinaavan kauan. ja lopulta K.T.Manteli julistettiin voittajaksi. V4-lapun arvo nousi viimeisen lähdön jälkeen 4783,70 euroon. Armas Herra ei ollut uskoa korviaan.

Veto-Mäkinen ei näyttänyt kovin pettyneeltä, vaikka omat hevoset olivatkin taas pettäneet, hän oli ilmeisesti vuosien saatossa tottunut jo asiaan. Armas Herra ei kehdannut sanoa veikanneensa toisia hevosia mitä veto-Mäkinen oli hänelle neuvonut ja voittaneensa rivillään. Sen sijaan Herra sanoi joutuvansa käymään vessassa ja poistui totoluukulle lunastamaan voittonsa. Vessareissulta takaisin Pegasuksen pöytään saapui raviurheiluun paljon positiivisemmin suhtautuva henkilö, joka tahtoi välttämättä maksaa ravintolassa illan aikana syntyvän laskun. Veto-Mäkisen ilme kirkastui ja hän tilasi heti ohi kiirehtivältä tarjoilijalta pöytään kaksi

jaloviinapaukkua ja ruokalistan. Armas Herra ei muista monen aikaan hän saapui Cumulukseen nukkumaan.

Seuraavana aamuna Armas Herra pakkasi urheilulaukkuunsa V4-voitolla lihoneen rahalippaansa, pankkikorttihöylän, varavaatteitaan ja Cumuluksen kylpypyyhkeen. Pääelleen hän laittoi verryttelyasun ja toiseen vapaaseen käteensä tennismailan. Ala-aulan vastaanottovirkailijaa Herra pyysi soittamaan taksin että hän pääsee urheiluhallille pelaamaan tennistä. Taksin saavuttua pihaan ja virkailijan toivotettua hyvää pelionnea asiakas Keskiselle, Armas Herra astui taksin takapenkille ja pyysi kuskia ajamaan rautatieasemalle. Cumuluksen vastaanottovirkailijalle hän ei viitsinyt tarkentaa, että hän menisi pelaamaan sitä tennistä Pieksämäelle. Mitä sitä kiireistä hotellityöntekijää vaivaamaan kaikilla turhilla yksityiskohdilla.

10. Pieksämäki

Pieksämäen asemalla ei soinut blues vaan ehta haitari Herran astuessa junasta asemalaiturille. Soittaja oli eläkeikäinen romaanimies, jolla oli vielä paljon oppimista siitä, miten metsäkukkia soitetaan nuotin mukaan. Armas Herra laittoi kuitenkin hanuristin edessä olevaan hattuun kaksi euroa. Opiskelurahastoa varten.

Herra oli varannut huoneen Hotelli Savonsolmusta. Hotellirakennus sijaitsi pienellä niemekkeen pätkällä Pieksämäen keskustassa Pieksäjärven rannalla. Itse asiassa koko kaupunki oli rakennettu järven ympärille. Armas Herra oli harvoin nähnyt yhdenkään kaupungin keskustassa järveä. Nyt näki.

Hotellille oli juna-asemalta vain muutama sata metriä jonka Herra käveli. Vastaanottovirkailijan antamaan sisäänkirjautumislomakkeeseen Armas Herra kirjoitti nimen Pekka Peltomaa, myyntiedustaja. Kahden hengen huone maksoi 65 euroa. Virkailija antoi avaimen ja Armas Herra kysyi, onko maanantain *Pieksämäen Lehteä* hotellin lehtivalikoimassa. Virkailija antoi Herralle tiskin takaa kyseisen lehden, mutta totesi, että on meillä myös Helsingin Sanomat ja Savon Sanomatkin. Herra sanoi tyytyvänsä paikallislehteen ja suuntasi huoneeseensa.

Paikallislehdessä ei ollut Herran ilmoitusta, vaikka Herra moneen kertaan tarkasti kaikki lehden kuusi sivua. Herran ei auttanut kun soittaa lehdessä olevaan asiakaspalvelunumeroon ja pyytää yhdistämään päätoimittajalle. Hakkarainen, vastasi naisääni. Armas Herra ihmetteli mihin hänen ilmoituksensa “*Hengellisten Tilaisuuksien*” -palstalta on joutunut. Hän oli tilannut sen kolme viikkoa sitten tähän maanantain numeroon. Tilaisuus olisi keskiviikkona kaupunkiseurakunnan kirkossa Keskuskadulla. Päätoimittaja Hakkarainen totesi, että ilmoitus on näköjään jäänyt erehdyksessä maanantain numerosta pois ja hän kyllä pitää ilmoituspuolen vastaavalle puhuttelun. Lisäksi päätoimittaja Hakkarainen varmistaa tänään itse henkilökohtaisesti ilmoituksen eteenpäinmenon. Se kerkiää perjantain numeroon eikä Herraa laskuteta ollenkaan. Että miltä kuullostaa.

Armas Herra sulki puhelimen mitään sanomatta.

Herraa vitutti. Pieksämäen keikka meni pieleen ennen kuin se edes kerkisi alkaa. Turha hänen olisi mitään tilaisuutta pitää, ilman mainontaa paikallislehdessä paikalle ei osaisi tulla ketään. Seuraava tilaisuus olisi Varkauden kirkossa vasta lauantaina. Herra ei aikonut viettää aikaa Pieksämäkeen tutustumalla. Armas Herra päätti käväistä tässä välissä kotona Rautajärvellä, sauna, käydä kalassa ja sienimetsällä kotimaisemissa.

Armas Herra palasi takaisin ala-aulaan, ilmoitti vastaanotossa saaneen suruviestin kotoa ja joutuvansa palaamaan pikimmiten takaisin. Joustaisiko Hotelli Savonsolmu ja palauttaisi huoneesta maksetun 65 euroa. Herra kun ei ollut kerinnyt purkaa edes tavaroitaan huoneessa ja Mariannen tervetuliaiskaramellikin on vielä koskemattomana sängyn tyynyn päälle. Hotellin vastaanottovirkailijan mielestä tällaisen yllättävän tapahtuman johdosta hotelli palauttaa rahat.

Saatuaan 65 euroa Herra käveli Pieksämäen juna-asemalle, jossa sama haitaristi turmeli juuri säkkijärven polkkaa.

Herra kävi ostamassa asemarakennuksen sisältä junalipun Kajaaniin. Juna Jyväskylästä saapuisi Pieksämäen kohdalle 14.46 ja perillä Kajaanissa se olisi 17.43. Sieltä Armas Herra jatkaisi bussilla Rautajärvelle. Herralla olisi junan lähtöön vielä yli tunti aikaa, eikä hän halunnut viettää sitä asemalaiturilla epävireistä hanuristia kuunnellen. Seuraava tunti meni Pieksämäen rautatieaseman kahvion sisällä levyautomaatista Frederikin kappaleita soittaen ja pyttipannua syöden.

Pyttipannussakin oli karvas maku.

11. Käynti Rautajärvellä

Junamatkalla Kajaaniin Armas Herra teki lyhyttä yhteenvetoa kahdesta ensimmäisestä viikosta uudessa toimessaan. Junavaunu, jossa Herra istui oli melko tyhjä näin maanantaina iltapäivällä ja Herra pystyi rauhassa laskemaan rahalippaansa sisällön. Yhteensä rahaa oli kertynyt 11 123,70 euroa, josta 6 340 euroa oli tullut pääosin keski-ikäisten naisten lahjoitusten turvin ja 4 783,70 euroa nuorten, elämänsä kunnossa olevien hevosten turvin. Niistäkin pääosa taisi olla tammoja.

Kajaanista Armas Herra astui bussiin, jota, uskokaa täi älkää, sattui ajamaan Makkonen senior. Rahastaessaan matkalippua bussikuski Makkonen senior kysyi pientä piruilua äänessään, että joko kylmä maailma on ajamassa konkurssin tehnyttä kyläkauppiasta takaisin kotiin. Armas Herra toivoi vastauksessaan, että sen kotiin ajamisen tekisi mieluummin bussikuski Makkonen eikä kylmä maailma. Eikös Makkoselle siitä palkkaakin juuri sen takia makseta. Muutenhan bussikuskit, kuten Makkonenkin, jäisivät työttömiksi. Armas Herra kysyi lisäksi Makkoselta, onko bussikuski Makkonen nähnyt koskaan 10 000 euroa rahaa kerralla. Herra voi näyttää samalla kun maksaa tämän matkan. Sitten Armas Herra otti rahalippaan laukusta, avasi kannen niin että Makkonenkin näki paksun rahatukun ja poimi sieltä 20 euron setelin. Matkalippu

maksoi 11 euroa ja Armas Herra sanoi seteliä antaessaan että loput voi Makkonen pitää juomarahana ja jatkoi bussin takaosaan hölmistyneen Makkosen jäädessä katsomaan Herran perään. Matka Rautavaaralle sujui muuten hyvin, mutta bussikuski Makkonen ajoi Armas Herran yhden pysäkinvälin pitemmälle kun piti. Valitteli etuovella Herralle, ettei kuullut pysähtymispainikkeen ääntä, niissä kun on joskus jotain vikaa.

Käveltyään takaisinpäin pari kilometriä kotikaupalleen Armas Herra oli kerinnyt unohtaa bussikuski Makkosen tempun. Silmät saivat kävellessä levätä ihanissa kotiseudun maisemissa. Kotiin oli aina hieno palata. Postilaatikossa Armas Herraa oli odottamassa kaksi kirjettä, toinen Keskon perintöosastolta ja toinen Helmiltä.

Armas Herra avasi Keskon kirjeen ensiksi. Kirjeessä luki seuraavasti:

”Hyvä entinen K-ketjun tuotekauppiaamme, nykyinen perintöosastomme asiakas.

Lähestymme Teitä velanhoitoasioissa. Kirjanpitoimme mukaan olette velkaa 170 000 euroa, josta ette ole viimeisen kolmen kuukauden aikana lyhentäneet kuin 450 euroa, joka sekkin on mennyt kokonaan korkomaksuihin.

Osastopäällikkömme Vihavainen sattui tässä viime viikolla ajamaan kaupparakennuksenne ohi, ja hän voisi auttaa teitä osassa velanhoitoa ostamalla kiinteistönne kesämökkikäyttöä varten. Vihavainen on luontoihmisiä ja tykkää samoilla Kainuun hiljaisuudessa vastapainona Katajanokan ratikoiden metelille ja kännisten risteilymatkustajien jatkuvan virran katselemiselle toimistoikkunastaan Satamakadulla. Te ette voi tietenkään kainuulaisena tietää missä Satamakatu sijaitsee ja minkälainen raastavan kirskuva ääni ratikoiden pyöristä

jarruttaessa lähtee, mutta voimme sanoa, että se on helvetinmoinen. Mölyäviä känniläisiä te olette varmaan nähneet Kainuussakin, joten niitä ei teille tarvinne kuvailla.

Mutta asiaan. Osastopäällikkö Vihavainen on valmis maksamaan vanhasta kaupparakennuksestanne 15 000 euroa, mikä on mielestämme hyvä tarjous vanhasta kiinteistöstä, joka ei sijaitse järven rannalla, eikä kahden tunnin ajomatkan päässä Helsingistä. Itse asiassa se sijaitsee seitsemän tunnin ajomatkan päässä, Vihavainen laskee ajoajan. Tuolla 15 000 eurolla voisitte lyhentää velkapääomaanne eikä kiinteistöä tarvitsisi asettaa Keskon vaatimuksesta pakkohuutokauppaan velkojenne vuoksi. Pakkohuutokaupassa tuskin saisitte mökistänne puoltakaan osastopäällikkömme Vihavaisen tarjoamasta summasta, kyllä se niin korvessa on.

Harkitkaa tarjousta rauhassa, mutta Vihavaisen mukaan mikäli kauppoja ei synny kuukauden takarajaan mennessä tämän kirjeen päiväyksestä, Kesko on pakotettu vaatimaan kaupparakennukseenne pakkohuutokauppaa Kajaanin nimismieheltä velkojenne lyhentämiseksi.

Tietenkin on toinen vaihtoehto, että pystyisitte tekemään ja suorittamaan uskottavaa velanhoito-ohjelmaa, joka tarkoittaa aivan muuta kun nykyistä 450 euroa kolmessa kuukaudessa. Velanhoidon pitäisi olla ainakin 1000 euroa kuukaudessa, jotta välttyisitte kiinteistönne pakkohuutokaupalta. Ymmärtänette itsekin vaihtoehdon mahdottomuuden.

Yhteydenottoanne ja myyntipäätöstä odottaen

Keskon Perintäosasto ja osastopäällikkö Vihavainen”

Seuraavaksi Armas Herra avasi Helmiltä tulleen kirjeen. Kirjeessä luki seuraavasti:

”Te, Armas Herra varmaan ihmettelette, miksi Helmi Toivakka - Laukkanen lähestyy Teitä kirjeitse. Mutta Helmillä on asiaa koskien Helmin autoa, jolla Herrakin on joskus ajanut. Helmi ei löytänyt auton hansikaslokerosta ajoneuvorekisteriotetta ja auton huoltokirjaa. Ei siinä kiireessä tullut silloin tarkastettua niiden mukana oloa. Nyt Helmi tarvitsisi niitä papereita voidakseen myydä Nissanin ja hankkiakseen elämäntilanteeseen paremmin sopivan auton. Sellaisen tila-auton, johon mahtuu takaluokkuun myös lastenvaunut. Maailmaan on tulossa pieni Toivakka - Laukkanen.

Helmi on niin onnellinen tästä tapahtumasta, kun Herra, ei siis Armas, antoi hänen vielä tulla siunattuun tilaan. Armas Herrahan tätä tilaa ei Helmi Toivakalle lukuisista yrityksistä huolimatta aikoinaan kyennyt järjestämään. Mutta nyt ainakin tiedämme, että vika ei ollut silloisessa Helmi-rouvassa. Armas Herra voi itse päätellä, kumman meistä kannattaa käydä asian suhteen lääkärissä.

Auton rekisteriotteen ja huoltokirjan voi lähettää Varkauden postitoimistoon osoitteella Helmi Toivakka - Laukkanen, poste restante, Varkauden postitalo. Helmi hakee asiakirjat sieltä koska Helmi ei halua antaa Armas Herralle uutta osoitettaan.

Ps. Laukkanen on ammatiltaan poliisi.

Helmi”

Armas Herra rypisti molemmat kirjeet ja ihmetteli ihmislunonteen ahneutta. Osastopäällikkö Vihavainen haluaisi lunastaa itselleen pilkkahinnalla hänen kotinsa ja Helvi myydä hänen rakkaan Nissan Primeransa. Kaupparakennuksen arvo on

ainakin 70-80 000 tuhatta euroa ja Primeraa ei voi edes rahassa mitata. Helvi ei ymmärrä mitä oma uskollinen auto korvessa asuvalle miehelle merkitsee. Kaikki maaseudulla asuvat miehet kyllä ymmärtävät. Mutta Helvi onkin nainen, ja asuu Varkauden kaupungissa.

Samoiltuaan pari päivää Rautajärven rauhoittavissa metsissä Armas Herran päässä muhi suunnitelma, jolla hän pitäisi kotitalonsa että hankkisi Nissan Primeransa takaisin. Herra kirjoitti kaksi kirjettä. Keskon perintöosastolle hän lähetti kirjeen, jossa hän lupasi noudattaa heidän itse ehdottamaansa maksuohjelmaa ja maksaa kuukausittain vähintään sen tuhat euroa velkaa takaisin. Helmille hän kirjoitti ja pyysi tulemaan lauantaina Varkauden Pääkirkkoon klo 18. Hän toisi tullessaan Helmille auton paperit.

Keskiviikkoamuna Armas Herra seisoj tien laidassa odottamassa bussia Kajaaniin. Bussi tulikin ajallaan, mutta Herran viittelyistä huolimatta bussi ajoi pysähtymättä pysäkin ohi. Bussikuski oli ihan Makkonen seniorin näköinen. Onneksi paikalle ajoi tuttu saman kylän mies joka noukki Armas Herran kyytiin. Hänkin oli menossa Kajaaniin ostoksille. Rautajärvellä kun ei ole kauppaa enää. Eikä Alkoa.

Kajaanissa Herra kävi pankissa laittamassa Keskon perintätillille 3 000 euroa, astui 13.25 lähtevään pikalinjaan, joka menisi Kuopioon. Sieltä hän vaihtaisi toiseen pikavuoroon, joka menisi Varkauteen. Matkaan menisi neljä tuntia, mutta olisi nopeampi vaihtoehto kuin Junareitti Jyväskylän kautta Varkauteen.

Tämän matkan jälkeen Herra ei enää joutuisi pysäkillä jätetyksi eikä olemaan sidottu juna - tai pikavuoroaikatauluihin. Varkaudesta Herra menisi sinne minne Nissan Primeran nokka näyttäisi.

12. Varkaus

Pikavuoro saapui Varkauden keskusliikenneasemalle hieman ennen kello 18. Armas Herra oli varannut etukäteen huoneen keskustassa olevasta pienestä Hotelli Joutsenkulmasta. Sinne oli matkaa bussiasemalta vain puoli kilometriä jonka Herra käveli.

Hotelli Joutsenkulmaan Armas Herra kirjoittautui nimellä Veijo Lampi, myyntiedustaja. Yhden hengen huone maksoi 58 euroa. Saatuaan vastaanottovirkailijalta huoneen avaimen ja samana päivänä ilmestyneen paikallislehden Armas Herra siirtyi huoneeseensa. Joutsenkulmassa oli vain 17 huonetta, mutta silti hotellilla oli myös oma ravintola, avoinna 03:een asti joka päivä. Majoitukseen kuului myös aamiainen ja sauna samaan hintaan. Armas Herra piti hotellista heti ensi silmäyksellä.

Huoneessa Herra tarkasti Pieksämäen katastrofin opettamana, että Varkauden-tilaisuuden ilmoitus olisi *Warkauden Lehti*-paikallislehdessä. Warkauden Lehden "*Hengellisiä ilmoituksia*"- osiossa oli Herran helpotukseksi seuraava ilmoitus:

"Tervetuloa kuulemaan Herran sanaa aiheesta ”Kukaan meistä ei ole synnitön”

Paikka: Varkauden PääkirKKo, la 3.10 klo 18.00

Tilaisuudessa kahvitarjoilu!"

Armas Herra piti aiheen sisältöä ajattomana. Se koski niin yleisöä, tulevaa esitelmän pitäjää kuin myös Armas Herraakin. Jotenkin tuo aiheen otsikko antoi Herralle myös paremman omantunnon. Ja toivottavasti myös hyvän tuoton.

Herra lepäsi hetken pitkällään sängyssä ja katsoi samalla TV:tä. Sieltä tuli juuri Itä-Savon alueuutiset, jossa näytettiin kuinka vaarallista kemikaalia kuljettanut säiliöauto oli suistunut ojaan Kajaanin lähellä. Toimittaja oli onnettomuuspaikalla haastattelemassa poliisipäällikköä, joka totesi onnettomuuden aiheutuneen varomattomuudesta liikenteessä ja ehkä mahdollisesta rattijuopumuksesta onnettomuuden toisena osapuolena olleen kuljettajan taholta. Samalla kamera kääntyi ja kuvasi ojassa olevaa säiliöautoa, sekä siirtyi sitten tien toisella puolella olevaan linja-autoon. Linja-auton vieressä poliisi oli puhalluttamassa Makkonen seniorin näköistä miestä. Armas Herra ei aamuisen jälkeen voinut olla tuntematta pientä vahingoniloa.

Illalla Herra siirtyi hotellin ravintolaan, jossa hän söi kokin muikkuannoksen. Ravintolassa oli karaokeilta ja Armas Herra jäi kuuntelemaan paikallisten kultakurkkujen esityksiä. Eniten laulettiin ”Olen suomalainen” -kappaletta, seuraavaksi suosituin asiakkaiden keskuudessa oli ”Aikuinen nainen”. Vaikka hieman huvittavaa sitä Herrasta oli kuulla pääosin miesten suusta laulettuna. Armas Herrakin kävi laulamassa karaokea loppuillasta. Ei sen takia, että Armas Herralla olisi mitenkään hyvä lauluääni, vaan siksi että Herra oli illan mittaan tullut hiprakkaan. Armas Herra lauloi Frederikin kappaleen ”Harva meistä on rautaa”. Ei siksi, että Armas Herra muistuttaisi mitenkään ääneltään Frederikiä, vaan siksi että se kappale oli soinut useimmin Nissan Primeran kasettisoittimessa

Herran ajomatkoilla ja sen sanat Armas Herra osasi parhaiten. Herran karaoke-esitys ei vedonnut suureen yleisöön, mutta kuitenkin Marjukkaan Savonmäeltä. Marjukka ei mennyt yöksi Savonmäkeen.

Seuraavana aamuna hotellin aamiaisen jälkeen Herra suuntasi kulkunsa Varkauden seurakunnan taloustoimistoon. Se sijaitsi Varkauden Pääkirkon yhteydessä. Pääkirkko oli kellertävä ja funkkistyylinen. Herran mielestä se oli rumannäköinen rakennus. Talouspäällikkö totesi Herralle avaimia antaessaan, että eikö ole komea kirkko täällä Varkaudessa. Armas Herra myönteli samaa. Valehteleva luonnistui jo hyvin Herralta.

Poistuessaan kävellen Pääkirkon hautausmaata vierustavaa soratietä pitkin Armas Herra kuuli yllättäen avoimesta hautamontusta kovaa kiroilua. Armas Herra meni uteliaisuudesta kurkistamaan, mikä siellä oikein möykkäsi. Hautamontussa oli keski-ikäinen punatukkainen mies työhaalarit päällä ja käsi kopeloi jotain raollaan olevasta arkusta. Mies säpsähti havaitessaan Armas Herran haudan äärellä ja tempaisi nopeasti käden arkunraosta pois. Armas Herra kysyi, voiko hän jotenkin auttaa. Mies vastasi, ettei tässä kukaan enää voi auttaa, jollei sitten vieras osaa herättää kuolleita henkiin. Päälle hän päästi teennäisen naurahduksen. Mies yritti selvästi peitellä sutjauksellaan omia tekojaan hautamontussa. Herran kysyvän ilmeen häiritsemänä mies selitti olevansa seurakunnan suntio ja valmistelewansa arkun lopullista peittämistä. Piti tulla monttuun tarkistamaan että arkku oli kunnolla suljettu. Herra ei halunnut tehdä suntiolle tilannetta vaikeammaksi vaan toivotti hyvää työpäivän jatkoa ja palasi hotellille. Herraa vaivasi kuitenkin miehen käytös hautamontussa. Suntion toiminta viittasi enemmänkin haudan ryöstöön kun umpeen luomiseen.

Armas Herra jätti kirkon avaimen hotellihoneeseensa talteen,

palasi vastaanottovirkailijan luokse ja kysyi, mistä kapakasta täällä Varkaudessa löytää juoppoja. Vastaanottovirkailija katsoi Herraa kummeksuen ja totesi että kaikista, mutta Juicen pubista löytyy lisäksi myös kaupungin parhaat lihapullat. Herra kiitti neuvosta ja sai vastaanottovirkailijalta opastuksen, mistä pubin löytää. Juicen publi löytyi Linjurikadulta, melko lyhyen kävelymatkan päästä. Sisään astuttuaan Armas Herra havaitsi, että juoppojen löytymisen suhteen vastaanottovirkailija oli oikeassa. Kapakassa oli jo aika hilpeä meno, vaikka ei ollut vielä keskipäiväkään. Herran tehdessä tiskillä olutilausta, sisään publiin astui hautamontun suntio. Herra sanoi tiskin takana olevalle vanhahkolle miesmyyjälle, että laittaakin tulemaan kaksi olutta. Armas Herra halusi saada vastauksen suntion outoon käytökseen hautausmaalla. Suntio otti Herran oluttarjoituksen hieman varauksellisesti vastaan, mutta tuli kuitenkin Armas Herran perässä samaan pöytään istumaan.

Pöydässä suntio kysyi Armas Herraa epäilevästi katsoen, onko tämä hetero. Suntio meinaan on. Herra sanoi olevansa normaali mies. Suntion ilme hieman vapautui, mutta hän kysyi vielä Herralta, onko tämä jonkin sortin poliisi - vero - tai muunlainen ihmisten asioita penkova viranomainen. Armas Herra rauhoitteli suntiota toteamalla ettei ole mikään viranomainen. Suntion ilme kirkastui, hän otti pitkän kulauksen Herran tarjoamasta oluesta ja ojensi kätensä sanoen olevansa Matti Koljonen vaan. Herra tarttui ojennettuun käteen ja totesi olevansa Armas Herra vaan.

Kädenpuristuksen jälkeen oli Herran vuoro tehdä muutama tarkentava kysymys suntio Koljoselle kuten että miksi suntion käsi kävi arkussa ja miksi suntio on työaikaan kapakassa. Suntio Koljonen sanoi, että voi hän Armas Herralle nämä asiat nyt selventääkin kun aamupäivän jälkeen Koljosen Matin elämä on saanut uuden käänteen. Koljosen käsi etsi arkusta

sorbus-pulloa, jonka hän sinne joutui sujauttamaan kirkkoherran kierrellessä hautuumaalla katsomassa ja seuraamassa miten suntion työt edistyy. Pullo oli arkkuun kiireessä laittaessa kuitenkin kaatunut ja valunut hukkaan, mitä sadatusta Herrakin oli joutunut kuulemaan. Ja mitä tulee siihen herran esittämään toiseen kysymykseen, miksi Koljonen on kapakassa tähän aikaan, Koljonen voi sanoa, että hän on nyt entinen suntio. Hän kävi juuri irtisanomassa itsensä kirkkoherran huoneessa, joten nyt hän on vapaa-ajallaan täällä.

Tuo sorbus-pullon kaatuminen oli Koljoselle viimeinen pisara - ei viinanjuonnin - tarkensi Koljonen nopeasti, mutta suntion hommien suhteen. Koljonen on pohtinut suntion tehtävien jättämistä jo pidemmän aikaa. Hänellä on 92-vuotias isoäiti, Hilda nimeltään, joka on luvannut testamentata metsätilansa Siilinjärveltä ainoalle lapsenlapselleen, eli suntio Koljoselle, ja isoäiti on tällä hetkellä Kuopion yliopistollisessa sairaalassa keuhkokuumeen takia. Tietääkö Armas Herra muuten mikä on vanhusten yleisin kuolinsyy. Keuhkokuumepepa juuri, joten Koljosen Matin pitää alkaa pakkailemaan pikku hiljaa Siilinjärvelle muuttoa varten. Siellä odottaa ihan hyvä asuttava rakennus ja 250 hehtaaria kaatovalmista mäntymetsää. Koljonen on itse asiassa ollut yhteydessä jo Enso-Gutzeitin miehiin. Ovat käyneet arvioimassa metsää ja odottavat vain nimiä puukauppapapereihin.

Iltapäivän aikana Juice pubissa Armas Herra sai kuulla suntion pitkästä ja värikkästä elämästä Varkauden seurakunnan palveluksessa. Toimessaan suntiona Koljonen oli rikkonut melkein kaikkia kymmentä käskyä ja seitsemää kuolemansyntiä vastaan. Armas Herra kertoi iltapäivän aikana Koljoselle, että aikoi pitää yleisötilaisuuden Varkauden pääkirkossa lauantaina ja Koljonen olisi oikein sopiva mies alustamaan hänen esitelmäaiheestaan ”Kukaan meistä ei ole

synnitön”. Koljonen suostui tehtävään innoissaan saadakseen purkaa seurakunnalleen omia syntejään ennen kuin jättäisi Varkauden taakseen ja aloittaisi uuden elämän varakkaana metsänomistajana. Herran ei tarvinnut ehdottaa Koljoselle edes normaalia kossupullopalkkiota. Mitäs sitä, tulevalle metsätilalliselle.

Alkuiltakin kului Koljoselta ja Herralta rattoisasti Juicen pubissa oluen ja lihapulla-annosten voimin. Illemmalla, humala-asteen noustessa Armas Herra kysyi, onko Koljonen laulumiehiä. Koljonen sanoi, että suntion täytyi olla laulumiehiä jo virankin puolesta. Herra ehdotti Koljoselle lähtemistä Joutsenkulman ravintolaan laulamaan karaokea. Koljosesta ajatus oli mitä mainioin. Illan mittaan Koljonen lauloi ”aikuisen naisen” kahteen kertaan ja kerran ”Rentun Ruusun” sekä ”Albatrossin”. Armas Herra lauloi kahteen kertaan ”Harva meistä on rautaa” ja kerran ”Olen kolmekymppinen”. Oikeasti Armas Herra on kuitenkin 35-vuotias. Valomerkin tullessa Koljonen lähti taksilla kotiinsa ja Armas yksin hotellihuoneeseensa. Ennen eroamista sovittiin tapaaminen Pääkirkon edessä lauantaina 17.30.

Lauantai-iltapäivällä Armas Herra tunsu olonsa hieman hermostuneeksi, mikä johtui yksinkertaisesti kahdesta kysymyksestä, jotka pyörivät Herran päässä. Eli saapuisivatko Koljonen ja Helmi paikalle. Pahimmassa tapauksessa hänellä ei olisi puhujaa eikä Nissania. Koljosen saapumattomuuden hän pystyisi jotenkin paikkaamaan pitämällä tunteisiin vetoavan puheen itse, mutta Helmin poissaolo romuttaisi Herran haaveen saada rakas Nissan Primera takaisin.

Koljonen saapui sovittuun aikaan lauantaina Pääkirkon ovelle, jossa Armas Herra häntä jo odotti. Koljonen oli hieman maisteissa, joka johtui siitä ilosanomasta, tai siis surusanomasta, korjasi Koljonen, että hän sai aamulla

sairaalasta soiton jossa valitellen todettiin keuhkokuumeen vieneen voiton isoäidistä. Koljonen oli jättänyt isoäidin asianajajan puhelinvastaajaan oitis soittopyynnön, mutta asianajaja ei ole vielä kerinnyt soittaa takaisinpäin. Huomenna Koljonen matkustaisi Siilinjärvelle. Mutta sitä ennen Koljonen haluaisi tunnustaa syntinsä entiselle seurakunnalleen. Armas Herra toivoi että tunti riittäisi syntien luettelemisiin. Jos ei riitä, niin Koljonen keskittyisi vaan suurimpiin synteihinsä ja jättäisi pienemmät omaksi tiedoksi. Näillä evästyksillä Herra ohjasi Koljosen Pääkirkon sakastiin odottamaan tilaisuuden alkamista. Itse Herra meni Pääkirkon ulko-ovelle odottamaan, saapuisiko Helmi.

Pääkirkkoon soljui melko runsaasti kuulijoita, keski-ikäisiä naisia enimmäkseen, mutta Helmiä ei tulijoiden joukossa näkynyt. Paikalle saapui myös itse kirkkoherra, joka sanoi ovensuussa seisovalle Armas Herralle, että virkistävää vaihtelua saapua välillä omaan kirkkoon kuulemaan muutakin kun omia puheitaan. Tiedusteli vielä, kuka olisi illan puhuja. Armas Herra vastasi, että metsätalallinen Siilinjärveltä, joka tunki lukkarinrakkautta varkautelaisia kohtaan.

Juuri ennen kuin kello tuli 18 ja Armas Herra oli aikeissa lähteä kirkon sisälle, tuttu Nissan Primera kaarsi kirkon parkkipaikalle. Ulos astui Helmi, jonka vatsa oli jo hieman pyöristynyt. Helmi käveli ulko-ovella odottavan Armas Herran luo epäröivän näköisesti. Helmi kysyi, onko Herralla antaa auton paperit Helmille, Helmillä olisi illalla vielä muuta tekemistä. Pitäisi pakata kun aamulla olisi aikainen ajaminen poliisimiehen sukulaisiin Pohjanmaalle. Armas Herra valitteli Helmin myöhäistä tuloa, pitäisi kiirehtiä avaamaan illan tilaisuus, mutta se kestäisi vain tunnin verran ja sen jälkeen Armas Herra kerkiäisi katsoa rauhassa Helmin tarvitsevat paperit. Helmi suostui jäämään tunniksi. Mutta vain tunniksi,

Laukkanen, Helmin mies, on mustasukkaista lajia.

Armas Herra johdatti Helmin Pääkirkon etupenkille, kirkkoherran viereen istumaan ja haki Koljosen sakastista yleisön eteen. Nähtyään suntion kirkkoherran naama valahti kalpeaksi. Armas Herra toivotti yleisön tervetulleeksi todeten, että kaikki me olemme syntisiä, ja siksi Jumala meitä rakastaakin. Eikö isossa kirjassakin sanota, että Jumala on iloinen, jos hän saa pelastaa yhden mustan lampaan sadan valkoisen sijasta. Mitä Jumalankaan töistä tulisi, jos kukaan meistä ei tekisi syntiä. Jumalahan olisi silloin tarpeeton. Jumalan onneksi meillä on maan päällä tällaisia syntisiä kun Koljonen, joka pitää Jumalan kiireisenä ja onnellisena. Nyt Koljonen haluaa tänä iltana kertoa meille vähemmän syntisille oman tarinansa ja pyytää samalla anteeksiantoa teoilleen. Näiden sanojen jälkeen Armas Herra viittasi Koljoseen päin ja antoi merkin että puheenvuoro on hänellä.

Juuri kun Koljonen oli aloittamassa tarinaansa, hänen kännykkänsä soi. Koljonen nappasi kännykän taskusta ja sammutti siitä virran yleisöltä anteeksipyöydellen. Tämän jälkeen paikalla olijat saivat kurkistaa seurakuntansa suntion vähemmän kristilliseen puoleen, josta tultaisiin kertomaan vielä monissa varkautelaisissa olohuoneissa tulevina talvi-iltoina.

Koljosen avauslause oli mahtava. Koljonen esitteli itsensä mieheksi, joka vaikuttaa varkautelaisten taustalla kohdusta hautaan ja sen ylikin. Suntio Koljonen huolehtii, että kastemalja on paikalla kun nimeä annetaan, Koljonenhän se häävalssinkin urkuparvelta soittaa hääparille ja arvatkaapa kuka sen haudankin joutuu kaivamaan, kun seurakuntalainen päättää maallisen vaelluksensa. Ei kirkkoherra, eivätkä sukulaiset, vaan suntio Koljonen, oli maassa sitten vaikka kuinka paksu routa. Eikä se seurakuntalaisista huolehtiminen

siihen kuolemaan vielä jää. Kenen yleisö luulee niistä haudoista huolen pitävän vuosikymmeniä kuoleman jälkeenkin. Sukulaiset käyvät jouluna sytyttämässä haudoille kynttilät, joiden mustuneet muovikuoret sitten Koljonen joutuu siivoamaan myöhemmin roskiin. Ei paljon sukulaisia näy siivoushommissa, ei. Mutta Koljonen ei ole tullut syyllistämään tänne tänä iltana seurakuntalaisia vaan keventämään omaa sydäntään.

Koljonen on tehnyt pitkän uran seurakunnan suntiona ja eilen hän päätti tämän vaiheen elämässään irtisanomalla itsensä. Tämän sanottuaan yleisön joukosta kuului vienoinen kohahdus ja kirkkoherran silmään iski elohiiri. Mutta ennen lähtöään Varkaudesta Koljonen haluaa muistuttaa tänne jääviä seurakuntalaisia meitä alati vainoavista paheista ja kiusauksista. Koljonen itse on elämässään törmännyt niistä useimpiin. Ja sortunut melkein kaikkiin.

Viinanhimo on yksi yleisemmistä paheista eikä se ole kiertänyt Koljostakaan. Päinvastoin, ei ole jättänyt rauhaan edes työaikana. Vaikka on viinasta kyllä ollut suntion töissä hyötyäkin, totesi Koljonen kirkkoyleisölle. Talvella hautamonttua kaivaessa kunnan vanhanajan villahousut haalarin alla on hyvä lämmike ja niin on Sorbuskin. Ongelmia on ainoastaan tullut pullon piilottelemisesta kirkkoherran valvovien silmien alta. Haalariin sitä on vaikea piilottaa kiireessä, etenkin kun suntion haalareissa ei ole taskuja. Eihän siellä montussa suntio Koljosen lisäksi ole kuin arkku. Koljonen on sitten keksinyt livauttaa sorbus-pullon arkkuihin piiloon. Ei asiakkaat ole siitä valittaneet. Kirkkoherran poistuttua kierrokseltaan suntio Koljonen on sitten ottanut sorbusen takaisin arkusta. Eikä yksikään asiakkaista ole koskenut sillä aikaa pulloon. Koljonen menee vaikka valalle tästä.

Ainoa nolo juttu tapahtui viime talvena, sen ärhäkän influenssa - aallon aikana. Haudattavaksi tuli kolme vanhusta yhtä aikaa, joista kaksi oli Mäkisiä ja yksi Nieminen nimeltään Koljonen oli kaivanut heille haudat melko lähekkäin ja viikonlopun hautajaisten jälkeen Koljonen valmisteli hautojen peittämistä. Kirkkoherra pyöri jaloissa ja Koljonen joutui taas piilottamaan melko täyden sorbuksen arkkuun. Ruokatauko tuli juuri, ja Koljonen jätti sorbuksen arkkuun odottamaan. Kirkkoherra oli kuitenkin päättänyt helpottaa suntion töitä koska haudattavia oli tullut useita samaan aikaan ja tilannut kaivinkoneen. Kaivinkone oli käynyt ruokatunnin aikana täyttämässä haudat.

Suntio Koljosen palattua ruokatunnilta maan alla oli kolme täyttä arkkua ja yksi melko täysi sorbus-pullo. Koljosella oli kova viinanhimo, loppukuu ja rahat vähissä. Suntio Koljonen päätti kaivaa sorbuksen esille. Hän muisteli, että oli ollut viimeksi Niemisen haudassa. Kahden tunnin kaivuun jälkeen Koljonen havaitsi, että Nieminen ei ollut sorbusmiehiä. Yleisön joukossa keskirivillä huivipäinen nainen voihkaisi ja pyörtyi. Seuraavaksi Koljonen kävi Mäkisistä toisen, Einon, haudan kimppuun. Nyt takarivissä vanhempi rouvashenkilö päästi voihkaisun ja pyörtyi. Parin tunnin kaivamisen jälkeen Koljonen sai havaita, ettei Einokaan ollut sorbusmiehiä. Ei auttanut kun jäädä ylitöihin ja kaivaa viimeinenkin hauta auki. Onneksi Mäkisen Erkki paljastui sorbusmieheksi ja Koljonen sai lopulta palkkion kovasta työstään. Tämän sanottuaan yleisön joukosta jälleen kuului äänekkäs voihkaisu ja kopsausääni jonkun rouvan takarivissä pyörtyessä. Koljonen heitti vettä myllyyn ja paljasti että kahdenkymmenen vuoden aikana suntiolta on unohtunut useampi sorbus- ja kirkkoviinipullo hautoihin, eikä suntio Koljonen ole jaksanut niiden perään kaivella, Alkosta ja kirkkoviinivarastosta uuden

sai helpommalla. Nyt uusien hautojen kaivuuhommissa alkaa jo tulla vastaan maatuneiden entisten hautapaikkojen kohdalta esille myös vaillinaisia sorbus- ja viinipulloja, mutta ei niitä enää voi juoda. Koljonen on testannut. Yleisön joukosta kuului taas suuri kohahdus.

Armas Herra katsoi yleisöä, joiden katseista paljastui yhtä aikaa kauhu, hämmennys ja ääretön uteliaisuus. Kirkkoherran ilmeestä paljastui sen sijaan pelkkä kauhu ja pelko. Koljonen jatkoi tarinaansa esittämällä ilmassa roikkuvan kysymyksen. Jos tuntio kerran oli viinanhimon riivaama henkilö, minkälainen oli tuntio Koljosen ja kirkkoviinien suhde. Koljonen vastasi itse esittämäänsä kysymykseen että antoisa. Vaikka Koljonen onkin enempi näitä väkevimpien viinien, kuten sorbuksen ystäviä. Kirkkoviini maistuu Koljosesta liian laimealta, vähäisistä prosenteista johtuen. Mutta on sitäkin tullut juotua vuosikymmenten aikana satoja pulloja, jollei yli tuhannenkin. Suntio Koljonen kun ei ole pitänyt kirjaa.

Tästä kirkkoviiniasiasta päästään luontevasti toiseen Koljostakin riivaamaan paheeseen, eli varastamiseen. Suntio Koljonen myöntää varastaneensa seurakunnan viinejä viinahimossaan, mutta viime kesän suureen viinipullohävikkiin, jossa 20 pulloa hävisi varastosta juhannuksen alla, tuntio Koljonen ei ollut syyllinen, vaikka talousjohtaja suntuota epäilikin. Mutta sen Koljonen voi tässä nyt sanoa seurakuntalaisille, että kirkkoherran 50-vuotispäivät sattuivat samalle viikolle. Yleisöstä kuului kohahdus ja kaikkien katseet kääntyivät etupenkissä istuvaan kirkkoherraan. Kirkkoherran jo kertaalleen lakannut elohiiri toisessa silmässä aloitti jälleen kiivaan nykimisen.

Suntio Koljonen arveli, että sanonta ”tilaisuus tekee varkaan” pätee erityisesti suntuion ammatissa. Ammatti on heikosti palkattu ja kiusauksia täynnä. Missä muussa ammatissa

työntekijä pääsee keräämään ihmisiltä haavilla rahaa kerran viikossa ja antavat työntekijän vielä yksin ilman valvontaa laskea haavin sisällön lukittavan huoneen takana. Siinähan helposti voi pistää omaan taskuun suurimman osan kolehtirahoista. Suntio Koljonen otti vain puolet. Tämän sanottuaan yleisön keskuudesta kuului taas suuri kohahdus.

Armas Herra päätti antaa suntion kertoa tarinansa ilman katkaisevaa kahvitaukoa. Tilanne seurakuntalaisten keskuudessa ei ollut sellainen, että asialliselle kahvikeskustelulle olisi sijaa. Armas Herra tarjoaisi kahvit tilaisuuden loppuksi.

Suntio Koljonen jatkoi varkausteemalla. Hän ei ollut pitänyt kirjanpitoa anastamistaan kolehtirahoista, mutta sen hän oli havainnut, että pääsiäisen aikoihin hänellä meni taloudellisesti aina parhaiten. Kirkkohopeat Koljonen on kuitenkin jättänyt rauhaan, Varkaudessa kun ei ole panttilainaamoja, missä sellaiset voisi muuttaa rahoiksi. Ja pikkutekijänä suntio Koljonen pitää itseään näissä kirkon omaisuuden uusjaoissa. Varkauden seurakunta saa tasaisesti vanhoilta yksinäisiltä ihmisiltä testamenttilahjoituksia. Niin kuin nyt viime vuonnakin Martikaisen Hilja testamenttasi seurakunnalle 100 hehtaaria metsää, omakotitalonsa ja Haukiveden rannalla olleen ison kesämökkinsä. Hilja toivoi testamentissaan erityisesti, että mökki tulisi vähävaraisten perheiden lapsille kesälomakäyttöön. Vaan seurakunta pisti metsän ja omakotitalon heti myyntiin ja talousjohtaja pyysi lähettämään kesälomapostinsa tästä kesästä lähtien Hiljan entiselle kesämökille. Yleisön joukosta kuului taas kohahdus. Etupenkissä istuvan kirkkoherran toiseenkin silmään iski elohiiri.

Suntio Koljonen on kerinnyt sakastissa tutustua myös kirkollisiin kirjoihin joutoaikanaan ja lukenut seitsemästä

kuolemansynnistä tai paheesta, niin kuin niitä myös nimitetään. Hän voi seurakuntalaisia valistaa, että ne ovat ylpeys, kateus, viha, laiskuus, ahneus, kohtuuttomuus ja irstaus. Näihin kaikkiin paheisiin suntio Koljonen on kerinnyt elämässään sortua. Kymmenestä käskystäkin, jotka yleisö varmaan tietää ilman Koljosen valistustakin, on tullut rikottua kaikkia muita paitsi kuudetta, älä tapa ja seitsemättä, älä tee huorin. Vaikka suntio Koljosen ympärillä pyörii koko ajan kuolleita ihmisiä, niin kyllä niiden kuoleman on aiheuttanut muu seikka kun Koljosen. Influenssa ja syöpä niistä päällimmäisinä. Eikä Koljonen ole voinut tehdä huorin, kun Koljonen ei ole ollut koskaan naimisissa.

Siksi Koljonen onkin rikkonut tuota kymmenettä käskyä, älä himoitse lähimmäisesi vaimoa, useammin. Ei ole Jumala suuressa viisauudessaan ajatellut, että jos omaa vaimoa ei ole niin pakostihan se himo kohdistuu silloin toisen vaimoon. Suntio Koljonen on naisen himossaan tyytynyt katselemaan myös korvikkeita, kuten lehtiä, joissa esiintyy vähäpukeisia naisia. Niitä hän säilyttää kotinsa lisäksi myös sakastissa, omassa lukittavassa kaapissaan. Mutta ne lehdet, jotka siivooja löysi kuukausi sitten sakastin pöydältä, ja joissa on vähäpukeisten miesten kuvia, ne eivät ole suntion. Koljonen on hetero, sen voi vaikka entisen kirkkoherra Mikkolaisen vaimo todistaa. Yleisön keskuudesta kuului kova kohahdus ja katseet kääntyivät etupenkissä istuvaan kirkkoherraan. Kirkkoherran kasvot vaihtoivat väriä kalpeasta punaiseksi.

Seurakuntalaiset saivat kuulla suntio Koljosen suusta vahvistuksen Varkaudessa liikkuneisiin huhuihin, että entisen kirkkoherra Mikkolaisen nopeaan muuttamiseen toiseen seurakuntaan töihin liittyi muutakin kun halu viedä Jumalan sanaa Lapin perukoille. Suntio Koljonen himoitsi Mikkolaisen vaimoa, eikä tunne ollut pelkästään yksipuolinen. Mikkolaisen

rouvan synnyttyä sitten potran pojan, huhut saivat lisää siipeä alleen kun Varkaudessa oli sen jälkeen kaksi aitoa punatukkaista ihmistä, Mikkolaisten poika ja suntio Koljonen. Taisi kirkkoherra Mikkolainenkin arvata asian ja haki enempien juorujen pelosta töitä toisesta seurakunnasta. Keskenään kirkkoherra Mikkolainen ja suntio Koljonen ei ottanut koskaan asiaa esille, mutta lapsen syntymisen jälkeen suntion sorbus-pulloihin oli joskus lisätty risiiniöljyä ja auton bensatankkiin pari kertaa sokeria. Nämä ikävät temput loppuivat samalla kun Mikkolaiset olivat muuttaneet Varkaudesta pois.

Tästä uudesta Mikkolaisen tilalle tulleesta kirkkoherra Ingbergistä Koljonen haluaa kanssa sanoa muutaman sanan seurakuntalaisille ennen Varkaudesta lähtöä. Koljonen pitää täysin kirkkoherran omana asiana, minkälaisia lehtiä kirkkoherra lukee, tai miksei kirkkoherra ole mennyt naimisiin tai seurustele kenenkään naisen kanssa. Nämä asiat ovat tietenkin jokaisen yksityisasiota, mutta Koljonen kehottaa seurakuntalaisia miettimään kahteen kertaan, kannattaako kannustaa poikiaan liittymään kirkkoherra Ingbergin perustamaan poikakuorokerhoon. Ei Koljosella muuta.

Tämän sanottuaan Koljonen astui järkyttyneen ja huokailevan yleisön edestä Armas Herran viereen. Kirkkoherra, joka oli nyt jo tummanpunainen kasvoiltaan ja jonka molemmissa silmissä elohiiri tanssahteli kiivaaseen tahtiin, nousi nopeasti ylös tuolistaan ja kiirehti kirkkosalista seurakuntalaisten paheksuvien katseiden saattamana ulos.

Armas Herra astui yleisön eteen ja kiitti entistä suntio Koljosta tästä rohkeasta puheenvuorosta, joka osoitti meille kaikille paikallaolijoille, että kuka tahansa meistä voi sortua paheisiin ja tehdä syntiä. säätyyn ja ammattiin katsomatta. Ei tietenkään niin pahasti kuin Koljonen, kiirehti Armas Herra

lisäämään. Hän pyysikin seurakuntalaisilta pientä lahjoitusta, jolla tuettaisiin yhteiskuntamme mustien lampaiden paluuta takaisin valkoisten lampaiden joukkoon. Herra lisäsi, että jokainen voisi miettiä lahjoitussummaa rauhassa kahvikupun äärellä. Mutta nyrkkisääntönä lahjoitussummaa miettiessä voisi pitää sitä, että mitä vähemmän on itse tehnyt syntiä, sen suurempi syy on auttaa syntisiä.

Näillä saatesanoilla yleisö siirtyi pääkirjon keittiötiloihin kahville. Armas Herra pyysi Koljosta odottamaan sakastin puolella, hänellä olisi muutama asia vielä hoidettavana. Armas Herra meni Helmin luokse, pyysi tätä odottaessa juomaan vielä kahvit kun Armas Herra päättäisi tilaisuuden ja etsisi sakastin puolelta salkustaan kaikki tarvittavat autopaperit Helmille. Helmi voisi istua rauhassa kirkon puolella sillä aikaa.

Armas Herra otti pankkihöylän ja rahalippaan esille ja pian Herran pöydän edessä oli jono, joka melko anteliaalla kädellä halusi auttaa seurakunnan mustia lampaita lahjoituksellaan ja todistaa itse kuuluvansa siihen valkoisten lampaiden joukkoon. Otettuaan lahjoitukset vastaan Armas Herra siirtyi sakastin puolelle, jossa Koljonen piti naama valkoisena puhelinta korvallaan. Armas Herra kiitteli Koljosta tämän varmasti seurakuntalaisille mieleenpainuvasta esityksestä samalla kun laittoi rahalipasta urheilukassiinsa ja keräsi muitakin tavaroitaan kasaan. Armas Herra oli ottanut kaikki tavaransa hotellista mukaan ja aikoi jatkaa suoraan seuraavalle paikkakunnalle Nissan Primerallaan. Koljoselle hän sanoi lähtevänsä nyt ja jos Koljonen haluaa kyydin asunnolleen, Herran kyydissä pääsisi.

Koljonen laittoi edelleen naama valkoisena puhelimen taskuunsa, kysyi Herralta, minne hän oli Varkaudesta matkalla. Armas Herra sanoi menevänsä Leppävirralle. Koljonen kysyi, haluaako Armas Herra juttuseuraa autoonsa Leppävirralle asti.

Armas Herra kysyi hämmentyneenä, että eikös metsätillallinen Koljonen ollut menossa Siilinjärvelle. Koljonen sanoi, että suunnitelmiin tuli pieni muutos ja hän kertoo tarkemmin matkalla.

Armas Herra ja Koljonen poistuivat sakastista takaoven kautta, suuntasivat pääkirkon parkkipaikalle, jossa Nissan Primera seisoi vielä muutaman muun auton kanssa. Herra kaivoi Nissanin vara-avaimet urheilukassistaan, avasi oven ja päästi Koljosen kyytiin. Koljonen asui seurakunnan työsuhteasunnossa muutaman kilometrin päässä pääkirkosta. Koljonen pyysi odottamaan Herraa kymmenen minuuttia hänen hakiessaan muutamia tavaroitaan mukaan matkalle. Armas Herra laski sillä aikaa autossa illan tuoton. Herran vetoaminen yleisön synnittämyyteen oli ollut nerokas veto, illan tuotto oli 3 140 euroa. Rahasummasta Herra päätteli, että Koljonen ei ehkä ollut tilaisuuden ainoita mustia lampaita.

Koljonen saapui asunnostaan kahden ison kassin kanssa ja autossa Armas Herra sai kuulla Koljosen saaman puhelinsoiton sisällön. Soittaja oli isoäidin asianajaja, joka oli yrittänyt moneen kertaan saada Koljosta puhelimitse kiinni viimeisen tunnin aikana. Koljosen puhelin oli ollut kuitenkin mystisesti mykkänä. Asianajajan soitto koski testamenttia, johon Hilda oli tehnyt pienen muutoksen Kuopion yliopistollisessa sairaalassa maatessaan. Se muutos tehtiin kohtaan, jossa määriteltiin perinnön saaja. Valitettavasti se ei enää ollut Matti Koljonen, vaan Kuopion yliopistollinen sairaala, tarkemmin sanottuna sen vanhusten hoitopuoli.

Hilda oli odottanut Koljosen kerkiävän käymään katsomassa sairasta sukulaistaan, mutta ainoana Hildan vuoteen äärellä pyöri ylilääkäri, joka rahapulaa valitellen totesi Hildan vuodepaikankin olevan tämän takia väliaikaisesti käytävällä ja viikkoroan olevan vihanneskeittopitoista. Ei ollut rahaa

luvassa ministeriöltä eikä lahjoituksiakaan jolla vanhusten hoitopuoli saataisiin edes jotenkin siedettävämmälle tasolle. Seuraavan päivän aamukierroksen aikana Hilda oli heltynyt ylilääkärin valitusten takia ja luvannut testamentata metsätilansa sairaalalle. Jo samana päivänä päivällisen aikaan ylilääkäri tuli lahjoituspaperin ja kahden hoitajan ollessa todistajina ottamaan Hildalta saman kirjallisena. Hilda allekirjoitti paperin ja ilmoitti asianajajalleen että lahjoituspaperi pitää liittää testamenttiin ja korjata siitä perinnön saaja toiseksi. Käydessään seuraavana päivänä hakemassa lahjoituspaperin asianajaja tiedusteli, katuuko Hilda lahjoituspaperiaan, se voidaan vielä mitätöidä ja testamentti palauttaa ennalleen asianajajan toimesta. Hilda ei katunut mitään, heti allekirjoituksen jälkeen järjestyi yksityishuone TV:n kanssa ja karjalanpaistia iltaruoksi. Ainoa asia, mitä Hilda katui oli se, ettei hän tajunnut tehdä lahjoitusta aikaisemmin. Viikko meni kaalikeittoja syödessä ja kannisten asiakkaiden örinöitä kuunnellessa käytävällä maatessa.

Koljonen katsoi Armas Herraa surullisena ja valitteli, että kyllä maailma on epäreilu paikka, jopa niinkin syntiselle ihmiselle kun mitä Koljonenkin on. Ensin meni perintö ja tämän iltaisen takia työpaikkakin. Jos Koljonen olisi vastannut puhelimeensa ennen esityksensä alkua ja kuullut tämän asianajajan viestin, Koljonen ei olisi paljastanut seurakuntalaistensa edessä lukemattomia syntisiä tekojaan suntiona. Eikö sitä, että kirkkoherra ei ole hetero. Koljonen olisi voinut pyytää työtään takaisin heti maanantaina, mutta Armas Herrakin varmaan ymmärtää, että Koljosen palveluille ei ole enää kovin paljon kysyntää kirkkoherra Ingbergin alaisuudessa.

Nyt Koljosen täytyy lähteä Varkaudesta ja toivoa että muissa seurakunnissa tarvittaisiin haudankaivajia. Leppävirta on ihan

hyvä paikka aloittaa suntion paikan etsintää. Sen sanottuaan Koljonen kaivoi laukustaan viinipullon, näki Armas Herran kysyvän katseen, totesi sorbuksen loppuneen mutta onneksi asunnolla oli hätävarana muutama pullo kirkkoviiniä. Vuosikertaa Koljonen ei osannut sanoa, mutta viinit oli kähvelletty juhannuksen 2006 rippikaste-erästä. Armas Herra ei sanonut mitään, nyökkäili vaan että asia ymmärretty ja laittoi samalla Nissanin soittimeen kasetin taskustaan. Laskeva iltaurinko valaisi punertavana taivaanrantaa Primeran keulan kääntyessä kantatie 23:lta 5-tielle ja kohti Leppävirtaa. Autossa alkoi soida ”Harva meistä on rautaa”.

13. Leppävirta

Nissan Primera kaarsi iltayhdeksältä Kylpylä-Hotelli Vesileppiksen parkkipaikalle. Armas Herra oli varannut hotellista puhelimitse huoneen etukäteen nimellä Keijo Leppänen, myyntiedustaja. Automatkalla Leppävirrälle Herra oli luvannut majoittaa epäonnisen sekä nykyään perinnöttömän ja virattoman Koljosen kahdeksi yöksi huoneeseensa. Maanantaina kirkkoherran viraston avauduttua Koljonen voisi sitten käydä kysymässä tarvitaanko Leppävirralla nuhteetonta suntiota haudankaivuuhommiin.

Kerätessään autosta tavaroitaan Armas Herra katsoi myös auton hansikaslokeroon, josta löytyi valokuvallinen poliisikortti. Laukkanen oli ilmeisesti unohtanut sen autoon. Armas Herra katsoi laminoitua poliisikorttia tarkemmin. Laukkanen, Antero Kalevi, vanhempi konstaapeli, Varkauden Kihlakunnan poliisilaitos, oli Herran kanssa suunnilleen samanikäinen mutta mikä vielä parempaa, huomattavan samannäköinen. Poistuessaan autosta kohti hotellin pääovea Armas Herra sanoi Koljoselle, että Herra hoitaa puhumisen vastaanotossa.

Vastaanoton nuorelle miesvirkailijalle Armas Herra näytti poliisikorttia, kertoen olevansa kollegansa kanssa erään hotellipetoksia tekevän mieshenkilön perässä. Varkauden

poliiseilla on vahva epäily että epäilty hotellihuijari on tulossa Leppävirralle. Huijari käyttää nimeä Keijo Leppänen. Armas Herra sanoi jäävänsä poliisiparinsa kanssa hotelliin muutamaksi päiväksi odottamaan jos mies ilmaantuisi paikalle. Armas Herra pyysi hotellilta kahta yhden hengen huonetta ja laskun voisi sitten lähettää Varkauden poliisilaitokselle. Vastaanottovirkailija valpastui ja sanoi, että sen niminen mies on tehnyt heille varauksen täksi yöksi. Vastaanottovirkailija antoi samalla Herralle ja Koljoselle huoneen avaimet ja lupasi ilmoittaa sisäpuhelimella heti kun kyseinen mies tulisi hotelliin. Armas Herra sanoi, että hotellihuijari Leppänen on varailnut lähikuntien hotelleista yöpymisiä ja saapunut joskus ajallaan, joskus viikonkin päästä varauksesta. Poliiseilla on aikaa jäädä passiin vain keskiviikkoon asti, mutta mikäli Leppänen saapuu keskiviikon jälkeen, virkailijan pitää soittaa Varkauden poliisilaitokselle viipymättä ja sieltä saavutaan tekemään pidätys.

Armas Herran evästyksen kuultuaan vastaanottovirkailija katsoi Herraa ja Koljosta kunnioittaen, niin kuin virkavallan edustajia onkin tapana, ja totesi kiitollisena, että on hyvä kun poliisien edustajat ottavat nämä hotellihuijariasiakkaat vihdoinkin vakavasti, heidänkin kylpylähotellissaan huijareita yöpyy melkein joka kuukausi. Ei ole vaan aiemmin poliisit viitsineet tulla itse paikan päälle asiaa tutkimaan. Ja talon puolesta tulee sitten ateriat keskiviikkoon asti ja kuntoa voi ylläpitää ilmaiseksi hotellin omassa kallioon louhitussa hiihtopotkessa, kylpylässä tai jäähallissa luistellen. Hotellihuoneiden lasku lähtee ainoastaan Varkauden poliisilaitokselle. Minibaariahan te tuskin käytätte, kun olette virantoimituksessa, totesi vastaanottovirkailija virallista äänenpainoa hakien. Koljonen, joka oli ollut lupaustensa mukaisesti hiljaa koko keskustelun ajan, avasi suunsa ja vastasi

virkaileijalle, ettei hänellä ole ollut tapana ryypätä töissä. Armas Herra kiitti virkaileijaa ilmaisista aterioista ja kuntoilumahdollisuuksista sekä pyysi vielä paikallislehden iltalukemiseksi. Sen saatuaan miehet suuntasivat huoneisiinsa.

Koljonen tuli Armas Herran perässä hänen huoneeseensa ja oven suljettua sanoi, että eikös se ole laitonta esiintyä poliisina. Ja lähettää siitä vielä lasku Varkauteen niille. Armas Herra vastasi Koljoselle, että entiseltä kolektivarkaalta ja kirkkoviinien juojalta tuollainen kysymyksenasettelu kuulostaa aika koomiselta. Ja se Koljosen viittaus minibaariin ja työssä juomattomuuteen meinasi saada Armas Herran nauramaan ääneen, mutta onneksi Herra pystyi hillitsemään itsensä siinä tilanteessa. Tämän sanottuaan molempien katseet kääntyivät hotellihuoneen minibaaria päin.

Toista vodkadrinkkiä juodessaan Armas Herra otti *Soisalon Seutu*-paikallislehden käteensä ja etsi laittamaansa ilmoitusta. Se löytyikin sivulta 4, "*tapahtumia Leppävirralla*" -otsakkeen alta. Ylimpänä mainostettiin tutustumisretkeä Hartikaisen suursikalaan Hanhiahossa, järjestäjänä Länsi - Leppävirran maamiesseuran naisosasto, tarjolla ilmaista pekonikäritystä ja tilaisuuden päätteeksi sikatanssit vanhassa navetassa. Armas Herra katsoi tilaisuuden päivämäärää. Onneksi se oli perjantaina, eikä kilpailisi keskiviikon Herran tilaisuuden kanssa Voisi Herran sana hävitä pekonikäritykselle ja sikatanssille Leppävirralla. Armas Herran ilmoitus oli heti sikatilaisuuden alla ja kuului seuraavasti:

"Tervetuloa kuulemaan Herran sanaa aiheesta ”Herra rakastaa iloista antajaa”

Paikka: Leppävirran kirkko, ke 7.10 klo 18.00

Tilaisuudessa kahvitarjoilu!"

Tyhjennettyään Herran huoneen minibaarin Armas Herra ja Koljonon siirtyivät Koljoson huoneeseen. Samat tuotteet näyttivät olevan Koljoson huoneen minibaarissakin. Ja ihan samalta maistuivat myös. Keskiyön aikaan Armas Herra ja Koljonon siirtyivät Kylpylä-Hotellin Castro-Pubiin. Fideliä ei paikalla näkynyt mutta Darts- taulu löytyi. Koljonon haastoi Armas Herran tikkakisaan panoksella tuoppi per peli. Armas Herra totesi, ettei ole koskaan heittänyt darts-tauluun. Koljonon vastasi, ettei hänkään, siksi olisikin kiva ottaa mittaa. Herra suostui vetoon. Kolmen hävityn tuopin jälkeen Armas Herralle valkeni, että Koljosella valehtelu on verissä.

Armas Herra ja Koljonon olivat jo sen verran humalassa, etteivät he päässeet sisälle hotellin yökerhoon. Palatessaan huoneisiinsa nukkumaan, Armas Herra kävi kysymässä hotellin vastaanottovirkailijalta, onko Leppästä ilmaantunut hotelliin. Vastaanottovirkailija katsoi hitaasti humalaista Herraa ja Koljosta ja totesi, ettei ole Leppästä näkynyt. Koljonon otti osaa myös keskusteluun ja pyysi hotellia täyttämään minibaarinsa, edellinen asukas oli näköjään tyhjentänyt sen eikä Koljonon aio maksaa toisten juomisia. Armas Herra sanoi huomanneensa saman asian oman huoneensa kohdalla. Herra lupasi vastaanottovirkailijalle tarkkailla jatkossa myös mahdollisia minibaarivarkaita hotellissa olonsa aikana. Katsoessaan horjuen askelin huoneisiinsa päin poistuvia miehiä vastaanottovirkailija päätteli murheellisena, että juoppoetsiviä on muuallakin kuin TV:n rikossarjoissa ja Reijo Mäen kirjoissa.

Sunnuntai-aamuna Herralla, ateistilla, oli jumalaton krapula. Koljosella, joka sentään oli ollut kirkon palveluksessa, krapula oli sen sijaan helvetillinen. Miehet lepäilivät huoneissaan koko päivän. Huonepalvelijan käydessä iltapäivällä täyttämässä

huoneiden tyhjenneet minibaarit, Armas Herra tiedusteli, olisiko mahdollista saada hotellin lupaamat ilmaiset ateriat huonepalvelun kautta huoneisiin. Poliisit halusivat päivystää huoneissa mahdollisten minibaarivarkaiden varalta. Huonepalvelija lupasi tuoda ruoan huoneisiin. Hetken kuluttua kumpikin söi huoneessaan palapaistia ja ruokajuomana Armas Herra joi minibaarista Lapin kultaa, Koljonen omassa huoneessaan greippilonkeron.

Iltaa kohden molempien miesten krapulan aste laski samaa tahtia kun minibaarien sisältökin. Illalla miehet pystyivät jo käymään huoneistaan ulkona. Kohteena oli saman rakennuksen Castro-Pub. Tällä kertaa ei heitetty tikkaa. Pubissa oli myös biljardi. Armas Herra haastoi Koljosen ysisalloon panoksella tuoppi per peli. Koljonen totesi, ettei ole koskaan pelannut ysisaltoa. Armas Herra vastasi, ettei hänkään, siksi olisikin kiva ottaa mittaa. Koljonen suostui vetoon. Kolmen hävityn tuopin jälkeen Koljoselle valkeni, että hän ei ole ainoa joka osaa valehdella.

Pubista miehet poistuivat hyvissä ajoin huoneisiinsa nukkumaan, sillä aamulla piti kyetä menemään Leppävirran kirkkoherranvirastoon, Herra hakemaan avaimia, Koljonen töitä. Matkalla huoneisiin Armas Herra ei poikennut vastaanotossa kyselemässä Leppäsestä eikä Koljonen minibaarin täyttämisestä.

Aamulla hotelliaamiaisen jälkeen miehet suunnistivat kirkkoherranvirastoon, jonka yhteydessä oli myös seurakunnan taloustoimisto. Armas Herra meni taloustoimiston puolelle asioimaan, Koljonen kirkkoherran puheille. Talouspäällikkö kehui Herralle avaimia antaessaan, että heidän kirkkonsa on Suomen seitsemänneksi suurin kirkko, sisälle mahtuu 2 200 ihmistä istumaan. Armas Herra ihmetteli, miten näin pieneen paikkaan on rakennettu niin iso kirkko. Siihen talouspäällikkö

ei osannut vastata. Herra kysyi myös, missä sitten on Suomen kuudenneksi suurin kirkko. Siihenkään talouspäällikkö ei osannut vastata, mutta lupasi ottaa selvää.

Armas Herra odotti ulkona Koljosta ja hetken päästä Koljonon saapuikin kirkkoherranviraston ovesta ulos. Ei ollut Leppävirralla vapaita suntion paikkoja, asukkaita sen verran vähän, että hautaamisista ja kasteista selviää hyvin nykyiselläkin työvoimalla. Koljonon oli kuitenkin kiittänyt kirkkoherraa aikansa suomisesta ja pyytänyt kirkkoherraa tulemaan kuulemaan mielenkiintoista esitelmää kirkkoonsa keskiviikkona. Koljonon olisi tilaisuuden puhuja ja kertoisi, millaisen miehen Leppävirran seurakunta menetti. Armas Herra katsoi Koljosta hämmästyneenä. Koljonon sanoi, että ei hänellä ole enää mitään syytä jäädä Leppävirralle, joten hän voi kertoa tarinansa uudelleen täällä jos Armas Herra palkkioksi kyyditsee hänet autollaan seuraavalle paikkakunnalle josta kysyä suntion töitä. Armas Herralle tarjous kävi hyvin. Hän lupasi vaivanpalkaksi Koljoselle vielä pari pulloa sorbusta kun tilaisuus olisi ohi.

Tiistai-päivän Armas Herra ja Koljonon käyttivät tutustumalla Kylpylä-Hotelli Vesileppiksen liikuntamahdollisuuksiin. Ala-aulasta pääsi suoraan hotellin alle kallioon louhittuun hiihtoputkeen. Miehet hiihtivät aamupäivällä ja kävivät iltapäivällä kylpylässä uimassa ja saunomassa. Illalla jaksettiinkin sitten keskittyä täydennettyyn minibaarin sisältöön. Tiistai-iltana Castro-pubissa oli karaoke-ilta ja lyhyt varauslista. Parhaille karaoke-laulajille oli luvassa palkintoja. Pubissa raikui useaan kertaan ”Aikuinen nainen”, ”Rentun Ruusu”, ”Albatrossi” ja ”Harva meistä on rautaa”. Koljonon ja Armas Herra eivät olleet palkittujen joukossa.

Keskiviikko-iltana Leppävirran harmaakivikirkko oli melko tyhjän näköinen ennen tilaisuuden alkua, mutta se oli

pelkästään näköharha. Kirkko oli todella suuri ja vaikka paikalle oli saapunut melkein 200 kuulijaa, selvästi suurin yleisömäärä Armas Herran tilaisuuksista tähän asti, niin yli 200 istumapaikan kirkossa tuo määrä näytti pieneltä. Yleisö koostui Leppävirrallakin pääasiassa keski-ikäisistä naisista. Paikalle tilaisuutta kuulemaan oli saapunut myös Leppävirran nuorehko kirkkoherra.

Armas Herra esitteli Koljosen yleisölle samaan tapaan kuten Varkaudessakin ja siitä alkoi Koljosen yhden miehen show. Yleisö huokaili ja kohahteli aivan samoissa kohdissa kun Varkaudessakin. Ja kirkkoherra oli vaikean näköisenä, aivan kuten Varkaudessakin. Tällä kirkkoherralla ei kuitenkaan ollut elohiiri-vikaa.

Tilaisuuden loputtua Armas Herra vetosi yleisöön tutulla mustan ja valkoisen lampaan vertauksella ja muistutti, että kahvikupin ääressä voi miettiä kumpaan laumaan itse kuuluu. Lahjoitusjono oli taas pitkä ja yleisön käsi karttuaisa. Kirkkoherrakin kävi lahjoittamassa Armas Herran lippaaseen. Totesi, että tämä 50 euroa tulee omasta pussista ihan siitä hyvästä, että yhteiskuntamme mustia lampaita pitää voida auttaa, antoi sitten vielä 100 euroa jatkaen, että tämä tulee kirkon varoista ihan siitä hyvästä että Koljoselle ei onneksi löytynyt töitä Leppävirran seurakunnasta.

Armas Herra ja Koljonen palasivat kirkosta Kylpylä - Hotelliin ja kävivät huoneissaan pakkaamassa tavaransa. Armas Herra laski samalla rahalippaan tuoton. Syntisen suntion tarina sai yleisön omantunnon soimaan 3 740 euron edestä. Ei Leppävirrallakaan ihan synnittömiä ihmisiä asu. Poistuessaan Kylpylä-Hotellista Armas Herra pyysi vastaanottovirkailijaa ottamaan yhteyttä Varkauden poliisilaitokselle ja kysyvän vanhempaa komisario Laukkasta jos Leppänen ilmestyy paikalle. Valitteli samalla, ettei minibaarivarkaita kerinnyt

saada kiinni. Koljonen puolestaan kehotti vastaanottovirkailijaa tarkkailemaan henkilökuntaa, koska niin usein hänenkin minibaarinsa saatiin tyhjennettyä. Omilla avaimilla varkaudet oli tehty, tämä nyt näytti Koljosestakin selvältä.

Istuuduttuaan Kylpylä-Hotellin parkkipaikalla odottavaan Nissaniin Armas Herra kaivoi kassistaan sorbus-pullon ja ojensi sen etupenkille istuneelle Koljoselle. Koljosen ilme kirkastui ja käsi avasi tottunein ottein korkin. Armas Herran kaartaessa Nissanin parkkipaikalta kohti 5-tien liittymää Koljonen kysyi, mikä on Herran seuraava päämäärä. Kuopio, vastasi Armas Herra.

14. Kuopio

Kurkimäen kohdalla, noin 10 kilometriä ennen Kuopiota, tien laidassa oli liftaamassa nuori pellavapäinen poika. Koljonen sanoi Herralle, ettei avutonta lasta voi jättää vaarallisen ja kovan maailman armoille. Armas Herra oli samaa mieltä, pysähtyi pojan kohdalle ja kysyi, minne nuori mies on matkalla. Kuopioon, vastasi poika ja avasi lupaa kysymättä auton takaoven ja istuutui takapenkille. Herra ja Koljonen katsoivat hämmentyneinä toisiaan.

Auton nytkähtäessä liikkeelle poika kysyi onko kummallakaan antaa yhtä tupakkaa. Koljonen heilutti norttiaskiaan takapenkkiläiselle nähtäväksi ja sanoi, että näitä saa polttaa vasta kun on täyttänyt kuusitoista. Poika sanoi olevansa 16 vuotta. Herra ja Koljonen katsoivat jälleen toisiaan, tällä kertaa hymyillen sillä poika tuskin oli päivääkään yli 12:sta mutta puheet oli kun aikamiehellä. Koljonen sytytti nortin itselleen ja kyseli, miksi tupakanhimoinen lapsi on laskettu yksin liikkeellä tähän aikaan illasta ja vielä Kuopioon asti. Poika sanoi, ettei asia sedille kuulu, ei hänkään utele, miksi kaksi setää ottaa vieraan pikkupojan kyytiin tähän aikaan illasta. Koljonen lopetti kyselemisen ja otti sorbus-huikan.

Armas Herra kokeili hieman lempeämmällä tyyllillä ja tiedusteli, onko nuorella miehellä kenties tyttöystävä

Kuopiossa odottamassa. Saattaapa ollakin, mutta setien kanssa hän ei sitä jaa, kuului takapenkiltä. Herra jatkoi tiedustelemalla, missäs nuoren miehen vanhemmat tällä hetkellä ovat ja tietääkö he missä poika on. Poika vastasi, että vanhemmat ovat kahden viikon lomalla Pariisissa ja poika pitäisi suurena ihmeenä, jos hänen vanhempansa pystyisivät näkemään poikansa olinpaikan tällä hetkellä. Ei hänen vanhempansa mihinkään yliluonnollisiin temppuihin sentään pysty vaikka rikkaita ovatkin. Armas Herra jatkoi kysymällä, miksei poikaa otettu mukaan. Poika vastasi, ettei halunnut itse lähteä. Kyllä kaksi viikkoa kotimaassa ilman silmälläpitoa aina puisevat museokiertokäynnit vanhempien seurassa Pariisissa voittoa. Armas Herra ei vastannut tähän mitään, mutta oli mielessään samaa mieltä.

Hieman ennen Kuopiota poliiseilla oli puhallusratsia ja he pysäyttivät kaikki autot levähdyspientareelle. Armas Herra huomasi poliisien ratsiapaikan hyvissä ajoin suoran tien päässä. Niin huomasi myös takapenkin poika ja sanoi etupenkin Koljoselle, että ojentaisi tupakka-askinsa pojalle tai poliisit saisivat kuulla kuinka sedät olivat ottaneet pojan väkisin autoon tienlaidasta. Herra ja Koljonen katsoivat sekunnin ajan toisiinsa hölmistyneinä, ja sen jälkeen melkein yhtä nopeasti Koljonen ojensi tupakka-askin pojalle. Poliisin puhalluttaessa Armas Herraa toinen poliisi tutkaili auton sisälle ja totesi Koljoselle, ettei ole kovin vastuuntuntoista antaa noin nuoren lapsensa vielä polttaa. Koljonen oli punaisena eikä sanonut mitään. Auton päästessä jatkamaan matkaansa Koljonen tempaisi tupakan pojan suusta ja kysyi, tietääkö poika miten röyhkeille pojilla maailmassa käy. Poika vastasi kylmän rauhallisesti että tietää, ne tulee pärjäämään. Herra ei sanonut mitään mutta oli pojan kanssa jälleen samaa mieltä. Poika halusi jäädä kyydistä Kuopion keskustassa olevan McDonald

sin kohdalla. Pojan poistuttua autosta Herra ja Koljonen olivat yhtä mieltä siitä, että maailman kannattaa olla varuillaan tuon pojan kanssa.

Jätettyään pojan keskustassa autosta Armas Herra suuntasi kohti Sokos Hotel Puijonsarvea. Harmaaksi rapattu nelikerroksinen hotelli sijaitsi Minna Canthin kadulla runsaan puolen kilometrin päässä rautatie-asemasta ja venesatamasta. Armas Herra oli varannut sieltä huoneen puhelimitse nimellä Esa Väänänen, myyntiedustaja. Hotellin vastaanottovirkailija sai nähtäväkseen Laukkasen poliisikortin ja tiedon, että Varkauden poliisit ovat hotellihuijari Väänäsen perässä. Vastaanottovirkailija, noin 25-vuotias lievästä silmien karsastuksesta kärsivä laihahko mies, valpastui oitis ja näytti varauslistalta Väänäsen nimen. Sama mies, totesi Armas Herra. Miehillä järjestyi nopeasti erilliset yhden hengen huoneet, ja lasku tietenkin Varkauden poliisilaitokselle. Armas Herra nappasi ala-aulan pöydältä *Savon Sanomat* suunnistaessaan huoneeseensa.

Saatuaan avattua minibaarista ottamansa kaljatölkin Armas Herra avasi *Savon Sanomat* ja etsi laittamansa ilmoituksen. Se oli sijoitettu "*Hengellisiä tilaisuuksia*" -osion alle ja kuului seuraavasti:

"Tervetuloa auttamaan Herraa laupeudentyössä

Paikka: Kallaveden kirkko, Rauhalahdentie 21

Aika: La 10.10 klo 18.00

Tilaisuudessa kahvitarjoilu!"

Lyhyt ja ytimekäs ilmoitus, mielti Armas Herra. Toisen oluttölkin jälkeen Herra kävi noutamassa Koljosen ja he menivät iltapalalle Hotellin Fransmanni - ravintolaan. Armas Herra lähti syönnin jälkeen huoneeseensa, hän oli väsynyt ja

halusi ajoissa nukkumaan. Koljonen sen sijaan sanoi lähtevänsä vielä tutustumaan Kuopion yöelämään. Herra muistutti Koljosta, että ei haisisi pahasti vanhalle viinalle, aamupäivällä kun olisi käynti seurakunnan toimistolla. Jos vaikka Kuopiosta löytyisi vapaa työpaikka naiseen ja viinaan menevälle suntiolle.

Koljosta ei näkynyt aamulla hotellin aamupalalla ja Armas Herra kävi etsimässä Koljosta huoneestaan. Koljonen oli juomassa krapulaansa yhtä siideriä minibaarista ja tunki muutaman pienen viinapaukkupullon vielä takin taskuun ennen huoneesta lähtöä. Autossa Armas Herra ajatteli, että Koljonen taitaa pysyä tällä menolla hänen matkassaan koko Itä-Suomen läänin läpi, ennen kuin niin epätoivoinen seurakunta tulee vastaan, joka Koljosen palveluksille löytää käyttöä.

Seurakunnan toimistosihteeri, keski-ikäinen nainen, antoi Armas Herralle Kallaveden kirkon avaimet ja tiedusteli samalla, kuka tilaisuudessa esiintyy. Herra, joka oli tullut viinalle lemuavan Koljosen kanssa samasta ovesta, ei kehdannut sanoa, että syntinen Koljonen, vaan totesi diplomaattisesti, että toimistosihteerin pitää itse tulla lauantaina paikalle katsomaan. Toimistosihteeri hymyili viehkeästi Armas Herralle, ja totesi, että saattaaapi tullakin. Herra hymyili hieman vaivautuneena takaisin ja lähti ulos. Koljonen oli mennyt tapaamaan kirkkoherraa hänen työhuoneeseensa ja Herra jäi odottamaan Koljosta Nissaniin. Tuskin menisi edes niin kauaa, että Frederik ehtisi ensimmäistä lauluun lopettaa.

Armas Herran kääntäessään kasettia jo kolmannen kerran Koljonen astui lopulta seurakuntarakennuksen ovesta ulos. Istuuduttuaan etupenkille Koljonen kysyi Armas Herralta, mitä Herra näkee tässä silmiensä edessä. Armas Herra totesi näkevänsä viinalle haisevan, poliisina esiintyvän ja työtä vaille olevan entisen Varkauden seurakunnan sution. Väärin, sanoi Koljonen. Vaikka kaksi ensimmäistä asiaa pitääkin paikkansa

niin tässä istuu Kuopion seurakunnan vastavalittu vanhempi suntio, joka aloittaa virassaan heti huomenna.

Armas Herra ihmetteli, miten kirkkoherra otti viinalle haisevan Koljoson seurakuntaan töihin. Koljonen selitti, että astuttuaan kirkkoherran huoneeseen Koljonen havaitsi hyvin pian, ettei hän ollut huoneessa ainoa, joka kärsi krapulasta. Minibaarin pikkupulloille oli huoneessa käyttöä, samalla kun Koljonen tiedusteli avoimia haudankaivajan paikkoja. Niitähän löytyi niinkin hyvälle miehelle kun Koljonen. Kuopiossa on 11 hautausmaata ja hautaamisia noin 700 vuodessa, jos ei satu pahaa influenssaa pitäjään. Sitten pitää vähän kiireempää. Koljoselle järjestyi seurakunnan puolesta myös työsuhteasunto läheltä Hatsalan hautausmaata. Koljonen totesi samalla olevansa pahoillaan ja toivoi Herran ymmärtävän, ettei Koljonen voi esiintyä Kuopion tilaisuudessa puhujana. Voisi juuri saatu työpaikka olla muuten kovin lyhytaikainen. Armas Herra ymmärsi.

Tämän yllättävän uutisen kuultuaan Armas Herran mietteet olivat hetken aikaa kahtiajakoiset. Toisaalta hän oli mielissään, että Koljonen sai töitä ja hänen ei tarvinnut kuljettaa pahasti alkoholisoitunutta suntioita pitkin Itä-Suomen lääniä mukanaan. Toisaalta suruissaan, sillä Koljosessa hänellä oli tilaisuuksien kestoesiintyjä, jonka tarinalla heltisi hyvä tuotto takuuvarmasti. Hetken uutista pohdittuaan päällimmäiseksi tunteeksi jäi kuitenkin mielihyvä. Ehdottomasti.

Miehet ajoivat hiljaisuuden vallassa hotellille. Koljonen sanoi viettävänsä yhden yön vielä Hotellin palveluista nauttien, mutta muuttaa vähäisten tavaroiden kanssa uuteen asuntoonsa seuraavana päivänä. Kirkkoherra oli antanut luvan käyttää ensimmäisestä työpäivästä aamupäivän muuttoon. Armas Herra puolestaan lupasi kyyditä Koljoson aamulla uuteen työsuhteasuntoonsa. Yhteinen viimeinen ilta vietettiin

kuitenkin hotellihuoneiden minibaaria tyhjentäessä ja loppuillasta kaksikko löytyi vastaanoton virkailijan antaman neuvon opastamana kaupungintaloa vastapäätä olevasta Antura Pubista. Siellä oli torstaisin karaokeilta. Hotelliin palattiin ilman naisseuraa ja voitettuja palkintoja. Viimeinen yhteinen ilta oli miesten ilta.

Aamulla Armas Herra ajoi Koljosen Hatsalan hautausmaan vieressä olevalle Ajurinkadulle, jossa seurakunnalla oli punatiilisessä kerrostalossa työsuhteasuntoja työntekijöilleen. Koljosen asunto oli talon ylimmässä, eli neljännessä kerroksessa. Hyvästijättö oli karun miehinen, Koljonen antoi mitään puhumatta Herralle kättä ja Armas Herra Koljoselle sanaakaan sanomatta lähtiäisiksi sorbus-pullon.

Armas Herran päästyä kadulle ja istuuduttua autoon, joku koputti ajoradan puoleiseen ikkunaan. Siellä oli edellisillan pellavahiuksinen liftaripoika, joka pyysi tupakkaa. Poika oli havainnut tutunnäköisen auton ja tuli kysymään, kun näki Herran yksin autossa. Armas Herra katsoi parhaimmaksi suostua, poika oli osoittanut jo arvaamattomuutensa. Armas Herra laittoi kuitenkin ehdoksi, että tupakka pitää polttaa auton sisällä, ettei ihmiset katso paheksuvasti kun aikuinen mies tarjoaa kadulla lapselle tupakkaa. Poika avasi takaoven ja istuutui autoon. Herra antoi askistaan yhden punaisen nortin pojalle. Poika katsoi tupakkaa hetken ja totesi, että setä taitaa olla maaseudulta kotoisin kun norttia polttaa. Armas Herra sanoi, ettei ole pakko polttaa. Poika sytytti nortin omalla sytkärillään ja alkoi puhaltelemaan savurenkaita. Herra kysyi että tuotako koulussa nykyään opetetaan. Poika vastasi sedän olevan vitsimiehiä. Se on hyvä se. Mitäs muuta setä osaa kun houkutella pieniä poikia autoonsa tupakalle. Armas Herra säikähti, katsahti nopeasti ikkunasta ulos mutta ketään ei onneksi näkynyt lähetyvillä. Tuon pojan kanssa piti todella

olla varuillaan. Armas Herra naurahti hieman väkinäisesti ja totesi pojan olevan aikamoinen epeli suustaan. Osaakos poika muita kuin karmivia juttuja. Poika vastasi hallitsevansa kaikenlaisen tarinoinnin. Armas Herra ei epäillyt sitä.

Samassa Herralle tuli idea testata pojan taitoja Kuopiossa. Herra kysyi, osaisiko poika kertoa omasta lapsuudestaan tarinan, joka herättäisi säälin kuulijassa. Poika sanoi tätä tarinalajia käyttävän paljon kerätessään ohikulkijoilta rahaa satunnaisiin menoihin kaupungilla kuljeskellessaan. Seuraavan kahden nortin aikana Armas Herra teki pojalle 50 euron ehdotuksen tulla tarinoimaan Kallaveden kirkkoon surkeasta lapsuudestaan. Poika kuunteli tarkkaavaisesti Herran ehdotusta savurenkaita puhallellen. Nissanista nousi lopulta poika, joka oli neuvotellut itselleen kirkkokeikasta 100 euroa. Sen verran kuitenkin Armas Herra oli jo oppinut pojasta, että antoi vain 50 euroa etumaksua, loput poika saisi tilaisuuden jälkeen. Norttiaskistaan Herra kuitenkin joutui luopumaan. Pojan noustessa autosta, Armas Herra kysyi pojan nimeä. Tommi sinulle, vastasi poika ja nosti Herralta saadun 50 euron setelin aurinkoa vasten tiirailen sitä tutkivasti. Armas Herra ei luottanut poikaan yhtään ja tunne taisi olla molemmin puoleinen.

Palattuaan Hotelli Puijonsarveen Armas Herra kävi ilmoittamassa vastaanottoon virkaveljensä joutuneen palaamaan Varkauteen tutkimaan erästä toista kiireellistä rikosta, joten Koljosen hotellihuone olisi vapaa Hotellin käyttöön. Samalla Armas Herra tiedusteli, tietääkö vastaanoton virkailija Kuopion keskustassa yhtään sellaista kansankuppilaa, josta saisi tuopin alle kolmen euron. Tämä hotellihuijari Väänänen tapaa istua halvan oluen baareissa. Vastaanottovirkailija neuvoi Armas Herralle missä Alepub sijaitsi.

Ale-pubissa kauppakatu 16:ssa oluen sai tosiaankin 2,5 eurolla. Paikka näytti tuohon oluthintatasoon nähden yllättävän siistiltä, liekö juuri remontoitu. Asiakkaita oli kohtalaisen runsaasti, vaikka oli vasta keskipäivä. Herra istuutui pieneen nurkkapöytänsä oluensa kanssa. Onneksi ei tarvinnut alkaa etsimään juoppoja Kuopiosta, jäi aikaa ottaa hieman rennommin. Tommi-pojan, joka tuskin oli hänen oikea nimensä, osuminen kohdalle oli pienoinen onnenpotku. Lapset herättävät aina keski-ikäisissä naisissa huolehtivan äidinvaiston. Tilaisuudesta voisi tulla hyväkin tuotto. Herra katsoi ympärilleen tutkaillen asiakaskuntaa. Näytti opiskelijapaikalta. Eräässä pöydässä pelattiin shakkia ja vastapuolen hävittyä ja kieltäytyttyä pelaamasta enää, voittaja tiedusteli kovaan ääneen, haluaako joku muu hävitä shakissa hänelle. Kun ketään halukasta ei ilmoittautunut, Armas Herra nousi oluensa kanssa ja istuutui peluria vastapäätä. Iltapäivä kuluikin tiukassa mittelössä nuoren miesopiskelijan kanssa shakkia pelaten. Voitot menivät 10-2 Armas Herralle.

Ale-pubista Armas Herra jatkoi Antura-Pubiin, jossa Herra oli edellisillan viettänyt Koljosen kanssa. Anturassa laulettiin perjantainakin Karaokea, ja niin lauloi Armas Herrakin. Tuliaisina hotelliin ei tälläkään kertaa tullut palkintoa, mutta Ryynäsen Leila kyllä.

Kätellessään lauantai-iltana Kallaveden kirkkoon saapuvia, pääosin keski-ikäisiä naisihmisiä, Armas Herra oli mielessään varautunut jo siihen, että pitää itse puheen tilaisuudessa. Pojan tuntien hän on varmaan tyytynyt etukäteen saamaansa 50 euroon ja norttiaskiin. Kirkkoon saapui myös itse kirkkoherra, hieman viinalle tuoksahtaen, sekä hänen vanavedessään seurakunnan toimistosihiteeri, joka ei meinannut millään päästää Armas Herran kädestä irti omalla kättelyvuorollaan. Viimeisenä tilaisuuteen saapui poika.

Armas Herra ohjasi pojan kirkon ovelta hieman syrjemmäksi ulkorappusille, ja kysyi, onko hän valmis esiintymään suuren yleisön edessä. Nyt on aika vielä perääntyä. Poika totesi lakonisesti, että setä kaivaa vaan valmiiksi sen 50 euroa, sillä hänellä on vielä muuta menoa oman esityksensä jälkeen. Armas Herra lupasi antaa rahat heti kun poika on hoitanut oman osuutensa. Palattuaan kirkon sisälle Armas Herra toivotti alustuksessaan viehkeän ja nuorekkaan näköisen naisyleisön tervetulleeksi Kallaveden kirkkoon. Illan aiheena on kuulla, miten Suomen nuoriso voi tänään, sillä hehän ovat meidän eläkkeiden maksajia tulevaisuudessa. Nykyään puolet perheistä hajoaa ja se ei voi olla vaikuttamatta lapsiin. Kaikki eivät saa sitä molempien vanhempien rakkautta ja yhtenäisen kodin turvaa, mihin me suuret ikäluokat olemme tottuneet omassa lapsuudessamme. Poislukien tietenkkin sota-aika, Herra lisäsi. Ja kaikki eivät synny kultalusikka suussa ja osakesalkku odottamassa, niinkuin näinä aikoina on yleisesti annettu ymmärtää. Eikä nykynuoriso ole välttämättä mitään pullamössösukupolvea, johon usein mediassa myös viitataan. Siksi on hyvä, että kuuntelemme, mitä Tommi-pojalla on asiasta sanottavaa. Ja esityksen jälkeen juomme pullakahvit, lopetti Armas Herra alustuspuheensa.

Tämän sanottuaan Herra viittasi poikaa kohden, joka astui yleisön eteen todeten, että hänen nimensä on kylläkin Lauri, vaikka Laura hänestä piti tulla. Äiti toivoi niin kovasti tyttöä, kun aikaisemmat kuusi lasta olivat olleet poikia. Todettuaan että poika taas tuli, äiti oli yrittänyt unohtaa Laurin Kuopion Yliopistollisen sairaalan synnytysosastolle. Valpas henkilökunta oli kuitenkin havainnut asian melko pian ja Lauri tuotiin poliisiautolla perässä kotiosoitteeseen. Äitiä kuulusteltiin asian suhteen mutta päästettiin huomautuksella. Yleisön joukosta kuului huokaus.

Seuraavan kerran äiti yritti päästä Laurista eroon antamalla hänet lapsettomalle sukulaiselleen Pohjanmaalle. Sukulainen, Aune-täti, piti Lauria kaksi viikkoa, mutta kun perheen dobermanni oli mustasukkaisuudessaan jo toisen kerran purrut Lauria sairaalareissun arvoisesti, Aune-täti palautti Laurin takaisin Kuopioon äidilleen. Poliiseja ja lastensuojeluviranomaisia ei asiaan sotkettu. Kuopiolaisyleisön joukosta kuului syvä huokaus.

Ja vielä ennen Laurin yksivuotispäivää äiti yritti antaa Laurin adoptoitavaksi naapurin lapsettomalle pariskunnalle, mutta viranomaiset eivät hyväksyneet adoptio-prosessia alkua pitemmälle, koska pariskunnan mies oli aiemmin tuomittu kaksi kertaa lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä vankilaan. Mies oli juuri vapautunut vankilasta ja olisi mielellään ottanut Laurin luokseen asumaan, mutta se asia sitten kuivui. Yleisön joukosta kuului helpotuksen huokaus.

Kaksivuotiaaksi asti Lauri luuli nimensä olevan bumerangi, koska äiti sillä nimellä häntä aina kutsui, mutta isoveljet sanoivat että sinun nimesi on oikeasti Lauri. Kesti aikansa ennen kuin Lauri uskoi veljiensä vakuutteluihin. Yleisön joukosta kuului niiskutusta.

Lauri oppi puhumaan aika myöhään, vasta vajaa kolmivuotiaana. Lauri ei uskaltanut avata suutaan koska äiti oli aina vihainen ja Laurin yrittäessä tapailla jotain sanoja, äiti aina huusi, että ole sinä bumerangi hiljaa. Siispä Lauri pääasiassa vain kuunteli muun perheen puheita pari ensimmäistä vuotta. Laurin ensimmäinen sana oli veljien mukaan nälkä. Nyt yleisön joukosta kuului jo voimakkaampaa niiskutusta.

Kolmivuotiaana Lauri joutui sairaalaan ihon kellertävyyden ja kovien vatsakipujen takia. Sairaalassa Lauri sai ruokailun yhteydessä ihmeen makuista juomaa ja tiedusteli aamukierroksella olleelta lääkäriltä ja sairaanhoitajalta, mitä se

oli. Sairaanhoitaja sanoi sen olevan maitoa. Lauri väitti, ettei se voinut olla maitoa, äiti oli juottanut hänelle tuttipullostaa paljon maitoa ja se maistui ihan erilaiselta. Sen juotuaan Lauri nukahti aina nopeasti. Herätessä tosin välillä päätä särki. Lääkäri ei sanonut mitään, mutta pyysi sairaanhoitajaa mittaamaan Laurin maksa-arvot. Ilmeni, että Laurilla oli jo kolmivuotiaana alkoholistin maksa. Poliisit kävivät kotoa hakemassa äidin vähäksi aikaa linnaan ja Lauri sijoitettiin sijaiskotiin puoleksi vuodeksi. Yleisö oli järkytyksestä aivan hiljaa.

Äidin päästyä linnasta Laurikin pääsi muuttamaan takaisin kotiin. Äiti ei enää antanut Laurille maitoa juotavaksi, vaan siitä eteenpäin Laurille annettiin kotona juotavaksi pelkästään vettä. Ruoka sentään pysyi samana, kaurapuuroa aamulla, päivällä ja illalla. Yleisön joukosta kuului kovaa niiskutusta.

Herra ei osannut kuin ihaila Tommin, Laurin tai mikä lie poika onkaan nimeltään, loistavia puhujanlahjoja. Poika on synnynnäinen tarinankertoja joka osaa vedota ihmisten tunteisiin. Pojasta tulee isona varmasti jonkun suuren yrityksen johtaja. Tai ehkä poliitikko. Illasta tulisi hyvä tuotto.

Lauri jatkoi tarinaansa ja kertoi nenäliinoja käsissään pitävälle yleisölle, kuinka hän neljävuotiaana otti esille isä-kysymyksen. Lauri oli kuullut naapurin pojan sanovan hiekkalaatikolla, että hän lähtee viikonloppuna isän kanssa ajelemaan. Lauri kysyi, minkä värinen se teidän isä-merkkinen auto on. Poika selitti, ettei isä ole auto, vaan toinen vanhemmista. Illalla puurolautasen äärellä Lauri kysyi äidiltä, missä hänen isänsä on. Äiti sanoi, ettei tiennyt. Lauri kysyi sitten, että kuka hänen isänsä on. Äiti ei tiennyt sitäkään, mutta sanoi että vaihtoehtoja on kahdeksan. Ja kaikki yhtä huonoja. Sen illan jälkeen Lauri ei enää ottanut isä-asiaa esille äidin kanssa. Myöhemmin hän on yrittänyt katsella ympärilleen ja päätellä itse kuka se voisi olla. Syntymäpäivä ei ole sitä paljastanut, sillä Lauri ei koskaan

saa keltään syntymäpäiväkortteja eikä lahjoja, eikä kukaan äidin luona käyvä mies ole osoittanut Lauria kohtaan mitään lämpimiä tunteita. Ainoastaan sähkömittarinlukija, joka käy heillä muutaman kerran vuodessa, on hieman Laurin näköinen, mutta hän se ei voi olla, kun hän laskee katseensa aina Laurin nähdessään nolona alas. Yleisön joukosta kuului vaimea kohahdus.

Kouluun Lauri meni muita lapsia vuotta myöhemmin, 8-vuotiaana, kun äidillä oli rankkoja ryyppyjaksoja, eikä hän muistanut ilmoittaa Lauria kouluun. Koulun alussa muut saivat luokassa toisen luokan oppikirjoja, Laurille opettaja antoi Aapisen, kynän ja kumin ja sanoi että näillä nyt mennään. Onneksi Lauri oli nopea oppimaan ja luki muut kiinni vuodessa. Lauri siirrettiin ekaluokan jälkeen muiden mukana suoraan kolmannelle. Yleisö rupesi spontaanisti taputtamaan.

No se opettaja paljastui seuraavana syksynä pedofiiliksi ja poliisit tulivat hakemaan sen kesken tunnin. Käsirautoja laitettaessa opettaja kysyi, että onko se aivan välttämätöntä viedä käsirautoissa koko koulun nähden. Opettajan aneluista huolimatta poliisisetä sanoi, että näillä nyt mennään. Yleisö rupesi jälleen spontaanisti taputtamaan.

Koulussa Lauri sai kuulla luokkakavereiltaan, että jouluna pukki tuo lahjoja lapsille. Lauri kysyi asiasta veljiltään, pitikö sellainen paikkansa. Veljet sanoivat kuulleensa saman huhun aikoinaan, mutta lahjoja jakava pukki on kuulemma samanlainen satuolento kun Lumikki ja seitsemän kääpiötäkin. Tietäähän sen siitäkin kun yhtenäkin jouluna ei heillä ole pukkia näkynyt eikä lahjoja. Lauri uskoi veljiään eikä kyseltyt enää myöhemmin asian perään. Yleisön joukosta kuului niiskutusta.

Laurin perhe asui kaupungin vuokramökissä ja Laurin kymmenvuotispäiväksi äiti lupasi Laurille kaksi asiaa. Lauri

saa syntymäpäivälahjaksi koiran, joka saa haukkua pois pihalta kaiken maailman kaupustelijat ja äiti lopettaa viinan kanssa läträämisen. Lauri ei tiennyt kummasta asiasta olisi ollut iloisempi. Yleisön nenäliinoille tuli taas käyttöä.

Äiti piti lupauksensa ja syntymäpäivänä Lauri sai sekarotuisen koiranpennun, jolle Lauri antoi nimeksi Pepi. Pepi ei oppinut sisäsiistiksi, mutta haukkua se osasi hyvin ja kovaa. Myös yöaikaan. Ulkona Pepi ei uskaltanut liiemmin olla, se kun oli hyvin arka luonteeltaan. Siksi se varmaan haukkuikin joka risahdusta. Muutaman kuukauden päästä koiran saannista äiti lunasti toisenkin lupauksensa ja jätti viinan juonnin. Enää talossa ei törmännyt tyhjiin olut - ja viinapulloihin. Pullojen sijasta piti varoa astumasta tyhjiin ruiskeneuloihin. Yleisön joukosta kuului jälleen kohahdus.

Ruiskeneulojen tulon myötä muuttuivat myös äidin vieraat. Aikaisemmin he olivat olleet lähialueen tuttuja juoppoja kaljakasseineen, nyt nämä uudet vieraat puhuivat viroa ja venäjää, eikä niillä ollut pulloja mukana. Pepi - koira ei tykännyt näistä vieraista ollenkaan, vaan haukkui aina julmetusti niiden ilmestyttyä Laurin kotiin. Kerran sitten Laurin tultua koulusta Pepi ei ollutkaan kotona. Lauri kysyi äidiltä, missä Pepi on. Äiti sanoi että sedät vei Pepin käytöskouluun. Kun se osaa olla haukkumatta, se palautetaan takaisin. Ei ole Pepi vielä oppinut vaikka sen viennistä on jo kohta yli vuosi. Pepin viemisen aikoihin takapihalle ilmestyi myös ihmeellinen kumpu, Lauri muisti. Yleisö huokaili ja nyyhkytti yhtä aikaa.

Pääsi Lauri äidin ja setien kanssa matkustamaankin. Kohteena oli Viro. Sedät osti Laurille jäätelöä menomatalla laivalla. Virossa sedät ja äiti veivät Laurin johonkin isoon laitokseen, se muistutti sairaalaa. Siellä Laurille annettiin jotain juomaa ja Lauria alkoi nukkuttamaan kovasti. Lauri heräsi vasta

seuraavana päivänä ja äiti oli sängyn vieressä. Setiä ei enää näkynyt. Äiti sanoi, että ei pidä säikähtää selässä olevaa leikkausarpea, Laurilta poistettiin vain yksi ihan turha elin. Lauri kysyi, että umpisuoliko, niin kuin luokkakaverilta Jussilta. Äiti sanoi, että ei, vaan toinen munuainen. Mutta yhdellä pärjää ihan hyvin. Ja Laurin munuainen on tehnyt jonkun sitä tarvitsevan hyvin onnelliseksi. Menomatalla laivalla äiti osti Laurille lauantapussin. Yleisön joukossa joku vollotti jo kuuluvaan ääneen.

Kaksi kuukautta Laurin Virossa käynnin jälkeen äidillä riitti ruiskuja ja vironystäviä, sitten ruiskujen määrä väheni ja äiti muuttui ärtyisämmäksi. Pian äiti lähti taas käymään Virossa, nyt toiseksi nuorimman lapsen, Tanelin kanssa. He palasivat parin päivän päästä ja velikin sanoi saaneensa lauantapussin. Kevääseen mennessä kaikki muutkin veljet olivat käyneet Virossa ja saaneet oman lauantapussinsa. Yleisö oli järkytykseltään aivan hiljaa.

Pari päivää sitten äiti kysyi Laurilta, kiinnostaisiko häntä lähteä käymään Virossa äidin ja muutaman sedän kanssa. Lauri ei aikonut jäädä katsomaan mitä nyt vietäisiin Laurin sisältä, vaan Lauri karkasi eilen kotoaan lopullisesti tarkoituksenaan päästä mahdollisimman kauas äidistä. Nyt hän on ollut muutaman yön koulukavereidensa luona piilossa ja suunnitellut matkustavansa johonkin satamakaupunkiin, jossa hyppäisi rahtilaivaan ja kouluttautuisi oppisopimuksella vaikka merimieheksi. Yleisö oli hetken hiljaa ja antoi sitten spontaanit aplodit.

Tässä vaiheessa Armas Herra astui yleisön eteen, kiitti Lauria liikuttavasta esityksestä ja kehotti yleisöä siirtymään keittiötiloihin pullakahveille. Itse hän ohjasi pojan kirkon sakastihuoneeseen. Siellä hän hämmästeli pojan puhujanlahjoja, antoi lupaamansa 50 euroa ja saattoi pojan

takaovesta ulos. Palattuaan kahvia juovan, nenäliinoihinsa niiskuttavan yleisön luokse, Armas Herra totesi, että maailma voi tosiaankin olla raaka ja kylmä paikka meidän lapsillemme. Laurin kohtalo oli siitä ääriesimerkki. Kaikkien lasten asioita emme pysty auttamaan, mutta emmeköhän Lauria hieman. Armas Herra ehdotti kolehdin keräämistä Laurille, jotta hän voisi aloittaa uuden elämän kaukana merillä eikä hänen tarvitsisi palata ikinä takaisin huumeriippuvaisen äitinsä luokse.

Hyvin pian Herran rahalippaan edessä oli pitkä jono ja pankkihöylä sai kyytiä. Yleisö halusi koko sydämellään ja rahapussillaan auttaa Lauria. Viimeisenkin silmiään pyyhkivän rouvashenkilön lähdettyä Armas Herra jäi siivoamaan kertakäyttömukeja roskiin ja laittamaan tiloja siistiin kuntoon. Siinä siivoillessaan joku käveli ulko-ovelta Herran luo. Tulija oli Lauri. Armas Herra kysyi, unohtuiko Laurilta jotain, vai miksi hän palasi takaisin. Lauri sanoi unohtaneensa rahaa. Armas Herra valpastui. Lauri jatkoi, että hän katseli tuolta ovensuusta, kuinka setä keräsi rahalippaaseen yleisöltä melko suurehkon summan rahaa. Lauri sai kuitenkin vain 100 euroa, vaikka Lauri teki koko työn. Eikö se sedänkin mielestä haiskahda lapsen hyväksikäytöltä. Armas Herralle tuli kuristava olo. Lauri jatkoi, että mitähän mieltä poliisit olisivat sedän toiminnasta. Herra kaivoi poliisimerkkinsä, ojensi sen pojalle sanoen, ettei mitään sillä hän on itse poliisi ja pojan olisi parasta häipyä nopeasti ettei saa syytettä kiristämisestä. Poika katsoi rauhallisesti poliisikorttia hetken, palautti sen Armas Herralle todeten, että aika samannäköinen, mutta ei kyllä sedän kortti. Mistäs setä on kortin varastanut. Poika on ottanut ylös parkkipaikalla olevan sedän auton rekisterinumeron, äkkiäkös siitä tarkistetaan sedän henkilöllisyys. Armas Herra antoi periksi tuon pojan edessä,

kysyen, mitä jakosuhdetta poika oli ajatellut. Poika sanoi katselleensa, että osa maksoi pankkikortilla, osa käteisellä. Poika tyytyisi käteiseen, sillä pankkikortithan on osoitettu sedälle. Armas Herran ei auttanut kun antaa saamansa illan käteistuotto rahalippaasta. Sitä oli yli 2000 euroa. Saatuaan rahat poika katosi vihellellän ovesta ulos.

Palattuaan hotelli Puijonsarveen Armas Herra päätti karistaa Kuopion heti samana iltana taakseen. Tuosta pojasta ei yhtään arvaa vaikka ilmoittaisi poliisille ja Armas Herra saisi syytteen poliisina esiintymisestä. Armas Herra poltti huoneensa tuhkakupissa Laukkasen poliisikortin. Hän oli käyttänyt sitä kolmessa hotellissa ja ensimmäiset laskut olivat varmasti jo lähteneet Varkauden poliisilaitokselle. Ei hän olisi korttia hotelleissa enää muutenkaan kauaa voinut käyttää ilman kiinnijäämisen riskiä. Kortin polttamisen jälkeen Armas Herra laski, mitä hänelle jäi pankkikorttimaksuina. Niitäkin oli yli 2000 euron edestä. Armas Herran paha tuuli alkoi hieman laantua.

Pakattuaan tavaransa ja kirjaututtuaan ulos hotellista Armas Herra suuntasi Nissanin nokan kohti Kuopion ulosmenoväylää ja 5-tietä. Taivaanrannalle oli noussut nopeasti tummia pilviä ja ennen kuin Armas Herra oli päässyt kaupungin rajojen ulkopuolelle, alkoi rankkasade salamoiden kera. Lähestyessään Vuorelan risteystä, Armas Herra näki tienlaidalla tutunnäköisen, likomäärän pellavapäisen pojan liftaamassa. Armas Herra ajoi pysähtymättä ohi ja samalla hänen kasvoille nousi leveä hymy.

15. Siilinjärvi

Räimän kylän kohdalla, 5 km ennen Siilinjärveä Armas Herran rinnalla ajoi poliisiauto sireenivalot vilkkuen. Kuskinviereinen poliisi avasi ikkunan ja näytti punapohjaista stop-lätkää. Armas Herra ohjasi Nissaninsa tienlaitaan. Poliisit astuivat autostaan ja pyysivät Armas Herraa puhaltamaan alkometriinsä. He olivat saaneet ilmoituksen tien varrella olleelta pojalta, joka oli nähnyt kyseisillä rekistereillä ajavan auton vaappuvan laidasta laitaa. Poika epäili kuskin ajavan alkoholin alaisena. Poika esitti asiansa puhelimesta päivystävälle poliisille sen verran vakuuttavasti, että poliisit, jotka sattuvat partioimaan lähistöllä, tulivat tarkastamaan tilanteen. Herralta ei löytynyt alkoholia verestä, joten poliisit epäilivät joutuneensa sittenkin pilasoiton uhriksi Näitä sattuu valitettavan usein heidän poliisipiirissä.

Armas Herra nousi vuorostaan autosta ja epäili poliiseille pojan olevan sama, joka seisoj tienvarressa kivittämässä autoja. Hänenkin autoonsa osui kivi, jatkoi Armas Herra ja näytti yhtä vanhaa kolhua Nissanin sivuoovessa. Herra oli pysäyttänyt autonsa, mutta poika oli kerinnyt juosta metsään piiloon. Todennäköisesti poika jatkaa lauantai-illan hupiaan samassa paikkaa, Vuorelan risteyksen lähellä. Hän ei jaksaa tuon lommon takia vaatia pojalta korvauksia, mutta olisi hyvä jos poliisit kävisivät tarkistamassa paikan ettei poika kerkiä

vahinkoittaa muita autoilijoita. Poliisit voivat pitää pojalle tiukan puhuttelun ja ilmoittaa vanhemmille. Eiköhän se ole riittävä rangaistus teosta, opasti Armas Herra virkavaltaa. Poliisit eivät sanoneet mitään vaan hyppäsivät kiireellä autoonsa, kääntyivät tulosuuntaansa ja lähtivät pillit soiden ajamaan Vuorelaan päin.

Armas Herra istuutui Nissaniin hymyn kare huulillaan. Poika oli vaarallinen vielä kauempaakin, mutta ei se Armas Herrakaan häkelly ihan helposti tässä maailmassa eteen putkahtaville yllättäville asioille. Poika sai tempunsa bumerangina takaisin.

Saavuttuaan Siilinjärvelle Herra ajoi keskustassa sijaitsevan Hotelli Sandelsin pihaan. Armas Herra oli varannut sieltä huoneen nimellä Pekka Halttunen, myyntiedustaja. Nyt piti ottaa huone sillä nimellä, sillä poliisikortin käyttö oli historiaa. Hotellin vastaanotossa Armas Herra pyyteli anteeksi saapumisestaan päivää aiemmin kuin oli varannut, mutta onneksi hotellissa oli tilaa. Armas Herra maksoi käteisellä yhden hengen huoneen, 60 euroa. Samalla Armas Herra tiedusteli viikonlopun paikallislehti *Uutis-Jousta*. Vastaanottovirkailija, keski-ikäinen ylipainoinen naishenkilö, hymyili Armas Herralle maireasti avainta antaessaan ja sanoi, että Uutis-Jousi ilmestyy sunnuntaina. Samalla hän esittäytyi Marjataksi ja lupasi toimittaa lehden aamulla herra Halttuselle huoneeseen. Armas Herra otti huoneen avaimen, kiitti tarjouksesta mutta sanoi ettei tohdi vaivata henkilökuntaa näin pienillä asioilla, vaan hakee lehden itse aamupalalla käydessään. Vastaanottovirkailijan hapan ilme saattoi Armas Herraa matkalla huoneeseen.

Armas Herra oli väsynyt ja vieläkin hieman tohkeissaan Kuopion keikasta ja mikä lie nimeltään olleen- pojan välistävedosta rahojen suhteen, ettei Herra jaksanut lähteä lauantai-iltana enää mihinkään huoneestaan. Armas Herra olisi

ottanut minibaarista yhden oluen jos sellainen huoneessa olisi ollut. Kun ei ollut piti tyytyä katsomaan TV:tä ennen nukahtamista. TV:n katselemista häiritsi huoneeseen kuuluva discomusiikin jumputus. Herra ihmetteli niiden alkuperää. Armas Herra nukahti kuitenkin Frazierin puolivälissä.

Aamulla Armas Herra heräsi ovelta kuuluvaan koputukseen. Herra katsoi kelloa, se oli vasta seitsemän. Herra ei avannut. Oveen koputettiin uudelleen. Hetken päästä Herran oven alta työnnettiin sanomalehti huoneeseen. Armas Herra oli mielissään ettei mennyt avaamaan. Herra sammutti päälle jääneen suhisevan TV:n ja jatkoi nukkumistaan.

Hotellin aamiaiselle Armas Herra otti mukaansa Uutis-Jousen ja tarkasti ilmoituksensa olemassaolon kahvikupillisen ja kinkkusämpylän kera. Herran ilmoitus oli ”*Siilinjärvellä tapahtuu*”- osion alla. Se oli Armas Herralle maksuton ilmoitus, sillä Uutis-Jousi antoi ihmisten ilmoittaa paikallisista tapahtumista lehdessään ilmaiseksi jos ilmoitettavassa tilaisuudessa ei peritä yleisöltä pääsymaksua. Muuten joutuu ottamaan maksetun ilmoituksen lehdestä. Armas Herran tilaisuus oli maksuton, siis lähtöasetelmiltaan. Samassa lehdessä maksuttomia tilaisuuksia oli Kaiken Kansan Kirpputori-tapahtuma Siilinjärven Nuorkauppakamari ry:n järjestämänä S-marketin parkkihallissa, Kehvon metsästysseuran hirvenliha-myyjäiset (edellisen vuoden pakastettua erää 100 kiloa) sekä Siilinjärven Harmonikkakerhon musiikkiesitys Siilinlahden koulun Salmin salissa. Mikään niistä ei ollut samana päivänä kun Herran tilaisuus. Armas Herran ilmoitus kuului seuraavasti:

”Tervetuloa ojentamaan auttava käsi Herran ja lähimmäistemme hyväksi.

Paikka: Siilinjärven kirkko, Haarahongantie 2

Aika: Ke 14.10 klo 18.00

Tilaisuudessa kahvitarjoilu!”

Matkalla aamiaiselta huoneeseensa Armas Herra kävi tiedustelemassa viereisen virkistyskylpylä Fontanellan aukioloaikoja vastaanotosta. Kylpylä sijaitsi 150 metrin päässä hotellista ja siihen sai ostaa lippuja Sandelsin vastaanotosta. Vastaanoton Marjatta kehui paikkaa Armas Herralle ja totesi itsekin käyvän siellä kun sopiva rako töistä löytyy. Samalla hän tiedusteli, mihin aikaan herra Halttunen oli aikeissa mennä kylpylään. Armas Herra ei sanonut siihen mitään, osti vain yhden päivälipun 10 eurolla. Se oikeutti kahdeksi tunniksi allasosastolle. Herra tiedusteli myös huoneeseensa kuuluneen discomusiikin lähdettä. Marjatta kertoi, että Hotellirakennuksen pohjakerroksessa on toisen yrittäjän pitämä Harry's Bar-musiikkiravintola, josta melu on lähtöisin. Tanssiravintolaa kylläkin pitää Keijo-niminen mies, tarkensi Marjatta Armas Herralle. Sandels-hotelli on valittanut melusta käräjäoikeuteenkin vuosi sitten, mutta meno jatkuu samalla lailla. Marjattaa melu ei enää haittaa, hän on niin tottunut jo siihen. Marjatta käy itsekin siellä välillä karaokea laulamassa. Herra kiitti tiedosta ja poistui huoneeseensa.

Armas Herra lepäsi hetken hotellihuoneessaan ja sulatteli aamiaista TV:tä katsellen. Sunnuntaivekkarissa juontajilla oli vieraana pariskunta, jonka ongelmana oli maatalon isännälle vanhemmalla iällä tullut impotenssi. Armas Herra mielestä se ei ollut isännän ainoa ongelma, kun katsoi millainen emäntä hänellä oli studiossa mukana. Impotenssi-ongelman pystyisi hyvin ratkaisemaan rouvaa vaihtamalla, mutta tätä itsestään selvää asiaa eivät edes toimittajat kehdanneet sanoa ääneen. Armas Herra kehtasi tyhjässä hotellihuoneessa. Joskus Herrakin puhuu itseksen, se hänelle suotakoon.

Fontanellan miesten pukuhuoneessa oli sunnuntaina keskipäivällä täyttä. Paikka oli ilmeisen suosittu. Suomen lisäksi pukuhuoneessa kuuli yllättävän paljon venäjän kieltä. Armas Herra puki kassalta vuokraamansa siniset uimahousut jalkaan ja siirtyi allasosastolle. Kylpylässä oli useita eri altaita: pore-, aalto- ja terapia-altaita ja olipa myös luola-allas sekä vajaa 100 metriä pitkä vesiliukumäki. Armas Herra suuntasi ensiksi liukumäkeen. Jonottaessaan vuoroaan Herra näki vastaanoton Marjatan vilkuttavan hänelle taempaa jonossa. Marjatalalla oli kokoonsa nähden aivan liian pieni lilanvärinen kokovartalouimapuku. Herralle tuli näystä mieleen sama, jos HK:n sininen olisi yritetty tunkea nakille tarkoitettuun luonnonsuolikuoreen. Armas Herra ei vilkuttanut takaisin.

Liukumäestä Herra suuntasi uimaan luola-altaaseen, jossa oli valoshow ja taustalla soi suomalaista popmusiikkia. Herran harmiksi ei kuitenkaan Frederikkiä yhtään kappaletta. Marjatan lilanvärisen uimapuvun tultua Herran näkökenttään, Armas Herra siirtyi luola-altaasta porealtaaseen. Porealtaassakin oli täyttä, mutta Armas Herralle löytyi vielä paikka istahtaa. Altaaseen jäi tilaa enää yhdelle Herran tulon jälkeen. Hetken kuluttua poreallaspaikat olivat kaikki käytössä. Marjatta oli änkennyt Herran viereen ja kujersi, mistä Herra Halttunen oli saanut hankittua noin hienot lihakset. Armas Herra nousi poreammeesta, totesi Marjatalle, että pysymällä liikkeellä ja suunnisti miesten saunaosastolle. Sinne nainen ei varmaankaan kehtaisi ängetä perässä.

Fontanellassa oli oikein höyrysaunakin, jollaisessa Armas Herra ei ollut koskaan aikaisemmin elämässään käynyt. Herra astui saunanovesta sisään ja yritti löytää höyrysumun täyttämästä saunasta vapaata laudepaikkaa istuttavaksi. Höyrysauna oli suosittu ja vapaan paikan löytäminen kesti hetken. Vapaa paikka löytyi lopulta Veikon vierestä. Eihän

Armas Herra vielä istuutuessaan tiennyt Veikon nimeä, mutta puolen tunnin höyrysaunassa istumisen jälkeen tiesi. Ja paljon muutakin. Veikko oli paikallisia asukkaita ja kun saunanlauteille Veikon viereen istuutui muukin kun Veikon elämäntarinan jo kuullut siilinjärveläinen, Veikko valpastui ja suu alkoi käydä. Veikko oli kertonut tarinaansa niin monta kertaa, että se oli hioutunut äänenpainoineen ja kohokohtineen melkein puhutuksi näytelmäksi. Veikon elämändraaman osat pystyi jakamaan kolmeen näytökseen; nuoruusiän taisteluun venäläisiä vastaan, aikuisiän taisteluun verottajaa vastaan ja eläkeiässä taisteluun peräpukamia vastaan. Ainoa voitto tuli peräpukamista, tarkensi Veikko Armas Herralle.

Poistuttuaan pukuhuoneen puolelle Veikko jatkoi tarinaansa ja miesten pukeuduttua Veikko ja Armas Herra jatkoivat jutustelua Fontanan Osmanibaarin puolella. Sunnuntai-iltapäivän aikana Armas Herra sai kuulla syyt Veikon vihaan venäläisiä kohtaan. Veikon isoveljet, kovia kommunisteja molemmat, kaatuivat Summan lohkolla venäläisten tykistökeskityksessä jo talvisodan aikaan. Veikko itse haavoittui jatkosodassa Taipaleenjoella piiskatykin sirpaleesta, joka sokeutti Veikon vasemman silmän. Vanhemmat eivät selvinneet veljien kaatumisista, Veikon silmävammasta ei ollut puhetta. Hilma-äiti kuoli suruun muutama vuosi sodan päättymisen jälkeen ja Akseli-isä, siihen asti raivoraitis mies, ryyppäsi itsensä hengiltä vuosi äidin lähdön jälkeen. Näitä asioita Veikko ei anna koskaan anteeksi veli venäläiselle. Kukaan ei Veikkoa saa lomailemaan Viipuriin tai Pietariin vaikka Veikolle päin maksettaisiin. Nyt on vaan viimeaikoina käynyt valitettavasti niin päin, että venäläiset ovat alkaneet matkustelemaan Suomeen ja erityisen suosittuja lomakohteita heille ovat kylpylät kuten Siilinjärven Fontanellakin. Veikko käy uimassa Fontanellassa säännöllisesti ja venäläisiin ei voi

olla törmäämättä. Veikko paljasti Armas Herralle, että altaassa hän ui aina lähelle venäläisiä ja kusee aimo lastin heidän luonaan altaassa. Niin tänäänkin, vaikka oltiinkin porealtaassa Eikä yhtään tule paha omatunto, päinvastoin. Fontanellan parkkipaikalta Veikko ottaa myös ylös rikkaiden venäläisten maastureiden rekisterinumeroita ja soittelee nimettömänä tulliasemalle että tutkisivat kyseisen auton rakenteista lähtien, soittaja kuulemma näki kun ajaja parkkipaikalla piilotti jotain valkoista jauhetta sisältäviä pusseja auton renkaisiin ja moottoritilaan. Armas Herralle ei jäänyt epäselväksi, kuka Siilinjärvellä vihasi eniten venäläisiä.

Fontanellan Osmanibaarista Armas Herra ja Veikko suuntasivat syömään Siilinjärven keskustaan ravintola Vinttiin. Veikko suositteli paikkaa, kun Armas Herra lupasi kustantaa ruoat. Veikko otti parmesaanikuorrutettua lohta, Armas Herra Saksanhirven fileetä. Ruokajuomaksi Herra tilasi molemmille Kilkenny - olutta. Aterioimisen yhteydessä Armas Herra sai kuulla, miksi Veikko vihasi venäläisten lisäksi myös verottajaa. Veljesten kuoltua sodassa ja vanhempien heti perään sodan päätyttyä, Veikko huomasi, ei vain olevansa ainoa elossa oleva perheen jäsen, mutta myös velkaisen pientilan uusi omistaja. Valtio langetti vielä uudelle omistajalle perintöveroa maksettavaksi kun pientila kaksine kompuralehmineen ja kivisine peltoineen ei tarjonnut kunnolla särvintä edes Veikon suuhun. Valtion verovelka kasvoi vuosien mittaan ja Veikon lukuisista valituksista ja verovelkojen korkojen kohtuullistamispyynnöistä huolimatta nimismies ulosmittasi Veikon kotitilan 60-luvun lopulla. Tilasta ei saanut paljon mitään noina vaikeina aikoina, ja Veikolle jäi vielä enemmän velkaa kun mitä sitä alussa oli. Sitä se korkoa koron päälle aiheuttaa, kirosi Veikko Armas Herralle. Veikolta on otettu ulosotossa jatkuvasti kolmasosa tuloista, aluksi palkasta,

nykyään eläkkeestä. Veikko uskoo, että verottaja ei jätä häntä rauhaan kuoltuaankaan ja vaatii varmasti kolmasosan Veikon taivaspaikastakin aikanaan. Armas Herralle ei jäänyt epäselväksi, kuka Siilinjärvellä vihasi eniten verottajaa.

Ravintola Vintistä Veikko ja Armas Herra siirtyivät Hotelli Sandelsin alakerrassa olevaan Harry's Bariin iltaa jatkamaan. Siellä oli sunnuntaina Karaoke-ilta. Veikko kertoi usein käyvänsä Harry's Barissa karaokea laulamassa, kotona kun on aika yksinäistä istuskella. Etenkin sen jälkeen kun akka otti ja lähti. Keväällä 1971. Onneksi ei kerinnyt lapsia tulemaan. Armas Herra kävi illan mittaan laulamassa Frederikin "Harva meistä on rautaa" ja Veikko Irwinin "Haistakaa paska koko valtiovalta" - kappaleen. Veikon esityksen jälkeen Armas Herralle ei jäänyt epäselväksi kuka oli Siilinjärven surkein karaokelaulaja.

Ennen puolta yötä Harry's Bariin saapui vastaanoton Marjatta, jonka silmät leimahtivat innostuksesta havaittuaan Armas Herran paikalla. Marjatta suuntaisi suoraan Armas Herran ja Veikon pöytään. Herra oli vaivaantunut mutta antoi Marjatan istua pöytään. Marjatta oli hieman hiprakassa ja halusi välttämättä laulaa hotellinsa asiakas Halttuselle yhden laulun. Marjatta meni lavalle ja aloitti laulamaan "Aikuista naista". Marjatan laulaessa Armas Herra kysyi, voisiko Veikko esitellä hänelle seuraavana päivänä Siilinjärven nähtävyyksiä. Veikolle se sopi oikein hyvin, mitäs sitä eläkeläisellä muutakaan tekemistä. Väsymystään valitellen Armas Herra sanoi lähtevänsä nukkumaan. Herran poistuessa Harry's Barista lavalta kuului vielä Paula Koivuniemeä Marjatan tulkitsemana.

Aamupalalle mentäessä Armas Herra sai vihaisia katseita Marjatalta vastaanottotiskin takaa. Aamiaisen jälkeen Herra kävi hakemassa Siilinjärven kirkkoherranviraston

taloustoimistosta avaimet keskiviikkoilta varten. Valkoiseksi rapattu, punakattoinen kirkko sijaitsi aivan kirkkoherranviraston vieressä. Armas Herra oli sopinut Veikon kanssa tapaamisen Hotelli Sandelsin eteen kello 11. Herra otti Veikon Nissanin kyytiin ja päivän aikana Veikko käytti Armas Herraa Suomen ja Venäjän sodan 1808-9 muistomerkillä Vuorelan kylässä. Se oli rakennettu ruotsalaisen eversti Sandelsin Toivalansalmessa käymien voittoisten taistelujen kunniaksi. Iltapäivällä Veikko ajatti Armas Herraa katsomaan Siilinjärven omaa lentokenttää, Rissalaan. Suomalaiset luulevat virheellisesti että se on Kuopion lentokenttä, mutta kyllä se Siilinjärvelle kuuluu, tarkensi Veikko. Miehet söivät Wienileikkeet lentoaseman ravintola Suihkarissa. Kesken syönnin Veikko osoitti näköalaikkunasta ulos, lentokoneesta tuli matkustajia kohti terminaalirakennusta ja Veikko sanoi, että siinä tulee kylän suuri poika käymään kotona. Armas Herra ei tunnistanut kuka lyhyt ja lapsenkasvoinen mies oli, mutta Veikko sivisti Herraa kertomalla hänen olevan kokoomuksen puheenjohtaja Jyrki Kataisen. Siilinjärven oma poika oli muuttanut juuri äskettäin pääkaupunkiseudulle. Ruokailun yhteydessä Veikko kertoi vielä Siilinjärvestä sellaisenkin ihmeellisen tiedon, että Siilinjärvi oli valittu 1985 Suomen rumimmaksi kirkonkyläksi ja nyt sitten juuri äskettäin julkaistun Taloustutkimuksen kuntakyselyn mukaan Siilinjärvellä on koko maan paras imago oman kokoluokkansa kunnista. Eikä Veikon mukaan kunnassa ole tapahtunut mitään ihmeellistä tällä välin, ainoastaan Katainen muuttanut pois.

Muita mainittavia nähtävyyksiä Veikko ei enää Siilinjärveltä tiennyt, joten miehet menivät lentokentältä uimaan ja saunomaan Fontanellaan. Armas Herra ui eri altaissa kuin Veikko. Fontanellan jälkeen miehet jäivät muutamalla oluella Osmannibaariin. Armas Herra kysyi, haluaisiko Veikko

muutamaa kossupulloa vastaan tulla kertomaan elämäntarinaansa keskiviikko-iltana paikalliseen kirkkoon. Veikolla se sopi. Armas Herra lupasi antaa ensimmäisen kossupullon etukäteen seuraavana päivänä, jos Veikko tulee hakemaan sen hotellilta. Armas Herra oli väsynyt edellisen päivän menoista ja karaokesta ja lähti hotelliinsa ajoissa lepäämään.

Seuraavana päivänä Veikko kävi hakemassa kossupullonsa ja Armas Herra vietti päivää hotellihuoneessaan lepäillen ja lueskellen. Keskiviikkona Armas Herra meni kirkolle hyvissä ajoin laittamaan paikkoja valmiiksi kuulijoita varten. Ennen kello kuutta 550 paikkaiseen kirkkoon oli saapunut yli sata kuuntelijaa, enimmäkseen keski-ikäisiä naisia, Veikkoa vain ei näkynyt. Viisi yli kuusi Armas Herra tajusi, että Veikkoa ei tulisi ja Armas Herra joutuisi turvautumaan omiin puhelajoihinsa sinä iltana. Armas Herra toivotti nuorekkaan näköisen yleisönsä tervetulleeksi tilaisuuteen, osoitti kirkon alttarin yläpuolella olevaa pyöreää lasimaalauستا, jossa oli lippua pitelevä lammaş ja totesi meidän jokaisen olevan täällä maallisella vaelluksellamme joskus eksesyksissä kuin lasimaalauksen lammaş. Toiset enemmän, toiset vähemmän. Tilaisuuden pääpuhuja oli tänä iltana valitettavasti enemmän eksesyksissä, pahoitteli Herra yleisölle, joten yleisö saa kuulla tänään hänen elämäntarinan.

Ja niin Armas Herra kertoi kyläkauppansa kohtalosta. Vaikeuksista Rautajärven korpimaisemissa, konkurssista ja vaimon lähtemisestä. Uskoontulosta ja aloittamisesta palvelemaan Herraa kiertämällä sananjulistajan apupoikana Suomea ja keräämässä varoja lähimmäisillemme ja apua tarvitseville. Varsinainen sananjulistaja on varmaan ajanut tänä iltana harhaan, eikä löytänyt tilaisuuteen. Mutta Herra voi kerätä kolehdin hänen puolestaan lähimmäistemme

auttamiseksi. Kolehdin voi tulla antamaan kahvin jälkeen. Tämän sanottuaan Herra pyysi kuuntelijoita kahvin ja pullan pariin. Osa yleisöstä jäi kahville, osa poistui heti tilaisuuden jälkeen. Kolehtipöydän ääreen ei syntynyt suurta jonoa. Viimeisen kahvinjuojan lähdettyä Armas Herra siivosi jäljet, tiputti kirkkosalin avaimen lähtiessään kirkkoherranviraston postiluukusta sisään kuten oli sopinut ja meni hotellilleen. Huoneessaan Herra laski illan tuoton, 257 euroa. Tulos oli pettymys. Samoin Veikon tekemä ohari. Olikohan Veikko sammunut Armas Herran antamasta kossupullostasta vai tulikohan sille rimakauhu. Sen tietäisi vain Herra, mutta ei Armas.

Torstai-aamuna aamiaisen jälkeen Armas Herra keräsi tavaransa urheilukassiinsa, palasi ala-aulaan ja kysyi vastaanoton Marjatalta, missä päin Siilinjärvellä on tenniskenttiä, Halttusen tekisi mieli pelaila hieman. Pelin jälkeen illalla jaksaa sitten paremmin istua karaokea laulamassa, totesi Armas Herra silmää vinkaten. Marjatta lehahti innosta punaiseksi ja neuvoi Herralle reitin tenniskentälle. Marjatan kaihoisa katse seurasi Armas Herraa ala-aulasta ulko-ovelle asti. Herra istuutui Nissaniin ja suuntasi auton keulan keskustasta kohti 5-tietä. Pari kilometriä pohjoiseen päin ajettuaan tienvarressa näkyi kyltti, jossa luki Iisalmi 55 km.

16. Iisalmi

Ilmoitus *Iisalmen Sanomissa*, ”*Tapahtumia*” –palstalla:

”Tervetuloa kuuntelemaan Herran sanaa aiheesta: ”Rakasta lähimmäistäsi”.

Paikka: Pyhän Ristin kirkko, Haukiniemenkatu 10 B

Aika: La 16.10 klo 18.00

Tilaisuudessa kahvitarjoilu!”

Armas Herra laski lehden käsistään hotellihuoneen pöydälle. Armas Herra oli kirjautunut hetkeä aiemmin Iisalmen Seurahuoneelle myyntiedustaja Veikko Kääriäisen -nimellä. Hotelliyö yhden hengen huoneessa maksoi 67 euroa. Valkosipulille lemuava vastaanottovirkailija katseli tarkkaavaisesti Armas Herraa, jolloin Herra epäili, että tuntomerkkejä mahdollisesta hotellihuijarista on jo levitetty Itä-Suomen hotelleihin. Mutta Herran pelko oli turha, sillä aikansa tutkailtuaan vastaanottovirkailija kysyi, onko asiakas Kääriäisellä kaksoisolento Kainuussa. Hän oli muutama vuosi sitten kalastusmatkalla siellä päin ja yhdessä kyläkaupassa oli aivan Kääriäisen näköinen kauppias. Armas Herra ei tiennyt kaksoisolennostaan, joku sattuma varmaan.

Armas Herran aikomuksena oli levätä rauhassa

hotellihuoneessaan ja käydä aikaisin nukkumaan, saapuihan hän hotelliin vasta hieman ennen kello kymmentä illalla. Mutta aikomukseksi se jäi. Armas Herra havahtui kello 23 aikoihin kovaan mekkalaan, joka kuului hotellin käytävältä. Armas Herra aukaisi huoneensa oven katsoakseen mistä oikein oli kysymys. Näky, joka Armas Herra silmien eteen avautui, oli kun suoraan jostakin Benny Hill-komediasta. Käytävää pitkin juoksi vanhemman puoleinen, tyylikkääseen valkoiseen pukuun pukeutunut mieshenkilö, ja häntä ajoi takaa kaksi jo kukkeimman iän ohittanutta naishenkilöä kukkaleninkeissään. Miehen katse oli hätäntynyt ja kun hän näki Armas Herran avoimessa ovensuussa, mies ryntäsi Herran huoneeseen ja paiskasi oven perässään kiinni varmistaen että se meni lukkoon. Mies jäi vielä varmuuden vuoksi painollaan nojaamaan ovea vasten. Naiset jäivät oven ulkopuolelle hakkaamaan ovea. Toinen nainen huusi, ”avaa ovi Greutzhammer!”, toinen huusi ”avaa ovi, von Bonsdorf!”. Armas Herra katsoi kysyvästi miestä, joka laittoi sormen huulilleen pyytäen näin Herraakin olemaan hiljaa. Aikansa ovea hakattuaan naiset kyllästyivät ja lähtivät pois. Armas Herra eikä vieras mies kuitenkaan uskaltanut avata ovea varmistaakseen olivatko naiset poistuneet oven takaa. Hiljaisuuden kestäessä tovin mies kääntyi helpottuneena Herraan päin, ojensi kätensä ja esittäytyi Ryynäseksi.

Armas Herra pyysi vierasta istumaan tuoliin, otti minibaarista oluet molemmille ja pyysi Ryynästä kertomaan syyn äskeiseen tapahtumaketjuun. Ryynänen, Veikko etunimeltään, istuutui syvään huokaisten tuoliin, hörppäsi pitkän kulauksen oluttölkistään ja kysyi, haluaako Herra kuulla lyhyen vai pitkän version. Armas Herra katsoi minibaarin sisälle, siellä oli aika lasti seurustelujuomaa, joten Herra halusi kuulla pitkän version.

Kello kävi aamukuutta kun Rynnäsen Veikko oli lopettanut tarinansa kertomisen. Edellisen illan tapahtuma oli laittanut pisteen Rynnäsen Auervaara-uralle. Ikä alkoi painaa, eikä lääkärin vuosi sitten diagnosoima alkava dementia yhtään helpottanut Rynnäsen elämää, kuten edellisillan päällekkäisbuukkaosio osoitti. Veikko Rynnänen oli valmis muuttamaan Iisalmesta takaisin lapsuusajan kotiseudulle Keravalle. Hän aloittaisi uuden elämän ja palvelisi loppuajan Jumalan sanomaa levittäen ja hyväntekeväisyysjärjestöissä toimien. Tämän kuultuaan Armas Herra teki Rynnäselle ehdotuksen josta hän ei voinut kieltäytyä. Rynnänen oli mielissään saadessaan Armas Herralta mahdollisuuden keventää sydäntään ennen Iisalmessa poistumistaan. Miehet sopivat tapaamisesta Pyhän Ristin kirkossa kuudelta seuraavana lauantaina. Kossupulloista Herra ei maininnut mitään.

Armas Herra nukkui koko torstaipäivän hotellihuoneessaan, Rynnänen oli valvottanut häntä koko edellisyön ja univelkaa oli kertynyt. Illansuussa Herra kävi Hotellin venäläisessä ruokaravintola Kalinkassa syömässä kuhaa. Kala oli kylmää ja mautonta. Kalinkasta Armas Herra siirtyi seurahuoneen pääravintolaan, jossa torstaisin oli naistentanssit. Sitähän Herra ei tiennyt sinne mennessään, mutta aika pian sekin asia valkeni. Herralla oli vientiä koko illan ja toisenakaan yönä Iisalmessa Armas Herra ei päässyt huoneessaan nukkumaan ennen aamunkoittoa. Nyt syy ei ollut Rynnäsen Veikon vaan Lehtisen Virpin.

Heräiltyään iltapäivällä Armas Herra kävi noutamassa Iisalmen kirkkoherranviraston taloustoimistosta avaimia lauantain tilaisuutta varten. Taloustoimiston keski-ikäinen, punatukkainen ja vahvasti meikattu talousjohtaja ei antanut avaimia, vaan totesi heidän tuntionsa tulevan avaamaan kirkon

oven lauantai-iltana. Kysyi vielä, että minkälaisesta tilaisuudesta on kyse. Armas Herra totesi, että tarjolla on rakkautta ja suuria tunteita sekä päälle pullakahvit. Talousjohtajan hölmistynyt katse saattoi Armas Herran askeleita ulko-ovelle asti.

Armas Herra lähti kävelemään kirkkoherranvirastolta pohjoiseen päin, tutkaillen samalla Iisalmen kaupunkimaisemaa rauhassa. Aikansa käveltyään Herralle tuli jano, ja hän päätti astui sisään ensimmäiseen baariin joka tulisi vastaan. Kirkkokadulla tuli vastaan Kellbergin baari. Kellberin baarissa oli lupsakka meininki ja hyvä jukeboksi, jossa oli myös Frederikin kappaleita soitettavaksi. Armas Herra viihtyi Kellberin baarissa paikallisten kanssa turistien koko perjantai-illan. Hotellille Herra palasi nukkumaan puolen yön maissa.

Lauantaipäivän Herra lepäili hotellihuoneessaan TV:tä katsellen. Viiden aikaan hän suuntasi Pyhän Ristin kirkolle. Valkoinen kirkkorakennus oli Armas Herran mielestä ruma, ihan kun olisi iso legopalikka nostettu pystyyn sisääntulopuolelle ja sen takana oli sitten matalampi kirkkorakennus. Suntio tuli puoli kuudelta avaamaan ovet Herralle. Melko pian sen jälkeen yleisöä, pääasiassa keski-ikäisiä naishenkilöitä, alkoi valumaan kirkkoa kohti. Armas Herra oli kirkon portailla vastassa kättelemässä tulijoita. Myös Iisalmen seurakunnan ylimeikattu talousjohtaja tuli tilaisuuteen. Rynnästä ei vain näkynyt. Armas Herra valmistautui siihen, että joutuisi pitämään itse tilaisuuden kuten Siilinjärvelläkin. Juuri kun Herra oli aikeissa lähteä portailta kirkon sisälle, Rynnäsen Veikon hahmo valkoisessa kokopuvussa ilmestyi kirkkotietä pitkin Herran näköpiiriin. Armas Herra oli huojentunut, ja hän ohjasi Rynnäsen kirkkosaliin yleisön eteen.

Armas Herra toivotti nuorekkaan näköisen yleisön

tervetulleeksi lauantai-iltana tänne Iisalmen kauniiseen Pyhän Ristin kirkkoon. Illan teemana on ihmisten rakkaudenkaipuu, alusti Armas Herra iisalmelaisyleisöä. Jokainenhan meistä haluaa tulla rakastetuksi ja kokea rakkauden tunteen. Kaikki sitä eivät kuitenkaan elämässään pääse kokemaan ja toisille rakkaus tuottaa pettymyksiä, totesi Herra. Tästä päästäänkin Veikko Rynäseen, joka on täällä Iisalmessa pyrkinyt täyttämään tuota naisten rakkauden kaipuuta koko aikuisen elämänuransa ajan. Voisipa oikeastaan sanoa, että Veikko on uhrannut elämänsä naisille ja heidän toiveidensa täyttämislle. Ja siinä matkalla on tullut paljon myöskin pettymyksiä ja sydänsuruja. Pääasiassa Veikon naisille. Mutta annetaan Veikon itse kertoa tarinansa, lopetti Armas Herra alustuksensa.

Näiden alkusanojen jälkeen Rynäsen Veikko astui ryhdikkäänä valkeassa kokopuvussaan yleisön eteen, todeten, että hän ei ole tullut tilaisuuteen hakemaan anteeksiantoa tai ymmärrystä teoilleen, ainoastaan keventämään sydäntään. Hän on itse särkenyt niin monen naisen sydämen ahneudessaan, että mitkään selitykset eivät tule pelastamaan häntä helvettiin joutumiselta. Mutta sitä ennen Veikko haluaa kertoa miten hänestä tuli tällainen naistenhujari kun tuli. Vaikkapa opiksi ja varoitukseksi muille.

Veikko on Iisalmen Ruotaanlahden Rynäsiä. Veikon isoisä aikoinaan viljeli pientä peltotilkkua Savonselän rannalla ja Veikon isä, Kaarlo, jatkoi aikansa, kunnes havaitsi ettei siitä saanut elantoa. Kaarlo mietti, mitä hän osaisi tehdä muuta kuin viljellä kivistä peltotilkkua. Eihän hänellä ollut muuta mainetta kylällä kun sisukas kivenväöntäjä ja naistennaurattaja kyläjuhlissa. Ja siitä se sitten lähti, Kaarlon uusi ura. Kaarlo alkoi kivisten peltujen sijaan viihtyä kaupunkissa, kertoen vaimolleen saaneensa töitä kirvesmiehenä, mutta kyllähän vaimokin ymmärsi ettei kirvesmiehen töihin menty rippipuku

päällä. Ei vaimo kuitenkaan valittanut Kaarlolle suuremmin asiasta kun kotona alkoi olla Kaarlon kaupunkitöiden takia enemmän ruokaa pöydässä. Kaikki meni vuoden verran hyvin, siihen asti kun poliisit tulivat käymään ja veivät isän epäiltynä naisten huijaamisesta. Kaarlo joutui Keravalle istumaan tuomiotaan ja äiti ja Veikko muuttivat Keravalle, osittain päästäkseen vierailemaan paremmin Kaarlon luona, mutta pääosin päästäkseen eroon kotikylän ilkeistä juoruista.

Veikko vietti koko lapsuutensa Keravalla. Isä pääsi välillä vapaaksi ja pian hän taas oli tutussa Keravan sellissään. Äiti jaksoi katsella isän toimia, rakastunut kun oli siihen tyhmyriin, niin kuin hän monta kertaa Veikolle yksinäisinä jouluiltoina huokaili. Veikko kävi säännöllisesti tapaamassa isäänsä vankilassa ja isä yritti neuvoa Veikkoa, ettei hän tekisi samoja virheitä kun isä aikoinaan. Siksi Veikko sai 10-vuotispäivänään isältä lahjaksi kirjan, jossa oli lueteltu kaikki Suomen aatelissuvut. Isällä oli mennyt joskus nimet sekaisin. Veikkoa hän neuvoi opiskelemaan kirjan ulkoa, ettei kävisi kun isälle, pienestä nimivirheestä istui taas linnassa. Ja Veikkohan opiskeli. Hän piti koulussa jopa esitelmän suomalaisista aatelissuvuista ja Suomen historian kokeesta tuli täysi kymppi. Äidille kirjasta ei puhuttu mitään.

Armeijan jälkeen 1971 Veikko muutti pois kotoa Helsinkiin. Äiti jäi Keravalle isän lähelle, se oli taas istumassa muutaman vuoden tuomiotaan. Helsingissä Veikko sai kortteerin Selma -tädin luota. Selmalle Veikko kertoi tullessa opiskelemaan insinöörikouluun Hietalahteen. Selmalle tarina meni täydestä. Selma ei ihmetelleyt yhtään Veikon iltamenoja puku päällä, olihan Veikko opiskelemassa insinööriksi, eikä sellaisten pidä kulkea missä vaatteissa tahansa ulkona olleessaan. Insinööri oli suuri herra 70-luvulla.

Tuohon aikaan Suomessa aikakauslehdet kirjoittivat paljon

Perti ”kreivi” Lingrenistä, naisten huijarista, joka kehui olleensa 77 kertaa kihloissa ja antaneen naisten kustantaa elämäänsä. Veikkoa huvitti lukea juttuja ”kreivistä”, ei ollut Lingren tehnyt pohjatöitään kunnolla kuten Ryyänen. Ei Suomessa ollut paljon kreivi-aatelisia, olisi Lingren sen tajunnut jos olisi saman kirjan lukenut kuten Veikko. Mutta ei ollut ”kreivi” Lingren kirjaa lukenut ja vankilan ovet kävivät tiuhaan ”kreiville ” 1970-luvulla.

Veikko on elämänsä aikana esiintynyt aatelissuvuista niin Aminoffina, von Bergina, von Bonsdorffina, Falckina, Fleminginä, Greutzhammerina, Hornina, Jägerhornina, Langhoffina, Ramseyä, Wasastjernena että Wredena. Mannerheimin, Ehrnroothin ja Järnefeltin suvut hän on jättänyt rauhaan. Sen verran isänmaallisuutta Veikostakin löytyy.

Myös kartanonherran rooli on tullut tutuksi, vaikka eläessään ei ole Veikko kartanoissa käynyt. Veikko on esiintynyt niin Jokioisten, Kankaisten, Haikon, Brinkhallin, Anjalan, Laukon, Harvialan, Onsbergin, Viksbergin ja Vuojoen kartanonherrana. Kytäjän ja Louhisaaren kartanonherrana hän ei ole halunnut esiintyä. Kytäjän kartanon omistaja ampui kolme nuorta telttailijaa 1972 ja Louhisaaren kartano oli Mannerheimin syntymäkoti.

Varakkaista suvuista ja perillisistä hän on esiintynyt Erkon, Seppälän, Etolan, von Rettigin, Hartwallin, Wahlroosin, Pentin, Herlinin, ja Aron nimillä. Piippona hän ei ole halunnut esiintyä.

Veikon roolihahmot vaihtuivat vuosikymmenten ja aikakausien arvostusten mukaan. 1970-luvulla Veikko esiintyi aatelisena, 1980-luvulla pääosin kartanonherrana ja aatelisena, 1990-luvulla osakesijoittajana ja varakkaiden sukujen perillisinä, 1990-luvun lopussa IT-huuman aikoina IT-miljonäärinä ja osakesijoittajana. IT-kuplan puhjettua 2000-luvun alussa Veikosta tuli taas aatelinen, ne palasivat taas

muotiin. Ainakin naistenlehtien mukaan. Ja Veikon ammatissa naistenlehtiä piti seurata säännöllisesti pysyäkseen naisten aivoitusten perässä.

Veikolle itselle tuli säännöllisesti Me naiset, Anna, Avotakka ja ET-lehti. Me Naiset ja Anna sen takia, että tiesi mistä asioista naiset olivat kiinnostuneita, Avotakka sen takia, että tiesi minkä lailla kartanot oli sisustettu ja ET-lehti, että tiesi mitä varakkaat vanhemmat naiset harrastivat. Tämän sanottuaan salin keskiosasta vihreähameinen nainen nousi ylös, huusi ”sika!” ja käveli kirkosta .

Veikko ei hätkähtänyt välikohtausta vaan jatkoi kertomalla ensimmäisestä ”valloituksestaan”. Tämä tapahtui heti samana syksynä, jolloin Veikko muutti Selman luokse Kallioon, Aleksis Kiven kadulle. Veikko tiesi, että rikkaat naiset eivät pyörineet Kallion baareissa, joten Veikko pyöri Kaivuhuoneella, hotelli Marskin baarissa ja Tornin yläkerroksen ravintolassa. Tornissa hän tutustui kauniiseen nuoreen naiseen, joka oli Vuorineuvos Salmivaaran, Salmivaara-yhtiöt omistajan, tytär. Tyttären nimi oli Viola ja illan aikana Viola sai, paitsi Veikolta herrasmiehen käytöksen, myös käyntikortin, jossa luki Karl Jägerhorn.

Veikko tapaili Violaa muutaman kerran ennen kun sai hänet suostuteltua viemään Veikon vanhempinsa kotiin päivälliselle ja esittäytymään. Violan vanhemmilla oli iso asunto Kaivopuistossa ja päivällisen jälkeen, paahtopaistia, Veikko muisteli, vuorineuvos Salmivaara halusi keskustella Karlin kanssa ihan näin miesten kesken. Miehet siirtyivät kirjastoon ja Vuorineuvos otti esille Veikon Violalle antamansa käyntikortin. Vuorineuvos sanoi tarkastaneensa Jägerhorneilta, onko suvussa ketään Karl nimistä. Yksi oli. Nuorimies ei näytä vuorineuvoksen silmissä 79-vuotiaalta tai sitten nuorimies on keksinyt nuorennuslääkkeen. Onko nuorimies keksinyt

sellaisen, tiedusteli vuorineuvos Veikolta. Veikko joutui toteamaan ettei ole sellaista ainetta vielä keksinyt. Siihen tulokseen Vuorineuvoskin oli päätenyt ja hän ei aio antaa viatonta ja kokematonta tytärtään kenellekään onnenonkijalle. Nuorimies voi valita, etuovi ja poliisit tai takaovi ja tuhat markkaa ettei miestä enää näy tyttären elämässä. Veikko valitsi takaoven ja tuhat markkaa.

Tuhat markkaa oli 1971 paljon rahaa, sillä Veikko ajoi ajokortin ja siitä jäi myös rahaa uusin pukuhankintoihin ja muuhun alalla tarvittaviin menoihin. Jäi Violasta muikin muisto, kun ensimmäinen hankittu tuhat markkaa. Veikko sai viattomalta ja kokemattomalta Violalta tippurin. ”Sika” kuului yleisön joukosta, ja kirkosta poistui keski-ikäinen lilahameinen nainen. Veikko oli samaa mieltä Violan käytöksestä.

Violan tapaus opetti kuitenkin Veikolle, että kohteeksi ei kannata valita nuoria naisia, sillä heidän takanaan on aina epäluuloiset vanhemmat, etenkin isät joista voi olla paljon harmia. Siksi jatkossa Veikko keskittyisi vain vanhempiin varakkaisiin naimattomiin, eronneisiin tai leskinaisiin. Myös painamiensa käyntikorttien tietojen suhteen Veikko tuli tarkemmaksi.

Seuraava ”valloitus” tulikin sitten lehti-ilmoituksen avulla. Veikko oli jättänyt *Helsingin Sanomien* ”henkilökohtaista” -palstalle ilmoituksen, jossa varakas aatelinen herrasmies etsi tasoistaan matkaseuraa Kanarian saaren-matkalle. Vastauksia tuli melkein sata, joista Veikko karsi nuoret varattomat tytönhupakot pois. Mielenkiintoisin vastaus Veikolle tuli Kaarinalta, jossa Kaarina kertoi olevansa leskinainen, joka usein piipahti Kanarialla lomailemassa ja voisi lähteä oppaaksi aateliselle herrasmiehelle. Kirjeen loppuun Kaarina oli laittanut, että maksaa kyllä oman matkansa itse. Veikko valitsi Kaarinan matkaseurakseen.

Kaarina oli noin 45-vuotias, hyvin säilynyt muodokas tummatukkainen kaunotar, jonka mies, kauppaneuvoksen arvolla palkittu sahanomistaja Kauko Wellamo, oli kuollut vain 50-vuotiaana. Äkillinen sydänkohtaus aivan Kaarinan silmien edessä. Kaarina jäi leskeksi 40-vuotiaana. Kaarinalle Veikko esittäytyi Anders Ramseyä, Ramseyen suvun perillisenä. Kaarinaan Veikon aatelistarvo ei näyttänyt tekevän mitään vaikutusta, mutta Veikon nuori ikä ja vartalo sitäkin enemmän. Kanarialla Veikolla ja Kaarinalla oli eri huoneet, mutta jo toisena yönä Kaarina vietti Veikon. Kaksi viikkoa meni nopeasti Kanarialla eikä Veikkoa ja Kaarinaa paljon opastetuilla retkillä näkynyt. Ruokakin tilattiin pääasiassa huoneeseen.

Matkalta palattuaan Veikko vieraili useasti Kaarinan Kuusisaaren kodissa, valitellen samalla kuinka suku ei anna hänelle käyttörahaa tarpeeksi ja hänen pitää odottaa vielä perintöosuuttaan muutaman vuoden. Kaarina lainasi Veikolle rahaa autonostoa varten. Veikko hankki punaisen urheiluauton, Triumph Stagin, josta sai katon tarvittaessa alas. Triumphia Veikko säilytti Kaarinan autotallissa, sillä Kallion kadulta se olisi varastettu alta aikayksikön. Kaarina alkoi auton hankkimisen jälkeen vaatimaan Veikolta yhä enemmän sänkypalveluja, ja Veikolle alkoi selvitä miksi Kaarinan miehenkin sydän oli pettänyt. Veikko oli melko varma että Kaarina oli nymfomaani. Yleisölle Veikko tarkensi, että kyseessä ei ole päänsärkyyn liittyvä tauti.

Saatuaan Kaarinalta lainattua vielä suurehkon summan yhteisen Kanarian loma-asunnon oston verukkeella Veikko otti Triumph Stagin Kuusisaaren autotallista ja suuntasi synnyinseudulleen Iisalmeen. Selma-tädille hän ilmoitti saaneensa opintoihinsa liittyvän työpaikan kotiseudultaan ja jatkavansa opiskelut loppuun Iisalmissa. Ei Iisalmissa mitään

insinööriä ollut, mutta eihän Selma-täti sitä tiennyt. Kaarinalle Veikko, tai oikeammin Anders Ramsey, jätti keittiön pöydälle lapun, jossa hän kiitti kaikesta, toivottaen Kaarinalle parempaa onnea miesten suhteen jatkossa.

Veikko osti Kaarinalta saamillaan rahoilla vanhempien kotitalon Ruotaanlahdesta takaisin nykyisiltä omistajilta. Saisivat vanhemmat siitä itselleen kesämökin ja paikan, missä viettää eläkevuotensa. Kotitalon oston jälkeen rahaa jäi vielä paljon ylikin. Veikko vuokrasi itselleen Iisalmen keskustasta Savonkadulta valmiiksi kalustetun neljän huoneen kerrostaloasunnon. Heti asuntoasioiden järjestelyjen jälkeen Veikko ajoi Triumphillaan Keravalle tapaamaan vanhempiaan. Hetki Keravan vankilan vierailuhuoneessa oli tunteikas kun Veikko näytti isälleen kotitalon kauppakirjaa ja sanoi, että avaimet odottavat äidin kotona. Veikko kertoi isälleen myös ensimmäiset onnistuneet naisvalloituksensa. Kaarlo-isä oli sanattoman ylpeä pojastaan ja ensimmäisen kerran Veikko näki kun isä itki. Äidille Veikko kertoi voittaneensa vakioveikkauksessa.

Palattuaan Iisalmeen Veikko laittoi Savon Sanomien "henkilökohtaista" -palstalle seuraavan ilmoituksen: *Varakas aatellinen herrasmies haluaa tutustua vakavamman seurustelun merkeissä saman yhteiskuntaluokan edustajaan. Ikä ei este. Yhteydenotot Savon Sanomien konttoriin, kuoreen merkintä, "sinustako emäntä kartanooni"* Vastauksia tuli kolme. Kaksi ensimmäistä oli yli 60-vuotiailta, kolmas oli ilmoituksensa mukaan 22-vuotias Kartanon tytär Kuopion seudulta. Veikko vastasi hänelle. Veikko sopi tapaamisen Helena af Enehjelmin, minkä hän kirjeessä nimekseen ilmoitti, kanssa Iisalmen Seurahuoneelle. Sieltä Veikko vei punatukkaisen Helenan Savonkadun huoneistoon, selittäen että kartanossa oli remontti meneillään joten sieltä piti olla rakennusmiesten jaloista pois.

Helena vietti kiihkeän viikonlopun Veikon kaupunkiasunnossa. Veikko ihmetteli Helenan, kartanontyttären, ronskia kielenkäyttöä makuuhuoneessa, mutta ajatteli sen johtuvan jonkinlaisesta kapinasta yläluokkaista kasvatustaan vastaan.

Veikko olisi halunnut seuraavana viikonloppuna lähteä tutustumaan Helenan kartanoon Kuopioon, mutta Helena valitteli heidänkin kartanonsa olevan juuri remontin alla, joten Kuopion reissu voisi odottaa. Helena voisi tulla Veikon, tai siis Erik Aminoffin, joksi Veikko oli esittäytynyt, luokse uudelleen. Helena vietti sitten seuraavankin viikonlopun rivoja puhellen Veikon makuuhuoneessa. Helena oli myös hyvin kiinnostunut Erik Aminoffin tiluksien sijainnista ja suuruudesta. Veikko kiersi kysymyksiä pitämällä Helenan kiireisenä makuuhuoneessa.

Seuraavalla viikolla Veikolla oli asiaa Iisalmen kirkkoherranvirastoon hakemaan syntymätodistustaan passin uusimista varten. Kirkkoherranvirastossa häntä odotti yllätys. Helena oli töissä tiskin takana. Tilanne oli kiusallinen molemmille, Iisalmen aatelin Erik Aminoff oli pyytämässä Veikko Rynäsen syntymätodistusta, ja syntymätodistuksen antoi Kuopion kartanontyttären Helena af Enehjelmin sijaan Iisalmen kirkkoherranviraston toimistovirkailija Helena Mäkinen. Yleisö varmaan ymmärtää että toimitus tapahtui molemminpuolisen hiljaisuuden vallitessa ja seiniä katsellen. Kumpikaan ei enää sen tapaamisen jälkeen ottanut toisiinsa yhteyttä. Näiden Veikon sanojen jälkeen yleisön joukosta nousi kirkkoherranviraston ylimeikattu talousjohtaja ylös, huusi ”sika!” ja poistui salista ulos. Veikko ja yleisö katsoivat hämmentyneinä talousjohtajan perään. Veikko totesi hetken hiljaisuuden jälkeen, ettei ainakaan Helenan kielenkäyttö ole muuttunut kolmessakymmenessä vuodessa mihinkään.

Seuraavaksi yleisö sai kuulla, kuinka Veikko rakastui. Se

tapahtui 80-luvun puolivälissä, Veikon ollessa 35-vuotias. Veikko oli viettämässä lauantai-iltaa Iisalmen seurahuoneella, illan aikana tuli naistenhaku, ja Veikkoa haki tanssiin ruskeasilmäinen, noin 30-vuotias vaaleaverikkö. Ei kahta sanaa etteikö Veikko olisi suostunut lähtemään tanssimaan. Loppuilta vietettiin yhdessä tanssien ja seurustellen, mutta ei sanaakaan siihen suuntaan, että Veikko olisi esiintynyt aatelisena tai muuna roolihenkilönä. Veikko Ryyänen esitteli itsensä Veikko Ryyänenä. Vaaleaverikkö esitteli itsensä Merja Virtasena. Yöksi mentiin Veikon luokse Savonkadulle. Ei kahta sanaa etteikö sen lemmyyden jälkeen Veikko herännyt rakastuneena miehenä.

Veikko oli hyvissä rahoissa, Savonkadun vuokrahuoneisto oli ostettu omaksi ja pankkitililläkin oli muilta naisilta lainattua rahaa huomattava summa. Veikko alkoi olla siinä iässä, että perheenperustamistakin oli aika harkita. Lisäksi Veikko oli varma, että hän oli törmännyt elämänsä naiseen. Merja sanoi olevansa töissä Iisalmen kaupungilla palkanlaskijana. Vapaa-aikanaan hän hoiti pyörätuoliin sidottuja vanhempiaan heidän kotitilallaan Nerkooniemessä. Molemmat vanhemmat halvaantuivat autokolarissa kesälomareissullaan muutama vuosi sitten. Silloin tällöin kaupungilta saa vammaishoitajan viikonlopuksi ja Merjakin saa vapaan viikonlopun. Jos olisi varaa maksaa omasta pussista, niin vammaishoitaja voisi olla joka viikonloppu. Mutta ei palkanlaskijan palkoilla sellaisia maksella. Veikon mielestä Merjan kuuluu päästä vapaalle viikonloppuisin ja kysyi summaa, jonka hän kirjoittaa Merjalle. 10000 markalla sai kolmeksi kuukaudeksi viikonloppuhoitajan.

Merja vietti jatkossa viikonloppuja Veikon luona Savonkadulla, ja kuukauden päästä sokeasti rakastunut Veikko ehdotteli jo kihlasormusten ostamista. Merjalle se sopi ja samalla Merja otti puheeksi, että vanhuksille olisi hyvä saada

moottoroidut pyörätuolit heidän omatoimisen liikkumisen helpottamiseksi. Jäisi Merjallekin enemmän vapaa-aikaa. Mutta ei palkanlaskijan palkoilla sellaisia pyörätuoleja ostella. Veikko kyseli, mitä sellaiset pyörätuolit maksaisivat. Merja oli ottanut selville, 15 000 markkaa, sillä saisi jo luotettavan ja hyvän pelin, ei akkukaan heti simahtaisi. Veikko kirjoitti shekin. Saatuaan shekin, Merja sanoi, että hän tarkoitti kappalehintaa. Veikko kirjoitti lisäshekin Merjalle. Kihlasormukset ostettiin seuraavana päivänä.

Kuukauden päästä kihlojen ostosta Veikko oli valmis kosimaan Merjaa ja tekemään hänestä Ryynäsen tulevien lapsien äidin. Merja suostui kosintaan mutta halusi itse hoitaa hääjärjestelyt. Häistä pitäisi tulla hienot ja unohtumattomat. Kerranhan sitä naimisiin mennään. Samaa mieltä oli Veikko. Merja halusi teetättää itselleen ihanan hääpuvun ja kutsua koko ison suvun katsomaan hääpukua ja viettämään häitä notkuvien pitopöytien ääreen. Mutta ei palkanlaskijan palkoilla sellaisia häitä järjestellä. Veikko kirjoitti Merjalle 20 000 markan shekin. Merja otti shekin ja sanoi, että summa on riittävä. Hääpukuun. Häiden järjestely maksaisi noin 50 000 markkaa. Rakastunut Veikko kirjoitti Merjalle lisäshekin. Mitä sitä mies ei tekisi, että tuleva vaimo olisi onnellinen.

Merja alkoi järjestellä häitä, pientä lisäkulia tuli matkan varrella, mutta niistä selvittiin shekkejä kirjoittamalla. Hääpäiväksi oli sovittu Juhannus ja heidät oli määrä vihkiä Kustaa Aadolfin kirkossa. Hääjuhlia varten Merja oli varannut Iisalmen Seurahuoneen pääravintolan koko illaksi ja ruoka - ja muu tarjoilu hoituisi siellä. Lisäshekkejähän sen varaaminen Veikolle maksoi, mutta eipähän tarvitsisi jälkeenpäin kuulla vaimolta, että pihisteltiin häissä.

Merjan puolelta häihin oli tulossa likemmä sata sukulaista ja tuttua, siitä suuret pitopalvelukustannuksetkin, Merja selitti.

Veikko oli kutsunut häihinsä vain vanhempansa, jotka olivat muuttaneet takaisin Ruonaanlahden kotitorppaansa. Hääperinteeseen kuuluu, ettei sulhanen näe tulevaa morsiantaan vuorokautta ennen hääseremoniaa, joten tapaaminen sovittiin Kustaa Aadolfin kirkon eteen juhannusaatoksi klo 15, jolloin vihkitoitituksen piti kirkossa alkaa. Merja pyysi edellisenä päivänä lainaksi Veikon Triumphia, että hän pääsisi sillä hoitamaan vielä viime hetken asioitaan ennen häitä. Toki Veikko antoi silmäteränsä, Triumph Stagin, toiselle silmäterälleen, Merjalle, lainaksi.

Veikko ja hänen vanhempansa saapuivat samalla taksilla Kustaa Aadolfin kirkon eteen sovitusti kolmen aikaan juhannusaattona. Kirkon luona ei ollut ketään, joten Veikko epäili, että Merja olikin tarkoittanut Pyhän Ristin kirkkoa. Sama taksi kuljetti heidät sinne. Pyhän Ristin kirkkokin oli hiljainen. Veikon isä epäili ääneen, että poika oli joutunut huijatuksi. Veikko ja vanhemmat ajoivat samalla taksilla Iisalmen Seurahuoneelle ja Veikko kysyi ravintolapäälliköltä, oliko heidän pääravintolansa varattu täksi illaksi yksityiskäyttöön häämenoja varten. Ravintolapäällikkö totesi, että kyllä se on varattu julkiseen käyttöön Lea Lavénia kuulemaan saapuville. Tiedusteli, että laitetaanko pöytävaraus siis kolmelle. Veikko sanoi ettei tarvitse, hän ei ole juhlimestruulella.

Juhannusilta meni vanhempien lohdutteluja kuunnellessa Ruotaanlahdessa. Kaarlo-isä kirosi tuollaisten naisten kavaluuden, jotka hakeutuvat vain toisen suosioon rahanhuijaamisen takia, alimpaan helvettiin. Veikko oli isän kanssa samaa mieltä. Seuraavalla viikolla selvisi myös, ettei kaupungilla ole ollut töissä palkanlaskijana ketään Merja Virtasta, eikä Nerkoonniemessä asu yhtään pyörätuolivanhusta. Kuukauden päästä Veikko sai postikortin Brasiliasta Merjalta,

joka pahoitteli temppuaan, kertoi saaneensa hyvän hinnan Triumphista Helsingissä ennen maasta lähtöään, sekä kiitti kaikesta toivottaen Veikolle parempaa onnea naisten suhteen jatkossa. Tässä kohtaa yleisön joukosta kuului spontaania taputusta.

Veikolta kului pari vuotta saada hankittua Merjalle menettämänsä rahasumma muilta Iisalmen naisilta takaisin. Triumph Stagin menetys oli Merjan menetyksen kanssa myös kova pala, sellaisia kaunottaria ei enää valmistettu ja Veikko joutui tyytymään Rover 75:een. Siihen rahat ystävällisesti lainasi eräs iisalmelainen leskiapteekkari.

Merja oli Veikolle se suuri rakkaus, ja kun Merja katosi Brasiliaan, Veikko hautasi myös perheenperustamishaaveet omalta osaltaan. Viimeiset kaksikymmentä vuotta Veikko Ryyänen onkin sitten antanut hetken hurmaa savolaisille, pääasiassa Iisalmen ja Kuopion lemmenkipeille varakkaille vanhoillepiioille ja leskinaisille. Naiset ovat saaneet tuntea olevansa lemmen kohteena ja Veikko lainattua rahaa heiltä.

Yleisölle Veikko halusi korostaa, ettei hän ole tehnyt mitään laitonta eikä koskaan saanut tuomiota, vaikka muutama leskinainen onkin oikeudessa yrittänyt perätä takaisin lainaamiaan rahoja. Veikko on saamiaan lainoja vastaan aina tehnyt velkakirjan, jonka hän itse on laatinut ja johon hän on laittanut pienellä tekstillä sellaisen pykälän että lainaa ei tarvitse maksaa takaisin jos ehto kaksi täyttyy. Ehto kaksi löytyy pyydettyäessä Veikon lisäsopimuspaperista, jossa ehto kaksi tarkoittaa, että Veikko maksaa lainan takaisin jos Veikko itse haluaa. Tähän mennessä Veikko ei ole halunnut. ”Sika!”, kuului takarivistä, ja kirkosta poistui punaleninkinen vanhempi nainen.

Veikko ei ollut mielenilmauksesta moksiskaan, vaan valitteli yleisölle, että viime vuosina Veikon vaivaksi on tullut

ikäntymisen luontaisena sivutuotteena lievät impotenssiongelmat ja fyysisen kunnon rapistuminen. Veikko Ryytänen ei ikävä kyllä ole enää se sama terhakka ori kuin 70-luvulla, joka jaksoi viihdyttää naisia makuuhuoneessa auringonnousuun asti. Mutta näitäkin ongelmia pahempi on lääkärin vuosi sitten diagnosoima alkava dementia, joka on asettanut Veikon useamman kun kerran pahaan pulaan. Veikolta on unohtunut oman roolihahmonsä nimi, tai hän on sopinut tapaamisia, mihin on sitten unohtanut mennä, tai niin kuin viime keskiviikkona, oli tehnyt vahingossa kahdet treffit samaan paikkaan ja kahden eri naisen kanssa. Sellaiset virheet voivat Veikon ammatissa olla kohtalokkaita. Siis Veikolle. Niinpä nyt on oikea aika jäädä eläkkeelle ja muuttaa Keravalle tekemään hyväntekeväisyistyötä ja lopulta ottamaan vastaan viimeisellä tuomiolla se, minkä Pyhä Pietari katsoo Veikko Ryytänen ansaitsevan.

Näiden sanojen jälkeen Armas Herra kiitti Veikkoa rehellisestä tilityksestä, toivotti hänelle Keravalla pitkiä päiviä hyväntekeväisyistyöissä sekä onnea Pyhän Pietarin tapaamiseen, sillä sitä Veikko todella tarvitsee. Herra saattoi Veikon kirkon ulko-ovelle asti, palasi yleisön eteen ja jatkoi yleisölle, että emmehän me voi päästää tuollaista naistenhujaria täällä maanpäällisessä elämässä ilman että hän joutuu vastuuseen siitä, mitä hän on ihanille ja rehellisille savon naisille vuosikymmenten aikana tehnyt. Kyllä hyvä asianajaja löytää Veikon tekemästä velkasopimuksesta laittomuuksia ja sopimukset voi purkaa oikeusteitse. Mutta hyvän asianajajan palkkaaminen on kallista, joten siihen yksittäinen naishenkilö tuskin lähtee. Mutta jos me yhdessä keräämme alkupääomaa, niin prosessin alulle laittaminen voi alkaa. Kahvinjuonnin aikana voitte miettiä, millä summalla voitte olla osallisena Iisalmen naisten oikeuksien ja kunnian

puolustamisessa.

Kahvinjuonnin jälkeen Armas Herran pöydän ääressä oli pitkä jono, yleinen lahjoitettava summa oli 100 euroa. Kyllä Veikko Ryytänen oli saanut salintäyteen naisyleisön sen verran itseään vihaamaan, etteivät naiset halunneet Veikon pääsevän huijauksistaan naissukupuolta kohtaan ilman rangaistusta. Viimeisenkin lahjoittajan poistuttua kirkosta Armas Herra siivosi jälkensä ja poistui hotellilleen. Hotellihuoneessaan Herra laski illan tuoton, se oli huikeat 6 450 euroa. Auervaaroilla tienasi hyvin, olisipa heitä joka tilaisuudessa puhujina. Ikävä kyllä Auervaaroja taitaa olla aika vähän Suomessa, mietiskeli Armas Herra ennen nukahtamistaan.

Sunnuntaina aamupalan jälkeen Armas Herra pakkasi rahalippaansa ja vähäiset vaihtovaatteensa urheilukassiin, kävi vastaanoton miesvirkailijalta kysymässä, missä päin Iisalmissa on tenniskenttiä, Kääriäisen tekisi mieli käydä pelaamassa ennen lounasta. Vastaanottovirkailija neuvoi reitin tenniskentälle. Armas Herra huomasi vasta Nissanissa istuessaan ja Iisalmen keskustasta pois ajaessaan, että hän oli unohtanut tennismailansa hotellihuoneeseen. Herra ei aikonut palata hakemaan mailaa, eiköhän Kajaanisakin ole kauppoja joista sellaisia saa ostaa.

17. Kajaani

Armas Herra saapui Kajaaniin ennen puoltapäivää. Kajaani ei ollut Herralle ihan outo paikka, sillä Herra on usein ajellut Rautajärveltä hakemassa Kajaanin K-raudasta kyläkauppaansa tavaroita myyntiin, kuten rakennustarvikkeita, nauvoja, maaleja ja sen sellaista. Herra käänsi Nissaninsa 5-tieltä keskustan kohdalla Maunuantielle ja kävi tankkaamassa autonsa tutussa Teboilissa.

Armas Herra oli varannut huoneen Hotelli Kajaanista, mutta kun siellä olisi päivällinen vasta 17 aikaan, Herra pysähtyi linja-autoaseman lähellä olevan pizzerian kohdalle ja päätti käydä syömässä jauhelihapizzan ennen hotelliin kirjautumista. Herra ei ollut aiemmin siinä kohtaa pizzeriaa nähnyt, mutta siitä olikin yli vuosi kun Armas Herra oli kyläkaupan asioilla näillä nurkilla pyörinyt.

Astuessaan pizzeriaan sisään Armas Herra havaitsi hämmästyksekseen olevansa ainoa asiakas paikassa, vaikka oli sunnuntai ja paras ulkona syöntiaika. Yhtä hämmästynyt oli tiskin takana olevan henkilön ilme hänen havaitessaan asiakkaan tulevan pizzeriaansa. Armas Herra kysyi varmuuden vuoksi ovelta turkkilaisen näköiseltä paikanpitäjältä, että onhan tämä liike auki. Pizzerian pitäjä vastasi, vieläkin hieman hämmentynyt ilme kasvoillaan, että olla auki, vielä. Armas

tilasi jauhelihapizzan. Pizzerian pitäjä totesi tilauksesta, että paivan tarjouksena olla hyva kinkupizza, hyva frutti di mare ja mulku peperoni. Haluako asiakas silti jauhelihapizza? Armas Herra halusi jauhelihapizzan.

Turkkilainen meni valmistamaan pizzaa keittiön puolelle ja Armas Herra odotteli ikkunapöydässä ihmetellen pizzerian pitäjän kielenkäyttöä. Ei ihme ettei pizzeriassa ollut asiakkaita. 15 minuutin kuluttua turkkilainen toi Armas Herralle jauhelihapizzan. Jauhelihapizza oli erinomaista. Herra kiitti ja poistui tyhjistä pizzeriasta.

Hotelli Kajaaniin, joka sijaitsi Onnelantie 1:ssä, Armas Herra kirjoittautui myyntiedustaja Unto Kalpana, Kekkonen kaupungissa kun oltiin. Vastaanottovirkailija, nuorempi naishenkilö, ei reagoinut nimeen ollenkaan, tuskin edes tiesi kuka Kekkonen oli ollut, puhumattakaan hänen salanimistä. Yhden hengen huone maksoi 56 euroa, siihen sisältyi aamiainen ja asukassauna uunteineen. Armas Herra nappasi huoneeseen mennessään tiskiltä myös viikonlopun *Kainuun Sanomat*.

Hotellihuoneessaan Herra tarkasti ilmoituksensa, se löytyi Kainuun Sanomien perjantai-numerosta, "*Viikon menot*" -osion alta. Palstalla oli paljon ilmoituksia, mm:ssa seuraavat: "Ekumeeninen syyssiunaus 19.9 klo 12 Seppälän maatalousoppilaitoksessa Järjestää Eläkeliiton Kajaanin yhdistys. Lähtö Kajaanin linja-autoasemalta klo 11.30 pikkuautoilla. Kansanlähetyskoti, Sammonkatu 5: ti 19.9. klo 11 rukouspiiri ja klo 18 työikäisten miesten raamattupiiri. Citysrk. Urho Kekkonenkatu 4. ma 18.9. klo 17-21 Cityyllässä ylistystä, rukousta ja opetusta, aiheena 'Raamatun miehiä' Arkisin ma - to klo 8-9 aamuylitys, klo 9-12 puuroaamiainen kaikelle kansalle vapaaehtoisella summalla." Armas Herran ilmoitus kuului seuraavasti:

PääkirKKko, Pohjolankatu 24, ke 20.10 klo 18 . Tervetuloa kuuntelemaan Herran sanaa aiheesta: ”Rakasta lähimmäistäsi”
Tilaisuudessa kahvitarjoilu.”

Onneksi tilaisuudet eivät ole päällekkäin eikä samana päivänä. Kajaanissa on näemmä paljon hengellistä toimintaa ja kirkkojakin löytyy joka lähtöön. On ev.lut-, ortodoksi-, helluntai- kun baptistikirkkojakin. Kajaanissa kilpailu sieluista on kovaa, pohti Herra itsekseen. Mutta eiköhän Armas Herra pärjäisi tässä kilpailussa. Enää piti löytää Kajaanista vain se yksi kadotettu sielu tilaisuuden puhujaksi.

Armas Herra lepäili iltapäivän hotellihuoneessaan ja kävi klo 17 hotellin ravintola Kuukkelissa päivällisellä. Se toimi noutopöytäperiaatteella. Syönnin jälkeen Herra lepäili muutaman tunnin huoneessaan ja suuntasi siten takaisin Kuukkeliin, jossa oli uusi noutopöytäperiaate. Siellä oli sunnuntaina naisten tanssit. Armas Herran nouti tanssiparketille povekas vaaleaverikkö Tiina, joka oli tullut tanssi-iltaan Teppanasta, Kajaaninjoen toiselta puolelta. Tiina ei mennyt yöksi Teppanaan.

Maanantai-aamupäivällä Armas Herra käveli Kajaanin kirkkoherranvirastoon Linnakadulle hakemaan avaimia pääkirkkoon. Avaimia antaessaan kirkkoherranviraston vanhemmanpuoleinen, kaljuuntunut talousjohtaja tiedusteli, kuka kirkossa esiintyisi. Armas Herra sanoi, että paikallinen hyvä puhuja, talousjohtajan pitää tulla itse kuuntelemaan. Kirkkoherranvirastolta Herra lähti kävelemään Linnakatua pitkin vanhoille linnaraunioille. Matkalla Armas Herra ohitti suuren kajaanilaisen, Elias Lönnrotin näköispatsaan. Kajaanin vanhan linnan rauniot olivat Kajaaninjoen ylittävän sillan kupeessa. Raunioilta Armas teki lenkin rantapuistoon, jossa

hän kävi katsomassa toista Kajaanin suurta poikaa, Eino Leinon näköispatsasta. Kun syyspäivä oli harvinaisen lämmin ja hieno, Armas Herra käveli vielä lähellä olevaan puistoon katsomaan Kajaanin kolmannen suuren miehen, Urho Kekkosen patsasta nimikkopuistoonsa. Se ei ollut näköispatsas. Taiteilija kuvasi Kekkosen suurena mutkalla olevana torvena. Muistomerkki loukkasi Armas Herraa, Kekkonen oli ollut hyvä presidentti ja pidetty mies Kainuussa eikä todellakaan mikään torvi. Kuvanveistäjä Pekka Kauhasen ei ehkä kannata lomailla Kainuussa päin.

Kävellessä oli kulunut aikaa ja energiaa, Armas Herralle tuli nälkä ja koska hän oli lähellä linja-autoasemaa, hän muisti edellisenä päivänä syömänsä herkullisen jauhelihapizzan. Herra päätti mennä samaan pizzeriapaikkaan syömään. Pizzeria oli jälleen tyhjä asiakkaista Herran astuessa ovesta sisään. Turkkilainen oli tiskin äärellä tekstaamassa jotain lappua, mutta havaitessaan Herran, siirsi tussin ja lapun sivuun ja kysyi mita asiakas halu, paivan tarjouksena olla hyva kinkupizza, hyva frutti di mare ja mulku peperoni. Haluako asiakas silti jauhelihapizza kute edeli paiva? Armas Herra halusi jauhelihapizzan.

Turkkilaisen poistuessa keittiön puolelle tekemään pizzaa, Armas Herra vilkaisi, mitä pähvilappuun oli tekstattu. Lapussa luki suurella: ”Like lopeta” Armas Herra siirtyi samaan ikkunapöytään odottamaan jauhelihapizzaansa kun edellisenäkin päivänä. Turkkilainen toi hetken päästä pizzan pöytään ja kysyi, sopiko istu poutaan seuraksi, kun vaha asiakkaita. Herralle se sopi. Turkkilainen esittäytyi Kemal Sükürkiksi. Ennen kuin jauhelihapizza oli syöty, Armas Herra oli saanut kuulla Kemal in omintakeisella suomella, että Kemal oli saanut tarpeekseen pizzerian pidosta Kajaanissa. Jälkiruokakahvin aikana Herra sai kuulla, että Kemal oli saanut

tarpeekseen itse asiassa koko Suomesta ja aikoi muuttaa takaisin kotimaahansa Turkkiin. Lisäkupillisen aikana Herra sai vielä kuulla, että Kemalin mielestä on sääli, että Armas Herra yksin joutui kuulemaan Kemalin vuodatuksen, Kemal olisi halunnut sanoa suorat sanat kaikille Kajaanilaisille ennen lähtöään. Tämän kuultuaan Herra kysyi, että riittääkö noin 200 kajaanilaista kuuntelijaa, sen verran Herra lupasi järjestää. Kemalille määrä sopi oikein hyvin. Armas Herra oli saanut puhujan keskiviikon tilaisuuteen, eikä Kemalille tarvinnut ehdottaa edes kossupulloja palkaksi. Muslimit eivät käytä alkoholia. Herran poistuessa pizzeriasta Kemal jäi teippaamaan liikkeen lopetusilmoitusta ikkunaan, mutta lupasi saapua pääkirkolle keskiviikkona varttia ennen kuutta.

Maanantai-illan Armas Herra lepäili huoneessaan TV:tä katsellen. Edellisenä yönä unet olivat jääneet Tiinan vuoksi vähiin. Tiistaina Armas Herra ajeli Nissanillaan Paltaniemeen, Kajaanin lentokentän lähelle, jossa sijaitsi Eino Leinon syntymätalo Hövelö. Saman talon oli aiemmin omistanut Elias Lönnrot. Hövelöntalon voi siis sanoa olleen yksi Suomen kulttuurihistorian tärkeimmistä asuinrakennuksista. Kekkonen ei Kajaanin kolmesta suurmiehistä ollut asunut Hövelössä, vaan Kajaanissa Kalliokadulla, mutta Kekkonen ei ollutkaan kulttuurimiehiä vaan poliitikko. Palattuaan Paltaniemestä hotellille, Armas Herra näki ala-aulassa Kalinkan mainoksen, jossa sanottiin seuraavasti: ”Tiistaisin naisten haku klo 21.00 - 00.30 , tähtivierailu: Marko Tuovinen & Tähdet”. Armas Herran luona seuraavana yönä tähtivierailun teki Irmeli Aalto Purolasta, tältä puolelta Kajaaninjokea.

Keskiviikkona Armas Herra oli jo ajoissa Kajaanin komean pääkirkon luona odottamassa yleisöä ja Kemalia. Herra oli tullut kirkolle tuntia ennen tilaisuuden alkua ja ihastellut puusta rakennetun uusgoottilaisen kirkon sisätiloja. Kirkon sisusta toi

Herralle mieleen englantilaisissa dekkarisarjoissa nähtyjä kirkkosaleja sisältäpäin. Kirkossa oli myös kaunis torniosa. Kirkko ei tosiaankaan edustanut mitään perinteistä suomalaista kirkkorakentamista. Armas Herra piti tätä kirkkoa komeimpana kirkkona tähän asti näkemistään. Ateistikin voi pitää kirkoista, jos ne ovat tarpeeksi kauniita.

Puoli kuuden aikaan alkoi kirkolle valua yleisöä, pääasiassa keski-ikäisiä naisia. Herra toivotti heidät tervetulleiksi kirkon etuovella. Paikalle saapui myös seurakunnan talousjohtaja. Seuraavaksi Herra näki henkilön, jonka hän viimeksi uskoi tlaisuudessaan näkevän. Paikalle saapui bussikuski Makkonen senior. Makkonen asteli Herran luo portaille, sanoi poikansa kertoneen, miten entinen kyläkauppias ja kalavalehtelija nykyään aikoo ansaita elantoaan ihmisiä huijaamalla. Makkonen, rehellinen mies, nähtyään Herran ilmoituksen lehdestä, aikoo valistaa paikalle tulleita ihmisiä Herran petollisuudesta. Makkonen senior kysyi, kauanko tilaisuus kestää. Herra arveli puolestoissa tunnissa selvittävän. Hyvä, Makkonen saapuu sitten myöhemmin paikalle, Makkonen ei viihdy suuremmin kirkoissa. Ja Makkoselta jäi tuoppi kesken Public Corneriin, mutta Herra voi olla varma että Makkonen saapuu paljastamaan entisen kyläkauppiaan metkut. Tämän sanottuaan Makkonen senior lähti hieman horjahtelevin askelin takaisin Kauppakadun suunnalle. Armas Herraa ahdisti ensimmäisen kerran uudella urallaan, mutta Herra päätti katsoa mitä tapahtuu. Hyvässä lykyssä Makkonen senior ei humalatilaltaan jaksakaan edes saapua kirkkoon myöhemmin. Herra tiesi sen kyllä olevan toiveajattelua. Kyllä bussikuski Makkonen senior sen verran Armas Herraa vihasi.

Kemal ei kuitenkaan Herraa vihannut, sillä hän saapui sovittuun aikaan varttia vaille kuusi kirkolle. Kemal ei ollut koskaan käynyt Kajaanin kirkossa, muslimi kun oli, mutta

tutkaili tovin katseellaan kirkkorakennusta ja totesi Herralle kirkon portailla, että onpa mulkun nakonen kirko. Herra ei virkannut Kemalın kommenttiin mitään, vaan ohjasi hänet kirkkoon sisälle odottamaan. Kun kello oli tasan kuusi, kirkkoon oli saapunut Herran lupaamat runsaat 200 kuuntelijaa.

Armas Herra toivotti nuorekkaan näköisen yleisön tervetulleeksi ehkä Suomen kauneimpaan kirkkorakennukseen. Armas Herra nostatti yleisön mielihyvää jatkamalla, että kajaanilaisia on siunattu muullakin kun kauniilla kirkkorakennuksella. Kajaanista on tullut kansamme iloksi sellaisia merkkihenkilöitä kun Elias Lönnrot, joka kirjoitti Kalevalan ensimmäisen osan täällä piirilääkärin toimensa ohella, kansallisrunoilijamme Eino Leino, joka syntyi Kajaanin seudulla ja jonka luontomaisema innoitti Leinon aikanaan kirjoittamaan Helkavirret sekä pitkäaikainen presidenttimme Urho Kekkonen, joka on käynyt koulunsa Kajaanissa. Sen jälkeen kaikki mitä Kekkonen teki menikin historiankirjoihin. Eikä pidä unohtaa nykyaikamme tunnetuinta kajaanilaista, Perttu Sirviötä, joka voitti ensimmäisen tuotantokauden Big Brother -kisan vuonna 2005. Finaalia seurasi TV:stä suorana melkein kaksi miljoonaa suomalaista. Kyllä Kajaani sai olla taas ylpeä omasta pojastaan.

Hyvin on siis kantaväestömme asiat hoidettu Kajaanissa. Mutta miten on vieraitten kohdalla, miten on otettu ulkomaalaiset Kajaaniin muuttaneet vastaan? Onko ojennettu auttava käsi kantaväestön toimesta kuten tuossa taulussa, kysyi Armas Herra ja osoitti sormellaan pääkirkon isoa alttaritaulua, johon oli kuvattu Jeesus kävelemässä vetten päällä ja ojentamassa kättään vedessä vyötäröään myöten kahlaavaa Pietaria kohden. Armas Herra jatkoi, ettei kukaan tietenkään odota, että kajaanilaisten pitäisi osata kävellä vetten päällä, ei edes tämän illan puhujavieraamme Kemal Sükür, mutta ehkä

hieman auttavaa kättä turkkilaiselle pizzariyrittäjälle olisi tämä kaupunki ja sen asukkaat voineet ojentaa. Mutta antaa Kemal itsensä kertoa vuodestaan Kajaanisssa.

Tämän Armas Herran alustuksen jälkeen Kemal Sükür astui yleisön eteen ja kertoi kokemuksistaan omin sanoin seuraavasti:

”Mine ola Kemal Sükür Aikadurista lahelta Irak raja. Mine ola kurdi. Kurdi ola mulku ihmine vaika turki poliisi muuta vaitaa. Turki poliisi ei ola mulku poliisi. Minu velje jaada kiini pommiteost ja joutu vankila, mine lahti karku Soomi. Mine kuula Soomi mulku maa. Mine saada mukaa sukuraha Soomi eta perustaa pizzapaika. Kemal opiskelu Turkis kokki. Kemal mulku kokki. Kemal nahda netis ilmotus halpa liiketila vuokrala Kajani, Kemal matkusta Kajani, vuokrata liiketila vuosi siten. Kemal ola onelinen, Kajani mulku paika.”

”Kemal halusi jaada Soomi, ei palata Turki koska Kemal Kurdi. Kemal ano samala turvapaika. Virkalija sano pita tayta paperi ja oppi soomi eta voi jaada. Kemal tayti paperi ja lupa mena soomikursi. Virkalija sano ok. Virkailija mulku ihminen.”

”Kemal ei osanu alusa soomi ja Kemal palkata tytto pizzeria otamaan tiluksia kun Kemal teki pizza. Tytto nayti menukuva mika pizza piti aina tehdä ja Kemal teki. Kemal osata tehdä hyva kinkupizza, hyva frutti di mare ja mulku peperoni.”

”Kemal halusi oppi soomi, mutta Kemal iso onkelma, Kemal piti ola kursiaika teke pizza oma liike. Apulainen, tytto, osa puhu soomi, mutta ei osa teha pizza. Tytto muuten mulku ihmine.”

”Oneksi onkelma loyty ratkasu. Kemal liikessa alko kauda saanolisesti yksi busikuski ruokatauko lahenen busiasemalta. Han lupasi opeta Kemalille soomi jos busikuski saa samala

ilmane pizza. Kemalile asia ok. Kemal tykaa busikuski mulku ihmine.”

”Puoli vuota busikuski kavi Kemalin liikessa syoma aina mulku peperoni pizza, samala opeti Kemali soomikieli. Valila pyysi extrapizza muka ja Kemal anto koska mies ola mulku soomekieli opetaja.”

”Kemalile lahesty kielikoke ja busikuski lupasi auta puhe kansa. Kemal opeteli busikuski tekemä puhe paperilta ulko ja meni kokese. Kemal tykas eta koke meni ok koska Kemal muisti busikuski tekema puhe ulko kokona. Virkcalija lupasi laheta tulokse Kemali tiedoksi viikon paasta. Kokevirkcalija oli Kemalin mielesta mulku virkcalija.”

”Viikon paasta Kemal kuitenkin saada hylkama paatos kokesta. Kemal ihmeteli koska Kemal puhu soomalasen suula soomalaisen busikuskin soomi. Eiko soomalainen busikuski muka osa soomikieli. Kemal olisi kysyny busikuski muta busikuskia Kemal ei ole nahny puhekoke jalke. Kemalista busikuski osa mulku soomikieli.”

”Kemal muista vielä kokepuhe, Kemal kerto sen teile kuten kokevirkcalijale. Nain se mene:

Kemal Süküür on mulku ihminen ja halu asu mulku Soomimaa. Kemal tuli mulku Kajani, jossa teke mulku pizza mulku kajaniilasile. Kajaniasta on tulu kolme suuri mulku soomipoika, Lonrot, Leno ja Kekone. Lonrot oli mulku kansakirjalija ja teki mulku kirja, Kalevala. Eno Leno oli mulku kansarunolija ja teki paljo mulku runoja. Kekone oli kalju ja mulku preidenti joka halitsi pitka aika. Nykyne Soomi presidenti on Halone. Han on kansa mulku presidenti. Vaika Kemal on ulkomaalane, Kemal arvosta mulku Soomikansa ja halu rakenta tasta mulku maa yhdesa mulku kajaniilaste kansa.

Kemali oma maa, Turki ei ole niin mulku maa kun Soomi. Soomi myös mulku urheilusa, teila juoksi mulku Nurmi ja mulku Viren paljo olumpiakulta. Turkisa ei nin mulku juoksijota. Soomesa myös nykyään paljo mulku jalkapalolija. Niita loyty myös Turkisa. Teila taala Soomesa myös naisila tasarvo mika mulku asia. Turkisa naisila ei tasarvo. Se ei ole mikaan mulku asia.

”Täsä kohta kokevirkalija, naine, keskeyti Kemal ja sano eta riita, kiitos, ja Kemal luuli eta koke oli menyt hyvin ja lahti takas liikese. Apulane, tyttö, lahti opiskele ja koska Kemal osata soomi, kitos busikuskin, Kemal hoiti jatkosa tiluksen otot ja puhet asikkaiden kansa Muta asiakat alko vahenema koko aja vaika Kemal teki kuinka mulku pizza ja kehu kajanilaset mulku ihmine.”

Tässä vaiheessa Armas Herra keskeytti Kemal in yksinpuhelun ja pyysi, voisiko Kemal kertoa kajaanilaisyleisölle, mitä hänen puheessaan paljon viljelemä mulku-sana oikein tarkoitti. Kemal vastasi, että ”busikuski oli pyytany kayta paljo sita sana koska se Soomesa oli synonymi eritain hyvale ja sita sana kanati siksi paljo kaytaa sen lyhyema muoto vuoksi.” Tämän kuultuaan yleisön joukosta kuului kohahdus..

Ja eikös juuri sopivasti bussikuski Makkonen senior astu silloin kirkon ovesta sisälle. Kemal havaitsee tutun hahmon saapuvan ja hihkaisee intoa äänessään: ”Tuo ole se mulku busikuski, joka opeti Kemal puhu soomikieli!” Makkonen senior pysähtyi kuin seinään nähdessään Kemal in yleisön edessä osoittamassa häntä sormella. Kajaanilaisyleisö kääntyi katsomaan oven suuhun pysähtynyttä bussikuski Makkonen senioria ja muutaman suusta kajahti ”Mulkku!”. Makkonen senior kääntyi pikaisesti kannoillaan ja suorastaan ryntäsi kirkon ovesta ulos. Kemal Sukur lähti bussikuskin perään, todeten Herralle pikaisesti että ”pita kiita noin mulku busikuski

kaikesta enne Turki paluuta, yleisoki pita hanta mulku ihmisenä”

Armas Herra rauhoitteli kiihdyksissä olevaa yleisöä pyytämällä olemaan alentumatta bussikuskin tasolle ja miettimään ennemminkin pullakahvin äärellä, miten auttaa pizzerian pitäjä Kemal Sükürä saamaan luottamuksensa Suomeen ja rehellisiin kajaanilaisiin takaisin. Äskeistä bussikuskia ei voida parhaalla tahdollakaan laskea rehellisten ihmisten joukkoon. Yleisön joukosta keski-ikäinen punahuivinen rouva nousi seisomaan ja totesi kovaan ääneen, että hän tietää kuka kyseinen bussikuski on, hän on usein kulkenut bussikuski Makkosen kyydissä Sotkamon suuntaan. Ei kulje enää, hän kyllä ottaa yhteyttä bussiyhtiöön Makkosen toimista ja vaatii bussiyhtiön erottamaan tuollaisen rasistisen työntekijän.

Armas Herra kiitti rouvaa tiedoista ja uskoi, että adressin bussikuski Makkosen siirtämiseksi bussiyhtiön mainetta pilaamasta allekirjoittaa varmaan moni yleisöstä ennen poislähtöä. Armas Herra voi olla vaikka ensimmäinen allekirjoittaja. Mutta Kemal Sükür on kärsinyt asiakkaiden puutteesta melkein vuoden, ja nyt kun tiedämme, ettei se johdu ainakaan hänen pizzoistaan, jotka ovat erinomaisia, niin voitte alkaa jälleen käymään hänen liikkeessään. Kemal on varmaan ajautunut bussikuski Makkosen takia taloudellisiin vaikeuksiin, joten voimme varmaan kerätä pienen kolehdin hänelle ja osoittaa, etteivät kaikki kajaanilaiset ole yhtä epärehellisiä ja ilkeitä ahkerille ja hyvää tarkoittaville ulkomaalaisille yrittäjille kuten bussikuski Makkonen. Yleisön joukosta kuului hyväksyvää mutinaa.

Kahvinjuonnin jälkeen Armas Herran pöydän eteen tuli pitkä jono lahjoittajia sekä adressin allekirjoittajia. Ihmiset olivat vieläkin tohkeissaan ja olivat vihaisia siitä, kuinka bussikuski

Makkonen oli antanut kaikista kajaanilaisista epäystävällisen kuvan omalla julmalla pilallaan. Keltaiseen leninkiin pukeutunut vanhempi naishenkilö sanoi Herralle lahjoitusta tehdessään, että hänen miehensä omistaa Kajaanissa anniskelubaarin, jossa Makkonen on vakioasiakas. Rouva pitää huolen, että Makkonen saa porttikiellon heidän baariinsa ja kaikkiin muihinkin Kajaanissa. Kyllä hänen miehensä sana sen verran painaa niissä piireissä. Armas Herra piti rouvan päätöstä oikeutettuna ja suotavana.

Viimeisenkin lahjoittajan ja adressin kirjoittajan poistuttua kirkosta, Herra siivosi paikat, tarkasti että ovet tulivat lukkoon ja palasi Hotelli Kajaaniin. Huoneessaan Armas Herra laski illan tuoton, Kemal kohtalo kirvoitti kukkaron nyörejä 2 740 euron edestä. Ja extrana bussikuski Makkonen seniorille annettava porttikielto Kajaanin ravintoloihin ja adressi työnantajalle miehen siirtämisestä bussiyhtiön palveluksesta pois. Makkosesta ei enää olisi Herralle mitään uhkaa, hänen juttujaan ei kukaan uskoisi jatkossa. Tätä ajatusta Armas Herra makusteli hartaasti ennen nukahtamistaan.

Sunnuntaina, lähtiessään taas etsimään tenniskenttää urheilukassinsa ja kaikkien tavaroidensa kanssa, Armas Herra poikkesi Kemal pizzeriassa. Nyt näky oli aivan toinen. Paikka oli keskipäivällä aivan täysi. Kemal havaitsi Armas Herran, viittasi luokseen ja sanoi:”Sina ola mulku mies, parempi puhemies kun busikuski. Mina en saanu busikuski eilen kiini, koska se joksi niin kovaa vaika Kemal husi odota. Busikuski ei odota. Nyt siten tanaan liike tayna asiakaita. Tama Soomi ihmeline maa. Kemal taita jaada vielä vahaksi aika kun tama niin mulku maa. Mina halu tarjota sina pizza kiitos. Paivan tarjouksena olla hyva kinkupizza, hyva frutti di mare ja mulku peperoni. Haluako sina silti jaahelihapizza kute aina?”

Armas Herran kiihdyttäessä Nissan Primeransa

matkavauhtiin, auton täytti hyvä jauhelihapizzan tuoksu, joka tuli etupenkillä olevasta pahvisesta pizzalaatikosta. Aurinko paistoi kirkkaasti taivaalta ja Herra laittoi aurinkolasit päähänsä. Hetken kuluttua auton täytti Frederikin miehekäs ääni. Kemal voisi pitää Frederikiä mulku laulajana, mietti Armas Herra ja hymyili.

18. Postia Herralle

On toukokuu ja Armas Herra on jäänyt hyvin ansaitulle kesälomalle. Herra ei aio seuraavaan neljään kuukauteen kierrellä Suomen kapakoita juoppoja miehiä etsimässä ja olla raahaamassa heitä keski-ikäisten naisten eteen kirkkoihin ripittäytymään. Nyt Armas Herra etsii hyviä kala-, marja-, sieni-, rapu- ja sorsastuspaikkoja Rautajärven lähialueilta sekä nauttisi pitkistä erävaelluksista Kainuun upeissa korvissa. Kainuun jylhä luonto on Armas Herran oma kirkko, jonka huomassa ihminen tajuaa pienuutensa ja oppii elämässä tarvittavaa nöyryyttä.

Kesälomallaan Armas Herra sai myös postia Keskon perintöosastolta, verottajalta ja Helmiltä. Kirjeiden takia Herran ei tarvinnut tuntea pienuutta tai oppia nöyryyttä.

Keskon kirje kuului seuraavasti:

”Hyvä entinen K-ketjun tuotekauppiaamme, nykyinen perintöosastomme ykkösasiakas.

Me täällä Satamakadulla Katajanokalla olemme rehellisesti sanottuna äimän käkenä.

Te olette kirjanpitomme mukaan tilittäneet meille kahdeksassa kuukaudessa 48 000 euroa. Se on Keskon perintöosaston

kiistaton ennätys koko 75-vuotisen historiamme aikana. Ja uskoisimmepa, että löisitte tuolla summalla myös Nordean perintäosastonkin luvut, jos vain pääsisimme tekemään vertailuja heidän tilastojen kanssa.

Meillä täällä perinnän pojilla pisti silmään sellainen seikka, että tilille tuli panoja keskimäärin kaksi kertaa viikossa ja aina eri paikkakunnalta. Heikkinen, Teidän tilivastaavanne, veikkailikin leikkisästi, että tuollaisia summia ei saa kun pankkeja ryöstämällä. Heikkinen jopa yritti etsiä lehdistä, oliko kyseisillä paikkakunnilla tehty ryöstöjä talletuksienne aikoihin. Me muut vähän naureskelemme Heikkisen epäilyksille, ettehan Te tietenkään kiertele Suomea pankkeja ryöstelemässä.

Ettehan?

Toinen seikka, joka täällä perinnän pojilla pisti silmään, oli tilipanojen summien ihmeellinen heittäminen, toisinaan tuhansia, mutta sitten joillakin paikkakunnilla pieniä summia, kuten Jämsästä ja Siilinjärveltä 200 euroa. Heikkinen veikkailikin leikkisästi, että olette joillakin paikkakunnilla pankkien sijaan ryöstäneet avuttomia mummoja kaduilla. Heikkinen jopa yritti etsiä lehdistä, oliko Jämsässä ja Siilinjärvellä tehty mummonryöstöjä talletuksienne aikoihin. Me muut vähän naureskelimme Heikkisen epäilyksille, ettehan Te tietenkään kiertele Suomea mummoja ryöstelemässä.

Ettehan?

Toisaalta, eihän se meille kuulu miten Te olette rahanne hankkineet, hyviä takaisinmaksajia kun on yhden käden sormilla laskettavissa, vaikka meilläkin on perintäasiakkaita melkein 10 000.

Mutta asiaan. Maksamastanne 48 000 eurosta korkoihin on mennyt 11% perintäkoron mukaan 18 700 euroa, joten pääoman lyhennykseen on jäänyt 29 300 euroa. Velkapääomanne on tällä hetkellä 139 700 euroa. Tällä

maksuvauhdilla velka on hoidettu vuoteen 2014 mennessä. Osastopäällikkömme Vihavainen on muuten valmis maksamaan vanhasta kaupparakennuksestanne 20 000 euroa, mikä on 5000 euroa korkeampi tarjous kuin syksyllä esitetty. Harkitkaa tarjousta.

Yhteydenottoanne ja myyntipäätöstä odottaen

Keskon Perintöosasto ja osastopäällikkö Vihavainen ”

Kainuun verotoimistosta Kajaanista Armas Herra sai seuraavanlaisen kirjeen:

”Herran Valinta Ky:lle/ asiamies Armas J. Herra.

Te ette tunne minua, mutta minä olen verotarkastaja Pikkarainen Kajaanin verotoimistosta, joka olen tarkistanut Teidän kyläkauppanne veroilmoituksen viimeiset kolmekymmentä vuotta. Minä tarkastan yrityksiä jotka ovat aakkosista A:sta H-kirjaimeen. Verotarkastaja Mäkinen tarkastaa I:stä P:hen ja verotarkastaja Lötjönen Q:sta aakkosten loppuun. Alueellamme ei kuitenkaan ole yhtään Q-kirjaimella alkavaa yritystä, joten Lötjönen aloittaa R-kirjaimesta tällä hetkellä.

Yrityksenne, Herran Valinta Ky:n veroilmoituksen olen käynyt läpi aiemmin yhden aamupäivän aikana. Veroilmoituksestanne on selvästi käynyt ilmi kaupan myynti ja tuotot. Verotarkastajana minun on ollut helppo tarkistaa kuiteista myyntitapahtumat ynnä muut ja lyödä leima papereihin. Viimeisen kymmenen vuoden aikana se on ollut vielä helpompaa kun niitä myyntitapahtumia on ollut yhä harvemmin ja kauppanne on tuottanut tappiota. Minä olen

vain kirjannut tänne meidän verotiedostoihin ylös paljonko sitä miinusta on viivan alle minäkin vuonna tullut. Ja onhan sitä tullut. Me täällä Kajaanin verotoimistossa olemme Mäkisen ja Lötjösen kanssa lyöneet viimeisen kahdeksan vuoden aikana vetoa pullakahveista kuinka kauan teidän kyläkauppanne jaksaa sinnitellä ennen konkurssiin menoa ja lakkautusta. Hyvin olette jaksaneet, paljon pitempään kun uskoimme. Viime vuonna sitten ilmoititte lakkauttavanne kaupan. Lötjönen voitti pullakahvit.

Nyt lähetitte minulle veroilmoituksen Herran Valinta Ky:stä, jonka toimialan olette muuttaneet käsittämättömäksi. Ainakin minulle. Olen pohtinut ja painiskellut tämän teidän veroilmoituksenne kanssa nyt kaksi kuukautta ja minä sanon suoraan, että Te olette vittumoinen mies, Armas J. Herra. Samaa mieltä ovat Mäkinen ja Lötjönenkin, kun olen näyttänyt heille Teidän veroilmoitustanne.

Otetaanpa esimerkiksi muutama Teidän täyttämänne kohta tästä veroilmoituksesta. Olette ilmoittaneet **vähennyksiä** -kohdassa **tilapäisestä työvoimasta aiheutuneet kulut**, 1174,40 euroa. Mukaan olette laittaneet 118 koskenkorvapullon ja 6 sorbus-pullon ostokuitit ympäri Itä-Suomen lääniä. Rehillisesti sanottuna minä, Mäkinen, Lötjönen ja Kajaanin verotoimiston johtaja Huuska emme löytäneet verolaista pykälää, joka olisi kieltänyt alkoholituotteiden hyväksymisen tilapäisen työvoiman kuluvähennyksiksi, mutta se ei tarkoita, että se myöskään verottajan mielestä olisi sallittua. Mielestäni Teillä, herra Armas J. Herra on pahimmanlaatuinen alkoholiongelma. Ymmärrän kyllä, että se ottaa luonnolle kun vajaa sata vuotta toiminut sukukauppa menee konkurssiin niin siinä voi vahvempikin mies tarttua pulloon. Tästä alkoholiasiasta on samaa mieltä myös Mäkinen, hän sanoi suoraan, että Te olette juoppo. Lötjönen tarkensi ja sanoi että Te olette matkajuoppo.

Sitten nämä Teidän ilmoittamanne **edustuskuluvähennykset**. Olette liittäneet veroilmoitukseenne ravintola - ja baarikuitteja ympäri Itä-Suomen lääniä, ilmoittaen samalla keiden kanssa olette olleet edustamassa yrityksenne laskuun. Ilmoituksessanne olette maininneet kuittien taakse selvennyksenä seuraavanlaisesti, muutamaa esimerkkiä lainatakseni: ravintola Ohranjyvä, Pate, pyromaani; Polle pub, Voitto Kangasniemi, alkoholitarkastaja; Hotelli Jämsä, Liisa Kurppa, huora; Killerin ravirata, ravintola Pegasus, veto - Mäkinen; Juicen Pubi, Matti Koljonen, suntio

Tarvitseeko jatkaa?

Minä, Mäkinen, Lötjönen ja Kajaanin verotoimiston johtaja Huuska emme löytäneet verolaista pykälää, joka olisi kieltänyt verovelvollista seurustelemasta ja edustamasta pyromaenin, huoran, uhkapelurin tai kirkonmiehen kanssa anniskeluravintoloissa, mutta se ei tarkoita, että se myöskään verottajan mielestä olisi sallittua. Mielestäni Teillä, herra Armas J. Herra on yrityksenne julkisuuskuvan ja asiakassidosryhmäkohteen valinnan suhteen mennyt jotakin sairaasti pieleen. Ymmärrän kyllä, että se ottaa luonnolle kun vajaa sata vuotta toiminut sukukauppa menee konkurssiin niin siinä helposti ajautuu huonoihin seuroihin Tästä asiakassidosryhmäasiasta on samaa mieltä myös Mäkinen, hän sanoi suoraan, että Teidän ei pitäisi viettää aikaa pyromaanien, huorien, uhkapelureiden ja kirkonmiesten kanssa. Lötjönen oli samaa mieltä, paitsi hän ei suoraan tyrmännyt seurusteluanne huorien kanssa.

Ja kun vähennyksistä puhutaan, pitää mainita vielä veroilmoituksessanne kohtaan **muut vähennykset** laittamanne kasettikuitit: Frederik ”Parhaat päältä” 19,90 euroa, Frederik ”Tsingis Khan” 19,90 euroa, Frederik ”Kolmekymppinen” 19,90 euroa, Frederik ”Pelkkää rautaa” 19,90 euroa, Frederik

"Kovimmat hitit" 19,90 euroa.

Minä, Mäkinen, Lötjönen ja Kajaanin verotoimiston johtaja Huuska emme löytäneet verolaista pykälää, joka olisi kieltänyt verovelvollista ostamasta ja kuuntelemasta Frederikiä, mutta verottajan tehtävänä ei ole tukea laulaja Frederikin levymyyntiä verovähennyksien kautta, joten hylkäsimme tämän vähennyskohdan kokonaan. Samalla voin sanoa, herra Armas J. Herra, että Teillä on varsin yksipuolinen musiikkimaku. Ymmärrän kyllä, että se ottaa luonnolle kun vajaa sata vuotta toiminut sukukauppa menee konkurssiin niin siinä voi musiikkimakukin hetkellisesti pahasti vinksahtaa. Tästä musiikkivähennysasiasta on samaa mieltä myös Mäkinen, hän sanoi suoraan, että Teidän kannattaisi laajentaa musiikkimakuanne. Lötjönen lisäsi, että lisäksi maksamanne summat olivat ylihintoja, Kajaanin Anttilasta samoja Frederikin kasetteja saa ostaa 9,90 euron hintaan. Lötjönen tietää kun on itse ostanut.

Kuulkaahan, Armas J. Herra, minulla on lievä sydänvika ja vielä yhdeksän vuotta eläkeikään. Ei minun terveyteni kestä teidän veroilmoituksienne tarkastamista jatkossa. Minä, Mäkinen, Lötjönen ja Kajaanin verotoimiston johtaja Huuska olemmekin laittaneet Teille esitäytetyn lomakkeen, jossa haette Herran Valinta Ky:tä muutettavaksi Ry:ksi, eli Rekisteröidyksi yhdistykseksi. Eikös Teidän toimialanne ole lähimmäisenrakkaustyö. Tulkintamme mukaan se jos mikä oikeuttaa yleishyödyllisyytensä puolesta yhdistysrekisteriin pääsyä. Paperista puuttuu vain Teidän allekirjoituksenne, me olemme täyttäneet puolestanne jo muut kohdat. Lähetätte sitten allekirjoitetun paperin takaisin meille tänne Kajaanin verotoimistoon, hakemus menee kyllä läpi koska me itse päätämme sen hyväksymisestä täällä. Teidän ei tarvitse enää tehdä veroilmoituksia eikä siis jatkossa maksaa veroja ja

meidän ei tarvitse enää jatkossa tarkistaa Teidän veroilmoituksianne. Lötjösen mukaan se on vin-vin tilanne.

Minun, Mäkisen, Lötjösen ja Kajaanin verotoimiston johtaja Huuskan mielestä tämä olisi paras ratkaisu kaikille osapuolille. Kyllä Suomen valtio kestää yhden yrittäjän verotulojen menetyksen, mutta verotarkastaja Pikkaraisen menetystä Kajaanin verotoimisto ei kestä.

Ry-anomustanne odottaen

*Goljat Pikkarainen Heikki Huuska
Vanhempi verotarkastaja Johtaja, Kajaanin verotoimisto”*

Kolmas kirje oli Helmiltä ja kuului seuraavasti:

”Te, Armas Herra, varmaan ihmettelette, miksi Helmi Toivakka lähestyy Teitä jälleen kirjeitse. Mutta Helmin täytyy kiittää Armas Herraa siitä, että Helmin silmät aukenivat Laukkasen suhteen. Kuten kirjeen alussa huomasitte, Helmi ei käytä enää sukunimessään Laukkanen-liitettä. Armas Herrasta johtuneiden sattumusten takia Laukkasesta paljastui asioita, joista Helmi ei ollut ollenkaan tietoinen. Nyt on.

Helmin piti lähteä silloin syyskuun alussa kahdeksi viikoksi Laukkasen sukulaisiin Pohjanmaalle Helmin autolla, mutta Armas Herran autovarkauden takia reissuun lähtö jäi Helmiltä. Helmi ei halunnut lähteä bussikyydillä ympäri Pohjanmaata. Heille tuli Laukkasen kanssa asiasta riitaa, mutta Helmi piti päänsä. Laukkanen oli ottanut matkaa varten kaksi viikkoa palkatonta lomaa Varkauden poliisista, joten Laukkanen lähti sitten yksin Pohjanmaalle sukulaisiinsa. Tai niinhän Helmin annettiin uskoa.

Syyskuun lopussa Laukkasen esimies, Varkauden poliisikomissario Möttönen, soitti Helmille kotiin ja kysyi,

tietääkö Laukkasen rouva, missä vanhempi konstaapeli Laukkanen oli viettänyt kahden viikon palkattoman lomansa. Helmi sanoi että Pohjanmaalla sukulaisissa. Möttönen pyysi Helmiä istumaan, ennen kuin kertoisi puhelimesta alaisensa Laukkasen sukulaismatkasta tarkemmin. Istuuduttuaan Helmi sai kuulla, että vanhempi konstaapeli Laukkanen oli viettänyt kaksi viikkoa lähikaupunkien hotelleissa, tyhjennellyt huoneiden minibaareja urakalla ja käsenyt lähettää laskun Varkauden poliisilaitoksen maksettavaksi. Oli kuulemma ihan avoimesti näyttänyt poliisikorttinsa hotelleissa, ja vastaanottovirkailijat sanoivat, että sama mies kun valokuvassa. Laukkanen kyllä väitti poliisilaitoksella, että hänen poliisikorttinsa on kadonnut jonnekin. Niinpä niin.

Olisi tässä muutakin, jatkoi Möttönen, nyt paljon vaivautuneemmalla äänellä. Halusi varmistaa uudelleen, että Helmi istuisi tukevasti tuolissa. Möttönen kertoi, että Laukkanen oli halunnut näyttää ryyppyreissullaan avoimesti muutakin kun poliisikorttinsa. Laukkanen ei meinaan kierrellyt niitä hotelleja yksin, hänellä oli mukanaan sama henkilö koko ajan. Eikä se henkilö valitettavasti ollut nainen.

Helmin maailma musteni hetkeksi ja hän kuuli kun sumuverhon takaa Möttösen jatkavan, että he ovat kyllä laitoksella vähän epäilleetkin asiaa, Laukkanen kun pyrkii olemaan ylikorostetun miehekäs. Saatuaan vedettyä happea hieman Helmi kiitti Möttöstä soitosta ja tiedoista, ja kysyi miten Laukkaselle käy uran suhteen. Möttönen sanoi, että lopputilistä vähennetään hotellireissuilta tulleet laskut, mutta näyttää siltä, että Laukkanen jää vielä heille päin vähän velkaa. Poliisivoimiin Laukkasella ei ole enää asiaa tässä maassa. Hyvä, totesi Helmi ja sulki puhelimen.

Heti puhelun jälkeen Helmi heitti Laukkasen kaikki tavarat etupihalle, soitti Laukkasta hakemaan ne ennen kuin

pahemmin kastuu, ulkona oli onneksi alkanut satamaan. Ei tehnyt varmaan hyvää Laukkasen uusille stereoille ja digi - TV:lle. Laukkanen tuli hetken päästä hakkaamaan ovea ja yritti selittää, että tässä on tapahtunut joku väärinkäsitys. Helmi ei kuunnellut eikä päästänyt sisälle. Ainoa väärinkäsitys tässä oli tapahtunut siinä, että Helmi luuli Laukkasen pitävän naisista.

Onneksi asia paljastui ajoissa ja Helmi kerkiää alkaa etsimään juuri syntyneelle lapselleen uutta isää. Lapselle hän sanoo, että hän on saanut alkunsa keinohedelmöityksellä. Kyllä ne Laukkasen makuuhuonehetket näin jälkeinpäin ajatellen sen verran keinotekoisilta tuntuivat.

Helmi”

19. Herran kalavale

On elokuu, Armas Herra on läheisellä Rutajärvellä ongella. Herra antaa veneen lipua hiljalleen järven peilityyntä pintaa pitkin. Laskeva ilta-aurinko heijastui vedenpinnasta vastarannan tuuhean ja vanhan mäntymetsän reunaan asti. Joku voisi kuvailla näkymää pitkään ja hartaasti kaunokirjallisia metaforia miettien. Herra ei. Armas Herran mielestä ilta oli yksinkertaisesti helvetin kaunis. Kesäloma olisi kohta ohi.

Armas Herra oli edellisenä iltana hahmotellut kuntakirjastaan tulevan syksyn reittivaihtoehtoja. Armas Herran papereihin tuli reittisuunnitelmat Lappiin ja Pohjanmaalle. Herran teki mieli mennä Pohjanmaalle, mutta hän päätti antaa Ahdin ratkaista asian. Ahvenella Pohjanmaalle, särjellä Lappiin.

Armas Herra tiesi Rutajärvellä hyvän ahvenpaikan. Erään niemen lähellä oli veden yläpuolelle kohoava iso kivenlohkare, jonka pohjasyvänteessä ahvenet viihtyivät. Armas Herra soutu kiven luo ja heitti mato-ongen veteen. Ei kestänyt kauaakaan kun koho painui pinnan alle. Herra veti vavan ylös. Iso särki. Seitsemäs kala oli ahven.

Armas Herra aloittaisi syksyllä Pohjanmaalta.

Prologi "Herra antaa, Armas Herra ottaa, II"

Armas Herra palaa takaisin veijariromaanissa "Herra antaa, Armas Herra ottaa II" .

Romaanissa jatkamme Armas Herran matkassa nyt pitkin laveaa ja tasaista Pohjanmaata ja tapaamme joukon ihmisiä, joiden elettyä elämää ei voi parhaalla tahdollakaan kuvailla samoilla adjektiiveilla.

Tapaamme mm:ssa Nurmon parhaan painijan, kouluja käymättömän Seinäjoen keskussairaalan psykiatrin, ajotaidottoman ilmajokelaisen eläinaktivistin, Kannuksen Ramses IV:n sekä muutaman muun kohtalon hylkimän hahmon. Romanissa paljastetaan lisäksi kuka on Kurikan vaitelias neljäs mies ja kenellä Pohjanmaalla on paperinen Mannerheim-risti.

Pohjanmaalla Armas Herra törmää myös Suomen poliisivoimista irtisanottuun Varkauden vanhempaan konstaapeli Laukkaseen, joka on ajautunut nyt lain väärälle puolelle.

Mutta sehän ei ole uutta pohjanmaalaisille tai sieltä kotoisin oleville.

Herran postiosoite

Armas Herralle voi lähettää postia osoitteella armas.herra@suomi24.fi

Voitte antaa palautetta lukemistanne Armas Herra -kirjoista tai pyytää Armas Herraa käymään juuri teidän paikkakunnalla pitämässä lähimmäisenrakkaus-tilaisuuksia. Voitte myös purkaa sydäntänne ja kertoa hänelle omasta epäonnisesta elämästänne. Herra kyllä kuuntelee. Parhaat elämäntarinat Herra palkitsee tuttuun tapaansa kahdella Koskenkorva-pullolla.

Mistä Herroja saa?

Armas Herra-kirjoja saa kaikista hyvin varustetuista kirjakaupoista. Armas Herroja saa myös e-kirjoina kaikista hyvin varustetuista e-kirjakaupoista. Molempia kirjamuotoja voi myös tilata kirjasarjan omilta nettisivuilta osoitteesta www.armasherra.info

Sarjassa tähän mennessä ilmestyneet kirjat:

”Herra antaa, Armas Herra ottaa”

”Herra antaa, Armas Herra ottaa II”

”Herra antaa, Armas Herra ottaa III”

”Herra antaa, Armas Herra ottaa IV”

”Herra antaa, Armas Herra ottaa V”

”Herra antaa, Armas Herra ottaa” on hulluttoman hauska veijariromaanin entisestä kainuulaisesta kyläkauppiasta, joka yritti aikansa myydä ihmisille leipää, mutta päätyikin ansaitsemaan leipänsä myymällä heille lähimmäisenrakkautta. Armas Herran matkassa kuljemme pitkin rosoista Suomenmaata keräämässä Keskon perintöosastolle konkurssiin menneen kyläkaupan saatavia takaisin. Tässä missiossa häntä auttaa tietämättään yhteiskuntamme kaltoin kohdellut lähimmäiset, joille on jäänyt viimeisessä jaossa käteen pelkkä Musta Pekka-kortti, vaikka heille on uskoteltu, että on lottovoitto syntyä Suomeen.

Veijariromaanissa saamme tutustua eri paikkakuntien kirkkojen ja kapakoiden lisäksi muun muassa Pispalan pyromaaniin, perheensä menettäneeseen alkoholitarkastaja Voitto Kangasniemeen, aikuisviihdepalveluja tarjoavaan Johanna Raunion näköiseen Liisa Kurppaan, pelihimoiseen veto-Mäkiseen, kaikkia kuolemansyntejä rikkoneeseen suntio Koljoseen, pizzayrittäjä Kemaliin, Iisalmen Auervaaraan ja muutamaa muuhun kohtalon hylkimään hahmoon.

Eikä pidä unohtaa sivuosassa vilahtelevaa bussikuski Makkonen senioria sekä Armas Herran entistä Helmi-rouvaa. Oman huomionsa romaanissa saa myös Nissan Primera, Varkauden kihlakunnan vanhempi konstaapeli Laukkanen, Kainuun verotoimisto ja iskelmälaulaja Frederik.

Armas Herra palaa takaisin veijariromaanissa ”Herra antaa, Armas Herra ottaa II”

ISBN 978-952-67240-7-2 (sid)

ISBN 978-952-67240-1-0 (PDF)

ISBN 978-952-67240-2-7 (EPUB)

